

RUSIJA — HITLERJU V NESREČO

Hitlerjev umik iz Rusije ne more danes nihče več smatrati za njegov spreten manever. Prav gotovo ima sicer Hitler je vedno polno agresivnih načrtov in njegova vojna mašinarja je zmožna povzročiti še mnogo nesreče in uničenja, toda kar se Rusije tiče, ni danes nobenega dvoma več, da je bil tam neusmiljeno tepen.

Nacijske čete se motovili in storkljajo na vrat na nos preko zasneženih poljan proti domu. Nacijsko vojaštvo odhaja s tako naglico, da pušča na mestu barake, ki jih je komaj dobro postavilo. Poleg tega puščajo za seboj — kar potrjujejo zdaj tudi ameriški časniki — stotine tankov, orožja, municije in drugega dragocenega materiala, katerega bi bili za vse na svetu radi rešili. In kakor se poroča z Balkana, je tam 84.000 nemških invalidov, ki so jim zmrznili razni telesni udje.

Hitlerjevi propagatorji slikajo ruski mraz kot grozen in se javno divijo kakovosti ruskega vojaka.

Danes sicer še nihče ne ve, kam bo Nemčija zdaj sunila: skozi Turčijo, Francijo in Španijo v zapadno Afriko, ali preko Atlantika proti Ameriki v desperatnem prizadevanju, da se s podmornicami zablokira to deželo. Toda naj sune kamor koli, smernica Amerike ostane neizpremenjena: Najprej zbiti Japonsko iz vojne, potem pa se pridružiti zaveznikom v katerikoli ofenzivi, ki je potrebna, da se uniči nacijsko pošast.

Na dopustu

Iz Fort Willard Wood, Miss., bo prišel danes zvečer na sedemdnevni dopust slovenski vojak Stanley Zagar, 9306 Parmalee St. Prijatelji naj ga obiščejo.

V bolnišnici

V Lakeside bolnišnico se je morala podati Mrs. Antonija Weiss, 16420 Arcade Ave. Nahaaja se v sobi št. 5064. — Rokajinji želimo skorajšnjega okrevanja.

Chisholm, Minn. — Tukaj je nedavno umrla Leopoldina Zevnik, ki je bila doma nekje od Crnomlja v Beli Krajini. Kmalu za njo je umrla tudi Anna Gorše, doma iz Sodražice pri Ribnici na Dolenjskem.

Božična številka Enakopravnosti in naši trgovci in obrtniki

O božiču je navada, da si izmenjamo pozdrave ter voščimo drug drugemu vesele praznike in želimo srečno novo leto.

Današnja izdaja Enakopravnosti je običajna božična izdaja, v kateri vidite voščila in priporočila naših trgovcev in obrtnikov. Ti ljudje so naši, ljudje našega rodu in naše krvi ter so nam, — vsaj morali bi nam biti — najbližji. Radi zabavljamo čez kapitaliste, a z nakupovanjem po veletrgovinah podpiramo velekapital. Naši trgovci in obrtniki so mnogo žrtvovali in prispevali za vse ono, kar imenujemo našo skupno narodno last. Bodimo pošteni napram njim in jih upoštevajmo ne samo, kadar nabiramo oglase in prispevke za razne naše prireditve, temveč tudi, kadar nakupujemo. Saj končno moramo plačati povsod, in pri naših trgovcih in obrtnikih dobimo vedno dobro blago, prijazno postrežbo in poštene, zmerne cene.

Naj bo izrečena vsem iskrena zahvala za naklonjenost ter želimo trgovcem in obrtnikom kakor tudi vsem naročnikom Enakopravnosti prav vesele praznike, da bi jih preživeli v največjem zadovoljstvu.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
ENAKOPRAVNOSTI.

Izjava generala Simovića o Slovencih

Premier Simović komentira smrtno obsodbo devetih Slovencev v tržaškem procesu.

LONDON, 18. decembra. (ONA). — General Dušan Simović, premier jugoslovanske vlade v Londonu, je danes protestiral proti smrtni obsodbi devetih Slovencev v Trstu, izmed katerih je bilo pet že ustreljenih.

Simović, ki je izjavil, da je bila obtožnica proti Slovencem, ki so bili obtoženi terorizma, "sfabririrana," je izjavil, da je najti resničen vzrok za ta proces v dolgotrajni kampanji Italijanov, da zatro slovenski nacionalizem.

"Te eksekucije niso nič drugega kot nadaljevanje te politike, ki, v zvezi z nemškimi deportacijami, eksekucijami in oplenjevanjem Slovencev samo dokazuje namen osišeča, da se popolnoma zatre mali, hrabri in kulturni slovenski narod, ki se je že mnogo let upiral germanizaciji," je izjavil premier Simović. Nato pa je dostavil: "Ko bo napočil dan obračuna s to dvoglavo pošastjo, bom opozoril svet, naj nikar ne pozabi zločinov nad Slovenci".

Nov grob

Staršem Szymanski je umrla hčerka Margaret Mary, stara 11 mesecev. Dekliško ime matere je bilo Margaret Skufca. Poleg staršev zapušča bratca Donald. Pogreb se bo vršil v ponedeljek popoldne ob eni uri iz hiše žalosti na 6211 Glass Ave. pod nadzorstvom Zakrajškovega pogrebnege zavoda.

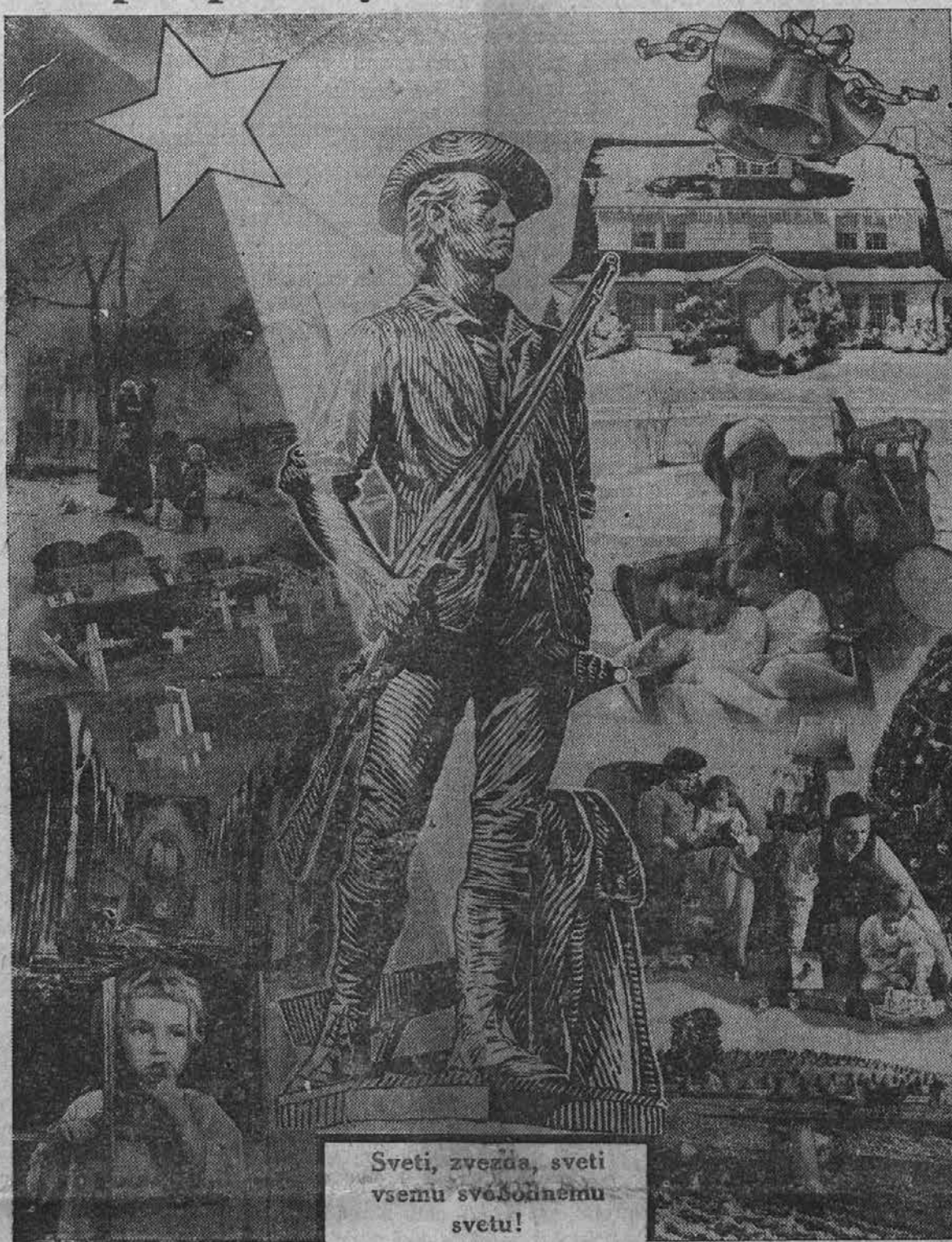
Na operacijo

Tony Selan Jr., 1010 E. 63rd St., član društva Spartans, je prestal operacijo ter se nahaja v Women's bolnišnici, kjer ga prijatelji lahko obiščejo. Želimo mu, da bi kaj skoro okrevail.

Holly Hop

Danes zvečer prirede Svobodni Slovenke, št. 2 SDZ, zabavo, tako zvani Holly Hop v auditoriju Slovenskega narodnega doma. Za ples bo igral Johny Peconov orkester. Pričetek ob osmih zvečer.

Spet prihaja Božič v deželo...

Sveti, zvezda, sveti
vsemu svetlobnemu
svetu!

KUPUJTE "DEFENSE BONDS" IN OBRAMBNE ZNAMKE!

Ze več let za Božič objavljamo staro, morda tisoč let staro lepo pravljico, ki govori o tem, kako bo nekoč vse boljše in lepše. Dan rojstva naj bi bil dan preroditve, dan, od katerega dalje naj izgine s sveta vse zlo. Tudi mi smo obnavljali to staro pravljico, tudi mi smo upali in verovali v vse, kar naj bi lepega prinesel ta dan. Toda bolj kot smo verovali, bolj kot smo bili prepričani v vse lepote, ki naj bi jih zaživel, bolj smo iz leta v leto prehajali v razočaranja.

Ali naj še dalje verujemo v te stare pravljice o pravici, o preroditvi sveta in vsem drugem, kar je lepega, ali naj ostamo razočarani, kakor smo morda še danes?

Vidimo v nebo vpijoče zlo; vidimo, kako se na vseh koncih in krajih teptajo najlepše sanje in najsvetlejši ideali; vidimo, kako divje horde nečloveških, novodobnih, slavočelnih tiranov more otroke, žene in starše; vidimo, kako se iz rodin tal izkoreninjujejo cela ljudstva, med njimi tudi ljudstvo naših očetov, bratov in sestra. Vidimo vse to zlo, ki je prišlo nad ljudi, a kljub temu verujemo, da to ni večno in da mora nekoč nastopiti dan, ko se bo nehala ta strašna groza.

V tak Božič prerojenega človeka verujemo in bomo verovali, kakor verujejo vsi oni, ki bodo na letošnji sveti večer stali z orožjem v roki v obrambi svojih pravic in svojega življenja: Amerikanci, Angleži, Rusi, Čehi, Poljaki, srbski in ostali jugoslovanski četniki ter vsi ostali brambovci pravice in svobode pred napadi totalitarne tiranije.

Letos obhajamo tudi v Ameriki izreden Božič, v katerem bo manj veselja in dobre volje med ljudmi kakor ob običajnih Božičih, ki smo jih praznovali tekom preteklih let, vendar se ameriški Božič ne bo mogel še v nobenem oziru prispodabljati z Božičem naših in ostalih

nesrečnežev v Evropi ter v ostalih delih sveta.

Amerika je v vojni. Izdajsko in zahrbtno napadena po Japonski, vredni zaveznici Nemčije in Italije, ki si hočeta podjarmiti svet ter vpreči pred svoj plug ljudstva vsega sveta, je bila končno primorana, potegniti meč, ali pa dovoliti, da nad Pacifikom in nad mestom Zlatih vrat zavlada objestni Japonec, ki ima v agresivnosti že največje izkušnje, celo večje kot Nemčija in Italija, kajti s pobasanjem velikega dela Kitajske Mandžurije — današnjega Mančukua — je postal v modernem roparstvu obema učitelj. Vseh Amerikancev dolžnost je, pomagati ogroženi domovini, nič manjša pa ni to tudi dolžnost nas, priseljenih narodov, ki smo našli tukaj svojo drago novo domovino, ki nam je dala vse pogoje svobodnega razvoja in vsestranskega udejstvovanja. Z zmago Amerike in njenih zaveznic bo zasijalo sonce srečnejše in lepše bodočnosti tudi naši rojstni domovini Sloveniji in Jugoslaviji, ki je danes porazdeljena med dvojce tujcev, ki nas oba enako sovražita.

Naši adoptirani domovini pa lahko pomagamo najizdatneje in najuspešneje z iskreno vero v njen pravičen boj in njeno končno zmago, s svojo dobro voljo in patriotsko zvestobo, katero je vsaka dežela v takih okoliščinah upravičena zahtevati in pričakovati od svojih dobrih državljanov, ki nimajo samo svojih pravic, temveč tudi svoje dolžnosti do nje, in z nakupom vojnih obveznic in vojnih znamk, ki se nam, prvič, najbolje obrestujejo, drugič pa ji s tem denarjem neposredno pripomoremo h kritju ogromnih stroškov njenih vojnih izdatkov.

Slika, ki je objavljena nad tem članom, ni samo lepa za oko, marveč je tudi pomembna za vsako razumevalajoče srce.

(Dalje na 2. strani.)

Roosevelt piše pred-Nemci zahtevajo sedniku v letu 1956 od Francije njeno bojno mornarico

Roosevelt apelira na bodočega predsednika, naj sprejme sina ameriškega junaka v vojno akademijo.

WASHINGTON, 18. decembra. — V nenavaden in dramatičen trubut pokojnemu letalcu, kapitanu Colinu P. Kelly-ju, ki je v tej vojni prvi ameriški junak in ki je daroval svoje življenje, ko je pogreznil s svojim bombnikom težko japonsko oklopnico, je predsednik Roosevelt pisal bodočemu predsedniku Zedinjenih držav, ki bo v tem uradu leta 1956, sledeče pismo:

"Predsedniku Zedinjenih držav v letu 1956:

To pismo pišem v veri v usodo naše domovine. Kar bom napisal, je v polnem prepričanju o slavni zmagi v vojni, katero sedaj bijemo, da si ohranimo naš demokratičen način življenja.

Moja želja je, da vpoštevate ameriškega mladeniča iz dobrega potomstva — Colina P. Kellyja III. — ter določite njegov sprejem v vojaško akademijo Zedinjenih držav v West Pointu. Apelim na Vas v imenu tega mladeniča, zakaj moj apel je izraz narodove hvalečnosti za herojski čin njegovega očeta, ki je umrl v izpolnjevanju svojih dolžnosti takoj ob pričetku vojne, katero nam je nakopala perfidnost hinavskega prijatelja.

V prepričanju, da bo čin in zgled njegovega očeta, kapitana Colina P. Kellyja dolgo ohranjen, apeliram na Vas v dobrobit Colina P. Kelly-ja III.

(Podpis):

FRANKLIN D. ROOSEVELT."

Sinček kapitana Kellyja je star danes nekaj nad eno leto in bo leta 1956 16 let star.

Nov grob

Po dolgi in mučni bolezni je preminil v Lakeside bolnišnici rojak Joseph Miheli, star 58 let, stanujoč na 445 East 157th St. Tukaj zapušča žalujočo soprogo Antonijo, rojeno Polis in pet otrok, Stanley-a, Josepha, ki biva pri vojaki v Camp Roberts v Californiji, Edwarda, Antonijo, omoženo Deming in Pauline omož. Simonetta ter več drugih sorodnikov. Rojen je bil v Markosin na Primorskem, kjer zapušča več sorodnikov. Tukaj je bival 20 let ter je bil član društva "Mir" št. 142, S. N. P. J. — Pogreb se bo vršil v torek zjutraj ob 8:15 uri iz Jos. Zele in sinovi pogrebnege zavoda na 458 E. 152nd St. in ob 9. uri v cerkev Marije Vnebovzetje in na to na Kalvaria pokopališče. — Bodi mu ohranjen blag spomin. Preostalih naše sožalje!

Smrtna kosa

Po kratki bolezni, pljučnici je umrl na domu, 6515 Juniata Ave., John Turšič, star 59 let, in doma iz Blok, odkoder je prišel v Cleveland pred 31 leti. Tukaj zapušča soprogo Mary, dve hčeri, Frances in Rose, v West Virginiji pa brata Antona. Zadnjih deset let je bil brezposeln. Pogreb se bo vršil v ponedeljek zjutraj ob 9. uri iz Zakrajškovega pogrebnege zavoda na 6016 St. Clair Ave., v cerkev sv. Vida in od tam na pokopališče. Naše sožalje!

LONDON, 18. decembra. (ONA). — Informirani opazovalci so mnenja, da je bila Japonska načrtovana na napad na Zedinjene države in Veliko Britanijo ne samo po obljubi osišeča, da bo slednje napovedalo obema deželama vojno, temveč, da bo osišeča tudi zaposlilo zavezniške pomorske in kopne sile na Atlantiku in drugod.

Poročila iz Vichyja naznanjajo, da so Nemci zahtevali, da jim izroči Vichy šest ali možgane osem modernih naglih križark in 50 podmornic. S to dodatno pomorsko silo bi Nemci izvalili del ameriške mornarice s Pacifika ter bi napadali zavezniške trgovske ladje v vodstvu Zapadne Indije, kakor tudi Južne Amerike.

Hinavska in lažniva trditev francoske vlade, češ, da je mornarica Velike Britanije torpedirala pri Balearskih otokih francoski parnik St. Denis, ko je vozil slednji živila v Francijo, je imela utreti pot predaji francoskih vojnih ladij Nemčiji.

Na dopustu

Slovenski vojak William Grasel je prišel danes iz Michigana na dopust na svoj dom, 15410 Waterloo Rd. Na dopustu bo sedem dni. Njegova telefonska številka je: IVanhoe 3791 M.

Letna seja

Društvo Marije Vnebovzetje št. 103 ABZ, ima svojo letno sejo jutri, v nedeljo popoldne ob 2:30 v Slovenskem domu na Holmes Ave. Članstvo je prošeno, da se je udeleži.

Na operacijo

V Glenville bolnišnico se je podala na operacijo Mrs. Mary Zakrajšek, 1038 Addison Rd. Prijatelji in prijateljice jo lahko obiščejo. Želimo je skorajšnjega okrevanja.

BOŽIČNICA SLOV. ŠOLE

Jutri popoldne bo v Slovenskem narodnem domu krasna božičnica Slovenske šole SND. Pričetek ob treh popoldne. Ob tej priliki prirede učenci in učence Slov. šole pod režijo svoje učiteljice Mrs. Mary Ivanusch, igro v treh dejanjih: "Sola v nebesih. Petje, recitacije, igranje na klavir, končno pa bo nastopil Miklavž, ki bo obdaroval marljive učence in učence.

To bo ena krasnih in res zaslužnih prireditev za stvar, ki je stebel vse naše kulture, ker izhajajo iz te šole naši najboljši igralci, javni delavci in naši bodoči voditelji.

V Slovenskem društvenem domu v Euclidu pa priredi božičnico mladinski pevski zbor Škrjančki. Pričetek ob 3:30 popoldne.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by

THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.

6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto	\$5.50	
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece	\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexicu, za celo leto	\$6.00	
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece	\$2.00
Za Zedinjene države, za celo leto	\$4.50	
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece	\$1.50
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:		
za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev	\$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

SPET PRIHAJA BOŽIČ V DEŽELO ...

(Dalje s 1. strani)

Mož na sredi je eden onih tipičnih "Amerikancev", ki so, v večni nevarnosti za lastno življenje, izpomenili divjo deželo v prirodni raj. Z nabito puško na plečih so stopali za plugom, s katerim so izpominjali ledino v rodovitno prst, ki je njihovim potomcem tako obilo poplačala njih neizmeren trud. — Svetla, pravljična zvezda, ki je Trem Modrim kazala pot v Betlehem, bo spet zasijala to božično noč, toda njen soj bo viden letos samo na naši strani zemeljske oble, kjer bo še kolikor toliko božične idile: božični zvonovi, zasnežena hiša, v kateri je udoben, topel dom z božičnim drevescem, v naslanjačih dremajoča in o Božičku sanjajoča presrečna deca, svetonočne prelesti rodbinske sreče, ki ima to čarobno moč, da izprena roditelje v otroke, mirne, pokojno sanjajoče tihe poljane...

Soj druge strani te svetle zvezde pa bo zastrt nesrečnim brezdomcem v Evropi in našim najdražjim v domovini, kjer letos ne bodo zvonovi oznanjali polnočne blagovesti, kjer ne bo ob prasketajoči peči in na snežnobeli javorovi mizi v kotu pod jaslicami razposajena mladež trla orehov, kjer ne bodo skrbni gospodarji škropili hlevov in živine z blagoslovljeno vodo... zakaj tam je zdaj drugačna "postava." Tam vlada zdaj "novi red." Naši gospodarji trohne že bogvekle; materam so usehnili viri solza v izjokanih očeh; naše sirotice so iztirane, prezeble in gladne v vse štiri vetrove sveta; naša dekleta služijo po kasarnah pohoti hunskih Arijev, ki pravijo, da so člani "Herrenvolka" ali rase gospodov in gospodarjev, kateri je usojeno zagospodovanje nad vesoljnim svetom... Begunci... groblja in križi, podrti in razdejani svetišča, nedolžni otročki, ki v svojih nepokvarjenih srcih ne morejo doumeti vse brezdanje grozote teh zločinov, to je danes Evropa, to je naša ožja domovina, to je NOVI RED!...

Slovenci in Slovenke, bratje in sestre, ali je kakšna žrtev, ki bi bila prevelika, da preprečimo ta "novi red" v tej deželi in da istočasno po svojih skromnih močeh pripomoremo, da izgine ta grozni "red" iz naše domovine in iz vsega ostalega sveta?

Vsi ne moremo poseči aktivno v dejanski boj, vsi pa lahko pripomoremo k uničenju tega strašnega zmaja, k odsekanju vseh sedmerih glav ogabne Hydre, čije žrela bruha ogenj in žveplo v vseh delih sveta: v Rusiji, v Libiji, v Jugoslaviji, Poljski in Českoslovaški, na Filipinih in v Malaji...

Pomagajmo po svojih skromnih močeh, da bo za vsa nesrečna in po tej strašni vojni prizadeta ljudstva to zadnji Božič groze in peklenskega trpljenja! Glejmo, da prelepa božična blagovest: "Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!", ne bo zvenela kakor zasmeh. Naj vzbudi v srcu upanje in vero, da se Odršenik ni rodil zaman in se ni zastoj žrtvoval na križu.

Sirova brutalnost, porojena iz pohlepa tiranskih diktatorjev, se mora umakniti spoznanju narodov, da so hodili po napačni poti. V krčih sedanjega trpljenja se bodo narodi otresli krivih prerokov in vzpostavili naravni red, v katerem bodo spet prišle do veljave duhovne dobrine človeštva. Evangelij nasilja bo zgorel v plamenih vojne, ki jo je zanetil, in iz oblakov dima bo prerajena vstala Pravica.

BOŽIČNI SPOMINI

Zopet so nas posetili božični prazniki, ob katerih nas obdaja neko domotožje. V mislih sem doma pri svojih dragih v domovini.

Dolgo je že tega. Več božičev je že šlo v tujini minljivosti v naročje. Bili so veseli in žalostni, a vedno so misli tam in želje, da bi bila za hip v domovini. Že beseda dom se glasi lepo, čeravno je bil reven. Ziveli smo, četudi skromno, a vendar so bili božični prazniki najlepši doma. Ostali so mi v sladkem spominu. Kaj mi je bilo takrat

otroku, ki ne pozna ne skrbi ne prevar. Oče in mati sta se trudila, da smo imeli otroci košček kruha. Bili smo zdravi, veseli in zadovoljni z vsem, saj nismo poznali izobilja ne razkošja.

Veseli smo bili, da le nismo bili lačni.

Da, božič, kako veselo sem te pričakovala tedaj. Oče bo izrezljal jaslice in napravil hlevček. Veselo sem hitela v Kerinov boršt po zelenega mahu, da bodo vanj posajeni pastirčki in jančki v kotu pod stropom. Ma-ti je spekla potico in šli bomo k

polnočnici. Kaj naj bi zahtevali še več... saj je bilo vse tako lepo, čeravno ni bilo božičnega drevesca, ne daril, saj jih tudi pričakovali nismo, ker ga imeli nismo noben božič. Oh časi detinski brezskrbni, čemu ste tako naglo ubegli? Ostal je na vas sladak spomin, neobdelan, še vedno v tistih živih barvah.

Dolgo je že od tedaj, ali vidi se mi, kakor bi šla pred par dnevi čez našo domačo vas in da vidim še vse znane obraze, stare in mlade. Ali žalibog dosti jih je že zagrnila črna zemlja in spijo večni sen.

Ura se je bližala večeru, vse je hitelo z delom, da bi bili gotovi, ko noč nastopi. Kovač vaški je pohitel s svojim delom in ko je bil gotov, je vrgel klešče v kot kovačnice, ugasnil žerjavico pod mehomo. Vse naj se spočije in praznuje Sveti božič, kakor on sam in njegova družina. Odpasal si je svoj usnjat predpasnik in se je odpravil proti prodajalni, da nakupi še potrebno za praznike in obenem tudi izpraznil merico žganja, da se mu grlo od prahu poplahe in Svetokriški mežnar si ga je tudi privoščil merico in pol, da bo bolj krepko potegnil za vrvi zvonov v naši križevski cerkvi. In ako ne bo sam zdelal, mu bo pomagal sosed pri cerkvi, da bosta malo bolj na dolgo potegnili, kakor se spodobi na Sveti večer. Vaška dekleta so tudi ribale škafe in drugo posodo in hitro donašale vodo, škafo za škafo, da bo vse storjeno in čisto pred mrakom, predno Ave Marijo zazvoni.

V Kostanjevici na žagi se je tudi ustavilo kolesje, le tu pa tam so še delavci pospravljali Sveto noč je pokrila narava z orodje in snazili po krišču. Kerimovi in Stritarjevi hlapci se vračajo iz postaje in izpregajo konje. Okrog poslopja mrači in ti vse snažno čez praznike. Kočijaži pomivajo svoje kočije, da bodo svoje družine popeljali k polnočnici. Gospodar gre okoli domačije, in če mogoče ni kaj polna. Zabučale so orgle in me-v redu, pregleda v hleve, kako ni se še danes vidi, da niso no-je živina odpravljena, ako ima beno službo božjo tako lepo bu-zadosti krme in stelje, ko vse čale. In pevci na koro smo za-pregleda, pa zapove hlapcem in peli: "Sveta noč, blažena noč"

Ječa Jugoslavije

Ne poje več kmetič, je silno potr, na zemlji domači je v ječo zaprt, ker hotel ni drugo kot v miru živet, ta delavec pridni in žuljavi kmet.

"Zabodi sosedu od zadaj v srce!" veleval je tujec in kazal zobe. Ker to dovolila mu čista ni vest, zato ga napadla sovražna je pest.

Za tujca zdaj orje ter seje, sadi, in žaga in koplje ter mlati, kosi. Za tujca zdaj sadeže zemlja rodi, za tujca se trudi, za tujca poti.

Molitev je tiha in polna skrbi, na vzdihov perotih k Bogu hiti. Še dete nedolžno se plakat boji, ker tujec pošastni v bližini stoji.

Glasove živine in konjev rezget se sliši kot da jih navdaja trepet, ker krvnik brezvestni naš narod mori, pošast je žejna človeške krvi.

Sam v sebe zaupa čvrst Jugoslovan, ne da se na tnalo, da bil bi končan. Duha on ne klone, to ve naj cel svet, iz ječe sramotne bo zopet otet.

J. Tomšič (Cleveland, O.)

delavcem: "Da se ne boste po večerji razgubili. Nocoj bomo molili vse tri dele rožnega venca, zato ker je Sveti večer", pri njem se je moralo moliti. Tudi njega ni več. Božič praznuje v večnosti.

Tudi pri nas smo vse počistili. Materin kolovrat smo stisnili v kot, da je počival čez božične praznike. Mrak je padal na zemljo. V cerkvi je zazvonilo Ave Marijo. In moja draga mati je vzela malo steklenico z žegnano vodo in je poškopila po sobah in okoli hiše in molila za srečo in prosila Jezuščka, da bi bili vsi še naprej zdravi. In prišel je toliko zaželeni in pričakovani Sveti božični večer. Molili smo rožne vence vsi skupaj; nobenega ni smelo manjkati, vsi smo morali biti ob času doma. Mati je prižgala lučke pri jaslicah, vse je bilo svečano in mirno... začele so padati snežinke... V hiši je bilo toplo, sedeli smo okrog peči. Oče nam je začel praviti pravljice, ker smo ga vedno prosili, in obljubil je, da nam bo povedal mnogo lepih, in res je obljubilo tudi spolnil. Poslušali smo ga tako, da se niti ganiti nismo upali. Pravil nam je o zakletih gradovih in tolovajih, bile so dolge in grozne zgodbe, da sem se še bolj stisnila v kot k peči, pripovedoval nam je tudi o vojni v Bosni in Hercegovini, v kateri je bil ranjen.

Kazalec ure se je že pomaknil na enajst — čas, da se odpravimo k polnočnici. Po gorah in hribih so že začeli brneti zvonovi. Po vseh cerkvah okrog in okrog peli so praznično in utudi ustavilo kolesje, le tu pa tam so še delavci pospravljali Sveto noč je pokrila narava z belo odejo in pogrnila mehko preprogo, po kateri smo stopali k polnočni maši, k naš farni cerkvi. Vse je hitelo, stari in mladi. Kaj nam je bil mar sneg ali mraz? Kdo ne bi šel, saj je bila samo enkrat v letu maša o polnočnici. Gospodar gre okoli domačije, in če mogoče ni kaj polna. Zabučale so orgle in me-v redu, pregleda v hleve, kako ni se še danes vidi, da niso no-je živina odpravljena, ako ima beno službo božjo tako lepo bu-zadosti krme in stelje, ko vse čale. In pevci na koro smo za-pregleda, pa zapove hlapcem in peli: "Sveta noč, blažena noč"

Vedno sem zapela lepo, kar je bilo v moji moči, ali čutim še danes, da tako iz srca in s požnostjo nisem nikoli zapela, kakor ravno na Sveti večer.

O spomini, veseli in žalostni!

In prišel je čas, da smo se razkropili po svetu, vsak za kruhom. Starši so pomrli, morali smo vzeti vsak svojo culo in hajd po svetu. Tujina nas je sprejela in ostali smo dolgo. Srce plaka in želi nazaj. S trdno voljo začne človek delati, s trdno vezo in zaupanjem, da se čimprej zopet vrne v domovino in beže leta in dnevi in tako smo ostali. Človek se spremeni, postane brezčuten in ostane.

Bog ve, kako bi bilo sedaj pri

srecu po tolikem času zopet doma na Sveti večer... Oh, saj vem in čutim, kako bi bilo. Uboga naša draga domovina, kako si poteptana, kako si razdejana! Ubogi naši rojaki, Bog ve, kakšen bo zanje Sveti božični večer? Čutim z vami, ali žalibog ne morem vam priskočiti v vaši potrebi na pomoč in upam, da ne boste dolgo čakali naše pomoči! Zato naj plovejo moje misli k vam in naj se združijo z vašimi. In dal Bog, da bi vam še enkrat zapeli svetonočni zvonovi božično pesem, kakor so vam peli nekdaj.

Zdrava bodi domovina!

Tončka Jevnik.

UREDNIKOVA POŠTA

Holly Hop društvo Svobodomiselnih Slovenke, št. 2

Leto 1941 se naglih korakov približuje h koncu. December je že tu! Za naše društvo najbolj pomemben mesec ker poleg ukrepanja z načrti o poslovanju za bodoče leto ter volitev novega odbora, da izvršuje posle v prid društva in zveze, imamo še našo vsakoletno veselico.

Naša glavna letna seja je bila zelo povoljno obiskana. Po seji so nas naše mlade članice postregle z fino potico, šunko, vinom in kavo. Tudi nekaj članice je bilo srečnih, ker se je oddalo par dobitkov. Lahko vam je žal, katere niste bile navzoče.

Torej vedite, da naše društvo Svobodomiselnih Slovenke povsod in vedno pomaga, zato pa upamo in tudi vemo, da kadar priredimo kakšno veselico, imamo vedno uspeh.

Ravno te dni se naše mlade članice zbirajo skupaj. Kakor čebelice prinašajo in pripravljajo, da bodo presenetile naše posetnike za našo veselico, katere se vrši v soboto 20. decembra v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

Veselo božične praznike in srečno Novo leto želim vsem članicam in prijateljcem ter kličem, na svidenje v soboto v Slovenskem narodnem domu!

Mary Somrak, blagajničarka

Veselo praznike!

Veselo božične praznike, in srečno Novo leto 1942!

Da bi bilo resnično zdravo in veselo vse skozi, želim vsem mojim sorodnikom, prijateljem, dobrotnikom in znancem tukaj v Clevelandu in širini Amerike in celega sveta koder dosega in priroma, "Enakopravnost". — Vsem mojim članicam društva "Srca Marije", Sv. Ana št. 4, S. D. Z. — Jutranga zvezda št. 137 A. B. Z. — Carniola Hive, št. 493 Maccabees — Waterloo Grove št. 110 W. C. — Cvet Hrvaskih Sestra ženske zveze — Čitateljem "Enakopravnosti".

Ker mi je nemogoče pisati posebnih voščilnih kart, prosim Vas vse skupaj, naj Vam to zastoduje.

Pozdravljeni,

Mary Bradač

The Quickest, Surest Way YOU Can Help Win This War...

Buy Defense BONDS—STAMPS Now!

A Gift to make them happy.. and to make you proud

the 1942 ZENITH RADIO

105669 • The perfect gift for the family... world-wide reception—marvelous tone. 10 tube superheterodyne including rectifier. 14-inch Concert Grand Speaker, Rotor Wavemagnet and automatic tuning. Graceful modern cabinet. \$119.95

ONLY ZENITH HAS THIS! RADIORGAN MASTER CONTROL on American and foreign broadcasts. 64 tone combinations.

HOME EQUIPMENT SALES COMPANY

Frank C. Perme

710 East 152nd Street

Mulberry 4111

FOR DEFENSE

Dokaz zaupanje

*KADAR neki klient želi naše poslugue, ne enkrat, temveč večkrat, s tem pokaže, da ima polno zaupanje v našo sposobnost. Že skozi mnogo let smo bili ponovno klicani od mnogih družin v nasebini. Vsak nadaljni dokaz naše potrebe, zanesljivosti in zmernosti v ceni je nepotreben.

AUGUST F. SVETEK

Pogrebni zavod

478 East 152nd St.,

Ivanhoe 1916

Prazniki

Gruden je mesec praznikov, mesec otroških in družinskih praznikov, bi lahko zapisal. Zima s snegom in mrazom nas je prignala z daljnih cest sveta v domačnost rodnega ognjišča. Nizko, sivo nebo, vsa priroda nas sili, da obrnemo pogled vase in gledamo ob radostih svojih ali tujih otrok spomin na svoje otroštvo. Ta mesec postajamo nežni in dobri, prepuščamo začasni pozabi svoje zgolj računsko življenje in neki nemiren glas notranjosti nas žene, da storimo komu kaj dobrega, ali svojemu otroku ali siromaku ali vsaj bližnjemu voščimo vesele praznike. Videl sem že ob takih dnevih zakrknjene samce in skopuhe, ki so z vlažnimi očmi iskali stika z ljudmi, najrajši z otroki in jim dajali včasih čudno velike darove. Da, družina je silna vez narave! Ni človeka na zemlji, ki ne bi nosil njenega pečata v sebi!

O, kako prav je, da gojimo družinsko veselje, da ustvarjamo otroku radosti z darili, ki so najpač najoprijemljivejši znak ljubezni. Ni pa to edino veselje, ki mu ga moremo storiti. Tudi lepa beseda, lepa pravljica, govest ali obujanje svojih lastnih spominov iz otroške dobe ga lahko napravi silno srečnega. Če pa že ničesar dobrega ne bi mogli storiti ta mesec kakemu otroku, ga vsaj ne užalimo! Ni večjega greha kot razžaliti otroka! Mislim, da je to eden največjih grehov, za katerega ni odpuščanja ne na tem ne na drugem svetu.

Ce se pri tem, dragi sinko, obziraš, ki ti mesto in zlata mamica nudita mnogo radosti z lepimi igračkami, spomninj razodanjanj vseh pričakovanj pri otroških delavskih in kmečkih otrocih in tudi pri svojem otroštvu, ti srce napaja grenka bolečina. Ti dno duše segajoče so zgodbe nedostižnosti človeka-otroka, ki so njem ljudje užalili najnežnejše bistvo in ga prevarali v sanjah.

Prazniki so še posebno lepi in samem pričakovanju, dokler še ni opazila resničnosti razčaranja. Ti vedo otroci, saj je njih domišljija še tako sveža in nepokvarjena. Ko bi jo le mogli vedno takšno ohraniti!

Kot venec se vlečejo v grudnem otroški in družinski praznik od Miklavževega večera, ki ga pričakujejo vsi sloji, četudi v veliko razliko, tja do spoštivega slovesa tekočega leta. Vmes se vrstijo: Marijino spoznanje, na čigar predvečer zvonijo tako skrivnostno in nam ljube, da komaj razumljivo pojo in jim otroci spominjamo svojih ljubečih mater, dalje Lucijino, ki je v Prekiji kot Miklavžev večer — v žensko preoblečeni moški hodi naokrog z vilicami in nožem na krožniku, da porednim otrokom izkopljejo oči, pridne pa obdare. Že je tu sveti večer, največja lepota za otroka in najlepša počastitev rojstva. Končno prileška pametiva, ki je v mestu tako malo v naravi in ki otrokom vseh letnikov prinaša največ razburjenja. Sinko, zdaj ko s teboj srepežem doživljam vse te otroške praznike, ko se radujem s teboj, mi ne zamari nekaj težkih spominov vna svoje otroške praznike. To delam v spomin za vse vrstnike in razžaljene tvoje vrstnike, ne za sebi! Kako sem na kmethih doživljal Miklavžev večer? Ves popoldan tja do mraka sem se učil katekizem, ko pa so me sredi noči zbudili Miklavž in z verigami oboroženi parklji, čisti očenaša nistem zmoget, tako sem bil prestrašen. Prinesel mi je seveda samo šibo, na njej pa v papirčke navezane kocke iz bele repe, da so bile videti kot nakrčki. Šele danes ob tebi, sinko, in ob mestnih izložbah vem, kako različne darove nosi po svetu častitljivi svetnik in škof, vendar takrat niti občutil nisem

onega siromaštva. Še zadovoljen sem bil, ko sem naslednje jutro našel v svojih čevljih, ki sem jih zvečer tako lepo osnažil in nastavljal na okno, orehe, jabolka in kljuce, dobrote, ki mi jih je mati prinesla iz velike skrinje na podstrešju. Kljub revščini pa najdem v onem Miklavžu več ljubezni kot je v teh mestnih izložbah naprodaj...

In ko te gledam na praznik Adam in Eve, kako v gorki sobi postavljaš jaslice in krasiš božično drevesce in si že sit piškotov, nehote gledam skozi okno v snežni metež in mislim na otroke, ki v predmestju na ta dan, ko je sveti večer in sveta noč, vlačijo vozičke naložene s premogom, drvmi in krompirjem. V mestu srečuješ kožuhe in bogate darove, tu pa se otroci veselo: "Kako bo toplo za božični večer in kako bomo je jedli..." O Dete, ohrani jim to veselje neoskrunjeno vsaj te dni in ne odkrij pred njimi zavese spoznanja in ne ubij jih z razočaranjem! Saj oni niso krivi.

A sedaj tudi vem, da mogoče niti ti revni otroci niso tako ubogi kot sem ubog jaz, ki trpim v spoznanju tega življenja in sveta! Res, blagor ubogim v duhu...

Ob teh najsvetejših trenutkih srečujem tudi samotne, ki so postali tuji samemu sebi. Moja notranjost jim vpije: proč zdaj z grenko čašo spoznanja, potrkajte na najskritejša vrata svoje duše, kjer piše Dobro, približajte se te dni rojstvu in svojemu otroštvu in osrečite še koga z dobrim. Pohitite v mislih tja med slovenske kmete, kjer ste nekoč na sveti post stresali nizke smrečice, lepo pokrite s snegom, in jih izbirali za Betlehem v kotu pod križem, za podobe pa ste zataknili okrašene vejice. Mislite na jaslice, ob katerih vas je otroke mati zbiralala v molitvi, mislite na rožmarinovo vejico, pokrito z zlato peno, ki jo je dekle zataknila fantu v gumbico...

Tam v nizkih kočah, tam v uro oddaljenih vaških cerkvicah, h katerim smo gazili po visokem snegu z gorečo baklo v rokah, da tam nekje je ostala vsa naša otroška ljubezen!

(Leop. Stanek.)

Pozabljeni koledniki

Sličica iz škofjeloškega življenja pred 50 leti

Ravnokar sem odpravil z malim darom tri kolednike. Deca so to iz bližnjega Hrvaškega Zagorja. Starejši ljudje že leta in leta niso prišli koledovat, a svoječasno niso bili redki. V Škofji Loki sem jih poznal in slišal pred 50 leti.

Škofja Loka leta 1890 Mestec Fejakov! Ni bilo prevelikega bogastva, pa tudi ne revščine. Živelo se je dobro in pri tedanjih nizkih cenah pilo in jedlo, pa veseljačilo, da je bila radost. Škoda, da nimamo kronike tistega časa. Finfarjev Tone je malo posvetil v temo in povedal nekaj o zgodbah s Kovčevim Gašparjem, o porednežih, ki so navezali na zvonec trgovine starih Debevčevih deklet kost, na katero so se obešali psi in neprestano zvonili. Več mu ni znano, a koliko bi se dalo pisati v dokaz, da tudi naši ljudje ne pogrešajo humorja. Pisalo bi se lahko o Pustovcih-Hruštovcih, ki žabe love, o loški smojki, ki je edino prava zgodovinska potegavščina, zabavljica na Staro Loko in škofjeloško mesto, dočim je zbadljivka o "Svitmu duhu, k'ga je mačka snidla," naperjena edino proti svetoduškim vaščanom in njihovim družnični cerkvi z veliko podobo sv. Krištofa.

Pa je previdnejše, da sem o stvari tiho, sicer bi se še jezila Loka in njena okolica nad menoj, kakor se je svoječasno togotila Višnja gora nad Jurčjem, čeprav ji je postavil nesmrten spomenik s svojim pol-

žem in kozlovsko sodbo. Je le boljše, da se omejim na prvotno snov.

Takole okoli sv. Tomaža vsako leto se je pričelo.

V mrzli zimski noči so zadneli piskajoči in hreščeči glasovi na glavnem trgu starega loškega mesteca. Petje v pravem pomenu besede ravno ni bilo, ali nam otročajem je bilo neizmer-no všeč in odpirali smo okna, da smo imeli čim večji užitek, čeprav so naš skrbne matere potem nakrcale po rokah, češ da mrazimo sobo. Pevci koledniki, ki so se oglašali s svojimi proizvodi na glavnem trgu, so bili člani naše ubožnice na spodnjem trgu. Zbrali so se vsako leto v koledniške svrhe in je načeloval moškemu zboru Salavendež, ženskemu pa Feelmanca.

Salavendež in Feelmanca! Kje je izvor teh imen ne vem, toda v Škofji Loki, kjer ima vsak svoje domače ime, je mogoč nastanek tudi teh originalnih nazivov. In tako sta zbrala navedena, ki so jima hudobni jeziki očitali tudi ljubezensko razmerje—kar pa ne pride v poštev, ker sta oba že davno prekoračila kanonsko starost—svoje ljudske pevce in iz njihovih grl so vrele še davno pozabljene pesmi in še bolj pozabljene melodije. Dvomim, da bi bile v Štrekljevi zbirki ohranjene stare te narodne pesni o sv. Tomažu in češkem patronu Janu s Pomuku, še manj melodije. Da jih otmem pozabi, naj bodo navedene po slabem mojem spominu v škofjeloškem narečju.

Zgodba o sv. Tomažu je jako zanimiva in odkriva vso ljudsko šegavost. Sv. Tomaž je bil sodar in bržkone tudi kak špekulant z vinom. Pesem se vpelje:

Tomaž nabija sudec nov,
Tomaž nabija sudec nov,
Prišla je k nemu britka smert,
oj grenka smert, oj bila smert.

Njeno vprašanje je bilo jako značilno, pa tudi predržno:

Tomaž, a baš kej vinca dav?
Tomaž, a baš kej vinca dav?

Ko ji Tomaž odreče, se smrt v svoji drznosti kar nagne nad sod in ga na dušek izprazni.

Tomaž pa je bil nagle jeze in nikakor ne od muh:

Tomaž se strežen razjizi
in bužja v sud zmaši.

To pa ni bilo brez posledic. Kajti:

Po cilnu svit merliču ni,
u svit rej mubene duše ni.

Samega gospoda Boga je zaskrbelo, kaj bo, zato pošlje svojega odposlanca k Tomažu poizvedovat, kaj je s smrto. In Tomaž odgovarja na vprašanje:

Zaperta nam že lita tri,
se bužja dikla ven zvali.

In sedaj si vsak lahko predstavlja, kako je divjala, da je nadoknadila zamujeno in se maščevala tudi nad Tomažem samim, ki je po neki legendi za kugo umrl.

Bolj tragična in ganljiva je zgodba o Janezu Nepomučen-skem.

Svit Janiz korar biv
je pridgu in učiv
skuz lauter pridige
je umiču grišnike.

Razumljivo je, da je k take-mu svetemu možu vse drlo in se je prišla spovedovat k njemu tudi žena kralja Vaclava, v na-rečju Vencla. Vencel je bil zelo ljubosumen in je hotel na vsak način izvedeti od korarja Jane-za spovedne tajnosti:

Janiz povej, povej,
kaj se kraljica spovi.

Janez pa je ostal stanoviten:

Janiz odgovari:
od spoud se na govori,
rajs čem britka smert sturit,
ket od spoudi govarit.

Posledice niso izostale, kajti: *Vergel sa Janica u ta rika Moldava.*

Razen teh produktov narodne poezije je dodal koledniški zbor še stare božične pesmi o cesarju rimskem, mogočnem na sve-tu, o pastircih, ki naj vstanejo in ne spe nocoj itd. Ko so od-peli pri hišah, kjer so pričako-vali in tudi dobili darove, je spet zavladala nad tihim meste-cem lepa mirna zimska noč.

In tako so prepevali stari koledniki v veliko veselje dece in starih, dokler ni nastopil proti njim z vso strogostjo rajnkijupnik Tomažič, ki v svoji muzikalčnosti ni prenašal robatih glasov in ga je morda koledova-nje spominjalo na stare pogan-ske običaje, ki jih je bilo treba s korenino zatreti. In tako je prenehalo koledovanje, z njim pa tudi lep kos loške roman-tike.

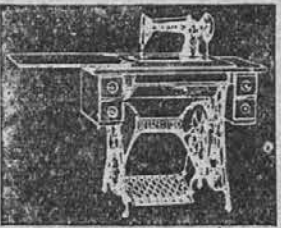
Salavendež in Feelmanca! Ne vem, kje sta vajina pozabljena grobova. Naj bodo te vrstice vama, ljudskima pevcema v majhen spomin, posebno pa tebi Janez Salavendež, ki si mi, čeprav star siromak, prvi odprl skrivnosti abecede.

Dr. J. L.

Singer Sewing Center

763 East 185 Street
IMAMO NOVE IN RABLJENE
SIVALNE STROJE
Popravljamo vsakovrstne šival-ne stroje.

Vesele božične praznike in sreč-no Novo leto želimo vsem Slo-vencem in Hrvatom!

Makes It Safe To Be Hungry

Ta nova 1941 G-E elek-trična ledenica pospe-šuje zdravje, prepreču-je po trato, prihrani vam denar sleherni dan

Starokopitne hladilne metode so danes preveč nesigurne! Omišlite si novo G-E elek-trično ledenico, da boste brez skrbi jedli, ko boste lačni. Ne prezrite sledečih posebnosti pri G-E modelu, ki je na sliki...

- ★Poseben hladilnik skrbi, da se meso več dni ne pokvari.
- ★10 kvartov vsebujejo predal skrbi, da sočivje ostane sveže in okusno.
- ★Mnogo prostora za stekle-nice.
- ★Suhra shramba za 31 kvar-tov.

Full family size 7 cu. ft. 1941 G-E model JB7-C, with famous THRIFT UNIT. Built to last and to save you money through the years.

\$184.95

GENERAL ELECTRIC

ANTON DOLGAN

15617 Waterloo Rd.
IVanhoe 1299

Zahvaljujem se vsem za na-klonjenost v preteklosti in se priporočam v bodoče.

Naznanilo in zahvala

Globoko žalostni in s potrjim srcem naznanjamo žalostno vest vsem sorodnikom, znanec in prijateljem, da nam je kruta smrt vzela našega preljubljenega soproga in očeta

FRANK TREBEC-A

Premilil je 23. novembra, 1941. Pokopali smo ga 26. novembra, 1941 po cerkvenih obredih v cerkev sv. Vida na Kalvariji pokopališču. Bil je star 52 let. Doma je bil iz vasi Soze pri Ilirski Bistrici na Notranj-skem. V Ameriko je prišel pred 35 leti. Bil je član društvo Naprej, št. 5 SNPJ, in Moose št. 234, Export, Pa. Bil je dober soprog, skrben oče in napreden društve-ni član. Težko ga bomo pogrešali, ali pozabili nikdar.

Tukaj zapušča žalujočo soprogo Agnes, rojena Dolenc, štiri sinove in tri hčere, bratranca Frank Mikol, nečaka Anton Dugan, v stari domovini brata Josepha in sestro Mary.

V dolžnost si štejemo da se prav iskreno iz srca zahvalimo vsem, ki so nam stali ob strani v tej bridki žalosti, nam pomagali in nas tolažili.

Hvalo moremo izreči vsem, ki so darovali krasne vence in cvetlice v zadnji spomin pokojnemu in sicer sledečim: Frankie in Sylvia Trebec, Zelma, hčer, Ted, zet, Teddy, vnuk, Larmer, Pa., Mr. in Mrs. Tony Na-ponce in hčer, Export, Pa., Connie, vnukinja, Mr. in Mrs. Mikeletich in družina, Verona, Pa., Mr. in Mrs. Dovgan in družina, Canton, Ohio, Dolence družina, Jeanetta, Pa., Mrs. Karn in sin, Oakmont, Pa., Yuhas družina, Greensburg, Pa., Mr. in Mrs. Reolon in hčer, Export, Pa. Mr. in Mrs. Mike Manippo in družina, Windber, Pa., Mr. Frank Zajc in družina, Mr. Jacob Zajc in družina, Pohetna, Ohio, Mr. in Mrs. Alexander Skerly in družina, Export, Pa., Mrs. Colinear in sin, Larmer, Pa., Mr. in Mrs. N. Crupie in sinovi, Larmer, Pa., Mr. in Mrs. Pete Colinear in sin, Larmer, Pa., Mr. in Mrs. Cosmo Colinear in družina, Larmer, Pa., Kathrine, sestra iz Larmer, Pa., Mr. in Mrs. Bostiancie iz E. 55 St., Mr. in Mrs. Anton Jagodnik in hči, Mr. in Mrs. John Kern iz E. 55 St., Mr. Albert Berardinelli iz E. 55 St. Mr. in Mrs. Trebar in družina iz E. 55 St., Mr. Jerry in družina, Mr. in Mrs. James Slabe, Mr. in Mrs. Rossman in družina, Mr. in Mrs. Globan in družina iz E. 55 St., Mr. Steve Kerseven in družina, E. 55 St., Mrs. Pauletic in sinovi, Export, Pa., delavci od Mar-quette Metal Products Co., The American Radiator and Standard Sanitary Corp., fantje od St. John's Baseball Team, No. 71, A. F. U.; Joe Zabukovec, Stanley Za-gorac, Joe Jerman, Henry Bokal, Chuck Clements in Frank Znidar, in delavci iz dept. 103 od Cleveland Twist Drill Co.

Hvala vsem, ki so dali za svete maše, ki se bodo brale v blagor duše pokojnega, in sicer sledečim: Mr. in Mrs. Theodore J. Colinear, Larimer, Pa., Mr. in Mrs. Frank Trebets, Jr., Mrs. Hochschild, Mr. in Mrs. Bezic, Mr. in Mrs. Jos. Buchar, Mr. in Mrs. Frank Tuškar, Marija Prostor, Angela Dezman, Louis Movrich, in Mr. in Mrs. A. Kokely.

Hvala naj sprejmejo sledeči, ki so darovali v denar-ju, in sicer: Mr. in Mrs. F. Marken, Mr. in Mrs. J. Mihalich, Mr. in Mrs. T. Zupancic, in Mr. in Mrs. Korelic.

Hvala vsem onim, ki so dali prosto automobile na razpolago pri pogrebu in se vdeležili pogreba: Mr. Frank Stern, Mr. Frank Zajc, Jr., Mr. Albert Berardi-nelli, Mr. John Mihalich, Mr. Albert Kokely, Mr. Ted Colinear, Larimer, Pa., Mary Bostiancie, Mr. Frank Mikol, Oakmont, Pa.

Hvala vsem onim, ki so prišli pokojnega kropit, ko je ležal na mrtvaškem odru in nosilec krste.

Hvala pogrebniku Frank Zakrajšek in sinovom za najboljšo poslugu in za tako lepo urejen pogreb. Hvala gospodu Monsignor Ponikvarju za cerkvene obrede.

Se enkrat hvala vsem skupaj, kateri ste nam kaj dobrega storili. Ako se je pomotoma izpustilo kakšno ime, naj oprostijo in naj sprejmejo enako hvalo.

Ti dragi in preljubljeni soprog in oče, počivaj v miru in spavaj sladko v tej ameriški grudi! Zapustil si nas prerano, žalovali bomo za Teboj in nikoli Te ne bomo pozabili. Obiskovali bomo Tvoj grob, zasadili ga s cveticami in zalivali s solzami, dokler se ne snidemo s Teboj tam, kjer ni muk in trpljenja.

Zalujoči ostali:

AGNES, soproga
FRANK, EDWARD, JOHN, GEORGE, sinovi
JOSEPHINE, ANSELMO, MARGARET, hčeri
TED in ANTON, zeta
SYLVIA, svakinja

Cleveland, Ohio, 20. decembra, 1941.

FRANCE BEVK

27

LJUDJE POD OSOJNIKOM

Pod vasjo je postal in posluhnil. Iz noči mu niti en korak ni odmel na uho, od nikoder ni bilo slišati vriska. "V mesto ga vleče, če je pomislil. "Čez gmajno, da ga najdemo!"

Planil je s klanca na stezo. Tekel je gologlav in golorok, v prsih mu je hropelo, pot mu je obilval čelo. Preskakoval je skale, korenine, še sence, kakor da so to izruvana drevesa, ki leže na tleh. Gnala ga je ena sama vroča misel, da bi se ne vrnil prazen domov.

Zdaj pa zdaj se je ustavil in prisluhnil. Nič. Le šumenje potoka v soteski.

Dospel je do Jernačeve hiše, ki je nizka in temna ko grozeča žival ležala v mraku. Pes je zarenčal in utihnil. Krivec je dosegel gmajno, ki jo je bil kupil od Košana. Grmovje je bilo izginilo, zemlja je bila prekopana, po vsem obronku so strašila mlada drevesca. Že je bil izkopan temelj za novo hišo, okrog in okrog so ležale grmade skal. Znova je postal. Ob misli na trud, ki je ležal zakopan v tej zemlji, mu je čudno vzdrtelo srce. Zajel je polne prsi zraka, zaklical iz vsega grla.

"Toneee!"

Glas se mu je hripavo prelomil, udaril v breg nasprotnega hriba in se mu vrnil v odmev. Nenadoma se mu je oglasilo iz nižine, od potoka:

"Ho—o—oj!"

Bil je Tone. Morda je počival, se stežka poslavljajal od dreves in vode. Petru je poskočilo srce. Ogradi si je usta z dlanmi in zaklical v noč, da je ostro odjeknilo od bregov:

"Tone, vrni se!"

Zaman je čakal odgovora.

"Toneee! Slišiš?"

"Kaj hočete?"

"Vrni se domov! Mati te kliče."

In kakor da se je fant težko boril sam s seboj, je prišlo še le čez dolgo od drevja ob vodi:

"Zbogom!"

"Zbogom!" se je oglasil odmev.

Nato je bilo vse tiho.

"Tone—e—i!"

Odgovoril mu je samo odmev. Bilo je vse zaman. Možu so obvisle roke ob telesu. Pleča so mu ležala vkup, kakor da mu Osojnik z vso težo lega za vrat.

Prišel je domov in molče sedel na posteljo. Na ženina vprašanja ni odgovoril besede. Le pot si je venomer brisal s čela.

51.

Krnica je znova spreminjala svojo podobo. Dogodki, ki so bili razburljivejši kakor oni v dneh lakote, bolezni in smrti, so pripravljali prostor novemu rodu. Bilo je, kakor da visi meč Gospodov nad družinami; prizaneslo je le Graparjevim.

Košanovi so se zmeraj žalovali za Poldetom. Če bi bil umrl naravne smrti, bi ga bili laže pozabili. Cilka se je vsa oklenila Košanovih; kadar je imela čas, se je po vse večere mudila pri njih. Bilo ji je dobro med ozki stenami, med katerimi je nekaj živl Polde, v bližini predmetov, ki so bili nekoč njegovi. Tolažili sta se s Košanko, še pri delu sta tičali skupaj, kakor da sta si mati in hči. Skupno žalovanje je bilo še bolj zblizalo Graparjevo in Košanovo družino.

"Spodite Cilko!" je rekla kdaj pa kdaj Graparica radi lepšega. "Saj vam je na poti."

"Praj je bil pa naš Polde vedno pri vas," je odgovorila Košanka.

Če je sina le imenovala, so ji stopile solze v oči.

Iz sosednje faze je prišel snubec in zaprosil za Cilkin roko. Dekle ga je odbilo. Ne!

"Vedno ne boš mogla tako ostati," je rekla mati malce v skrbeh.

Hči je molčala.

"Saj se mora Lojze prej oženiti," je menila Košanka. "Ali bosta mar sama ostala pri hiši?"

"Zame je še čas," je Lojze zamahnil z roko.

Ni se mu mudilo, četudi je imel dekle že izbrano. Norčeval se je, da se mora prej še malo potegniti, ker je premajhen. Pa je vedel, da ne bo smel dolgo čakati. Trudil se je z gospodarstvom. S pomočjo matere, Cilke in Košanovih je delal od jutra do večera. Nov čas je šel v deželo, Lojze ga ni zamudil. Kupil je mlatilnico; leseno drevo, ki ga je rabil še oče, je zamenjal z jeklenim plugom; uredil je gnojnice in prezidal hlev. In še in še. Marsikaj mu je spodletelo, a je poizkusil vedno znova. Kadar je ob nedeljah strmel v časnik, se mu nihče več ni posmehoval. Ni se jim več le dozdevalo, odkod lepa živina, visoka trava, plodovitost njiv in poln vrt mladega drevja. To ni naredilo zgolj delo od jutra do večera.

"Lojze, ta bo gospodar!" so kimali.

"Treba je, da človek dela z glavo, ne samo z rokami."

Krivicu je bil pisal Tone iz njegovega kraja. Delal je v rudniku. Mož je bil na skrivaj poiskal Cilko, da mu je prebrala vrstice. Nato se je ustavil nad Graparjevim poljem in se razgledoval preko obronkov. Zaman bi bil iskal pozabljenih trav, ki bi bila lahko izginila brez sledu, ali kupa preperelih drv ob poti. Zelena pšenica je valovila in obetala bogato klasje. Obšla ga je rahla zavist. Motil se, si je priznal v mislih na Lojzeta.

Da, da. Sklonil je glavo in odhajal domov. Nekoč je bil prvi v vasi. Zdaj ni bil več prvi. Bilo mu je, kakor da ga je prehitelo nekaj neznanega, šume vršalo preko njega, in ga pustilo ob strani. Čutil je, da je proti temu brez moči.

52.

Bilo je proti jutru, ko se je Volbenk vračal domov. Mudil se je na Koroškem; odkar je odšel, je le enkrat pisal materi. Odgovorila mu je, da je Urh, ki ga je medtem oče oženil z neko vdovo, ni naznanil zaradi udarca. Naj se vrne domov, da bo imela vsaj še majhno oporo na starost, ko je že vsa osibela za delo. Povezal je svoje stvari in se odpravil na pot. S seboj je nosil novico, da mu je oče pred tedni umrl v neki bolnišnici.

Naglo je korakal v hlad jutra in tiho poživigoval predse. Nenadoma je opazil nekaj temnega na cesti, ki se je siva odražala iz mraka. Pobral je klub in ga ogledoval.

Prenehajal je živigati in se začuden oziral na desno in na levo. Pod cesto je stalo strmo skalovje, ki je padalo skoraj navpično do potoka. Iz njega je gledalo le tu pa tam kako kričevčasto drevesce.

Spreletela ga je slutnja. Pogledal je nizdol, v mrak, toda bilo je prtemno, da bi mogel kaj razločiti. Posluhnil je, a mu je le šum vode udarjal na uho. Sveženj, ki ga je nosil s seboj, je vrget za gram in se zavijtel na skale. Opirjal se jih je z obema rokama in plezal navzdol.

Blizu vode, na poslednji skali, ki je imela obliko police, je našel človeka. Ležal je na obrazu, ena roka mu je bilo čudovito podvita. Videti je bil mrtev. Toda ko ga je obrnil in ga povlekel od mlake krvi, je oni zastokal, kakor da ga je zdramila bolečina.

Volbenk si je odvezal ovratni robec, ga zmočil v vodi in z njim osvežil ranjenčev razbiti obraz. Nato mu ga je ovil okoli čela, na katerem je zijala globoka rana. Ranjenec je rahlo dihal, toda ni se več zdramil iz nezvesti.

Fant je postal, za trenotek razmišljal, kaj naj naredi. Bila je še noč, daleč naokrog ni bilo kake hiše, na cesti ne voza ne človeka. Vzpel se je po skalah, pobral sveženj in tekkel v Krnico, kar so ga nesle noge.

Potan in upehan se je ustavil pred Jernačovo hišo, nabijal na vrata, z nogo pa je odganjal psa, ki se je besen zaganjal na dolgi verigi.

"Kakšna sila pa je to?" se je osorno oglasilo za oknom.

"Odpri! Rupar leži pod cesto! Ves je potolčen, le malo je še živ."

"Sveti križ božji!" že vzkliknil Jernač in se kmalu prikazal oblečen na pragu. "Pomagaj mi, da zaprežem konja!"

"Ali bova poklicala Ruparico?"

"Nič!" je zarenčal mož. "Ženske bi bile s svojim javkanjem samo v napotje."

Na voz sta vrgla slame in plahto ter se odpeljala. Že se je rahlo svitalo od vzhoda. Drevje se je čimdalje jasneje ločilo iz mraka. Jernač je priganjal konja in mračno mislil predse.

"Domov?" je vprašal Volbenka, ko sta se vozila mimo Kojana.

"Domov," se je fant zdrzil iz misli, ki so mu neprestano obletavale ranjenca. "Je bil že pijan," je rekel.

"Kdo? Rupar? Pijan," je zamrmral Jernač. "Da se bo potolkel prej ali slej, je stalo ko amen v očenašu. Še snoči sem ga videl v Laznih. Vabil sem ga, pijanega, na voz, a on ne in ne! Le zato, ker je bil prisedel Krivce, četudi si nisva dobra."

"Svojeglaven je bil, ne?"

"Svojeglaven, a tudi nesrečen. Človeka večkrat po krivici tepe življenje," se je mož razgovoril. "Glej, snoči ti je sedel v krčmi, mislil, nenadoma pogledal Krivca in se zasmeljal. Tudi nate se je spomnil Bog, da te tepe," mu je rekel. Bilo mi je nerodno, lahko si misliš, a nisem ga mogel zadržati, da bi ne bil Petru naštel vseh grehov po vrsti. Tudi sebi ni prizanesel, izpovedal se je pred vsemi. Da je zažgal hišo, je rekel, ker ni mogel prenesti poloma. In za vsak greh, njegov in Krivčev, je izgrebel iz spomina svojo kazn. Kakor da si je vse zapisoval... Krivec je spremin-

jal barve, a je molčal ko trš, temu sem se le čudil. In zdaj praviš, da leži Jernejec pod cesto... Hi!" je zavpil na konja. "Ali mi boš zakinkal, mrha?"

Cesta se je vila ob potoku, med skoraj navpičnimi bregovi. Ropot koles je zamolklo odmeval od skal. Zarja se je bila razlila že čez vso dolino, nebo je bledele bolj in bolj, zvezde so tonile v sivini.

"Morda je bolje, če umrje," je rekel Volbenk ob spominu na očeta.

"Bolje. Boga prosim, da bi umrl, četudi ga imam rad. In prav zato. Rešen bo on in drugi. Za delo ni več prijel, a pil je ko goba. Če bosta ženski sami, se bosta laže preživeli."

Dospela sta. Konja in voz sta potegnili h kraju ceste in pogledala nizdol. Bilo je že toliko svetlo, da sta razločila Ruparja, ki je ležal na skali. Volbenk je bil prvi pri njem. Pogledal ga je, nato se je upognil in mu pritiskal uho na prsi.

"Ali je dostal?" je vprašal Jernač.

Fant se je dvignil in molče prikimal.

"No, da," si je mož potegnil klobuk z glave. "Ne smeja se ga dotekniti, dokler ne pridejo orožniki. Ubogi človek!" mu je zatrepetal glas.

Zmolil je očenaš za njegovo dušo.

53.

Bilo je ob košnji. Trava je dišala, noči so se svetile od zvezd; letale so kresnice, pobočja so odmevala od fantovskih vriskov in pesmi.

Krivčevi so kosili v senožeti, ki je bila vrinjena med gozdove in je segala do vrha Osojnika. Nebo se je pooblačilo, dva dni je deževalo na pokošeno travo. Tretji dan se je ujasnilo, četrti dan je pripekalo solnce.

"Pojdi," je rekel oče Francetu, "obrni seno ob krajih še enkrat! Jutri bomo grabili."

Sin je ubogal. Hitel je z delom od prvega solca do pozne popoldneva. Komaj je ute-

TRINERJEV PATRIJOTIČNI STENSKI KOLEDAR ZA 1942

Trinerjevi stenski koledarji so bili priljubljeni čela desetletja. Ampak letošnji Trinerjev stenski koledar za 1942 je lepši kot kdaj prej. Na njem je podana izvrstna reprodukcija Ferrisove patrijotične slike "Sestavljanje Izjave neodvisnosti". Original te slike visi v Smithsonian institutu v Washingtonu. D. C. Na tej sliki so nasimrtno upodobljeni Benjamin Franklin, John Adams in Thomas Jefferson. Dobili ga boste pri lekarnarju, kjer kupujete Trinerjevo grenko vino z vitaminom B-1, izborno želečno prehrano za zdrav tek in dobro prebavo. Lahko tudi pišete za izvod na Joseph Triner Corporation, 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill., in priložite 10c za kritje poštnine.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

SLOVENSKA PEKARIJA

6724 ST. CLAIR AVENUE

J. Cerar in S. Simončič, lastnika

Se prav lepo zahvalimo vsem za dosedanje obiske ter se priporočamo v bodoče. Postregli vam bomo najboljše z dobro pecivo.

Naročite si pri nas dobro pecivo za praznike

Se priporočamo za obilen obisk

gnil pojesti kos kruha in se napiti vode. Oziral se je na nebo. Nad daljnimi gorami so se nabirali oblaki, se kopičili in množili. Solnce niso dosegli; to pa je pripekalo z vso silo, da je vrela kri in se je delala omotica.

Pategnila je sapa, oblaki so se zgrnili čez solnce, gnalo jih je proti vzhodu. Grom se je razlegnil preko neba in se odbil od pobočij. France se je ozrl. Čakalo ga je še pol ure dela. Čemu, če bo tako vse zmočilo?

Debele kaplje so mu udarile na roke in na obraz in se razletele v velike tolarje. Obronek hriba se je zagnil v grozeč mrak, nov grom je prekal nebo. Nevihta je bila blizu. France je spoznal, da ji ne ubeži. Oziral se je po kakem zavetju.

Pod vrhom hriba je ležala rupe, v nji je stala skupina bukev s košatimi, gostimi vejami in ponujala streho.

Tekel je navzgor, se stisnil med debla in si oddahnil. Debele kaplje so se zgostile, štopotalo je na veje. Grom je polnil vse nebo, blisk se je užigal za bliskom, zdaj pa zdaj je udarila strela. Od sosednjega hriba se je približeval moten plašč dežja, v nekaj minutah je visel nad vso dolino.

Francetova srajca je bila ol

1939 Oldsmobile

Sedan s 4 vrati, z grelcem in radijem, prevleka za sedeže. Privaten lastnik, brez prodajnega davka. Čist in dobro ohranjen avto. \$600. 19371 Ormiston Ave., blizu E. 200 St., severno od St. Clair Ave.

They'll take a ducking

MALLORY
EXCLUSIVELY
"Cravenette"-PROCESSED

Vesel božič in srečno Novo leto vam želi

JOHN POLLOCK

v Slov. nar. domu
6407 ST. CLAIR AVENUE

potu premočena do zadnje niti. Odpel si jo je, da mu jo je napihovalo v sapi, prijeten hlad mu je objemal telo.

Ozrl se je na druga stran, na obronek, kamor so segale ledinske senožeti. Zagledal je skupino ljudi, ki je bežala pred nevihto. Že so jih bili zajeli biči dežja; vsak izmed njih se je stisnil k prvemu drevesu, ki je stalo ob poti. Le dve ženski sta tekli dalje. Vabila ju je gosta skupina dreves, pod katerimi je vedril France. Prva, ki je bila okornejša, se je sredi poti upehana okrenila in se zatekla v gosto grmovje; druga je tekla dalje.

Vsa brez sabe z mokrimi lasmi in potnim čelom se je stisnila k prvemu deblu. Zagledala je fanta in ostrmela. Tudi France je bil zavzet. Pogledala sta v

tla, nato v dež, nekaj minut ni sta spregovorila. Nekaj sladkega, a hkrati bridkega se jima je porajalo v prsih.

"Minka!" se je France prižbrl, se zdramil iz mešanih občutkov in dal dekletu boljši prostor.

"France!" je Minki dahnila rdečica v sicer blede obraz. "Kako, da si tu?" je izjcljala.

Saj to ni bilo nič čudnega, bil je v svoji senožeti. On bi moral vprašati njo, kako da je pribegžala prav do njega. Saj bi mu ne bila vedela kaj odgovoriti. Čudno je bilo le, da se večkrat nista srečala. Poslednjič takrat, ko mu je bila razdrla ženitev z Agato. Saj radi tega ni bil nič hud nanjo. Nasprotno — tihno čuvstvo hvalečnosti je bilo v njegovem srcu.

(Dalje prihodnjik.)

MOŽJE IN ŽENE, STARI 40-50-60 LET, pomladite se!

Čutili se boste za leta mlajši, čili in polni življenja, ako pričnete uživati VITAMAND'S, ki vsebujejo vse vitamine, ki jih potrebuje vaše telo. Kupite VITAMAND'S takoj, danes, in hvaležni boste nam. Redna cena \$1.50, sedaj samo 97c. Ta zdravila so najcenejša in jih dobite edino le v

MANDEL DRUG

15702 Waterloo Rd.

IZVRŠIMO TUDI NAROČILA PO POSTI

Merry Christmas and a Happy New Year

LOUIS FERFOLIA

Funeral Director

9116 Union Ave.

Michigan 7420

FRANK AZMAN & SINOVI

6501 ST. CLAIR AVENUE

Mesnica in grocerija

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Se zahvalimo za dosedanje naklonjenost in se priporočamo za v bodoče. Postregli vam bomo najboljše.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto

Vsem našim zavednim odjemalcem in prijateljem, za dosedanje poset in naklonjenost, ter Vam bodi prirčna zahvala. Za prijazni poset, se priporočamo tudi v bodočnosti, v naši delikatesni in grocerijski trgovini. V istih prostorih, pod istim vodstvom izvršujemo notarske listine, izpolnimo prošnje za prvi in drugi državljanski papir, itd. Želim zavednim rojakom in prijateljem blagodejno bodočnost. Lastnik trgovin in zastopstvo parobrodskih družb. Steamship Agency.

STEVE F. PIRNAT CO.

7403 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio

Merry Christmas and a Happy New Year

Garber Office Supply & Book Co.

2569 EAST 55th STREET

ENDICOTT 1681

Buy Your Christmas Gifts NOW!

Gift Suggestions

Hosiery	Pajamas
Slips	Perfumes
Panties	Handkerchiefs
Gowns	Manicure Sets
Robes	Cosmetics

SILK HOUSECOATS—2.95 and up
CHENILLE—3.95 and up
PANDORA BOXES—5.00 and up
PURSES FOR DAYTIME AND EVENING

at

GRDINA SHOPPE

Store open till 9 p. m.

6111 St. Clair Avenue

Merry Christmas and a Happy New Year

ANTON BARTOL

1425 East 55th Street

Grocerija

Za praznike bomo imeli veliko zalogo. Se priporoča, da nakupite pri nas najboljše vrste grocerije.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Zelimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem obiskovalcem in prijateljem!

RENO CAFE

Mr. & Mrs. Frank Lisjak

10401 Reno Avenue

Diamond 6299

Dobro pivo, vino in tobak

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

HI-SPEED GASOLINE STATION

Stanley Rackar, lastnik

18027 WATERLOO ROAD vokal GROVEWOOD AVE.

Imamo najnovjšo pripravo za mazanje avtomobilov. Vedno prvovrstna posługa.

Prav vesele božične praznike in srečno polno leto 1942 želi vsem

MRS. HELENA PERDAN

933 EAST 185th STREET

Ivanhoe 9643

Slovenska grocerija in mesnica

WOLKOV JEWELERS, INC.

6428 St. Clair Avenue

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

A. J. Terbovec:

Zlati orehi

Za zlate, ali prav za prav za pozlačene orehe in lesnike na zeleni božični smrečici smo bili otroci v naših bosopetih letih najbolj navdušeni; vsaj pri nas. Sicer so nam ugajali tudi drugi božični okrasji, toda s pozlačeni orehi in lesniki se niso mogli meriti. Delo pozlačevanja je bilo po navadi poverjeno nam otrokom in bili smo seveda na moč ponosni na našo umetnost. In koliko orehov in lesnikov smo lahko pozlatili z zlato peno, katero smo kupili za groš! Po vsebini se ti pozlačeni orehi in lesniki niso nič razlikovali od navadnih, tega smo se zavedali tudi otroci, vendar so nam bili blesteč simbol božične idile. Na marsikaj smo pozabili, kar nas je prijetno razburjalo v božični sezoni, toda od časa do časa se, kot oči davnih prijateljev, nam v spominu zaleskečejo pozlačeni orehi in lesniki, in toplo nam je pri srcu.

S temi pozlačeni orehi in lesniki včasih primerjam razne drobne dogodivščine, ki sem jih tekom preteklih desetletij doživel v raznih krajih Amerike. Male dogodivščine, v katerih so se kot zlati orehi zasvetila zlata srca dobrih ljudi. Mnogih uslug in naklonjenosti sem bil na svojih romanjih po Ameriki deležen, katerih nisem in ne bom nikoli mogel povrniti, in za vse sem hvaležen, toda v posebno lepem spominu so mi ostale tiste, ki so mi bile izkazane v resni potrebi ali zadregi, ob prilikah "when a fellow needs a friend," kakor pravijo Američani. Naj vam v sledečem nanižam nekaj takih zlatih orehov in lesnikov.

Bilo je pozimi, menda leta 1911, ko sem po kupčijskih poslih prvič dospel v rudarsko naselbino Bingham Canyon, Utah. V tamkajšnjem slovenskem boardinghouseu sem bil prijazen sprejet in postrežen, toda prenočišča mi niso mogli dati; ni bilo prostora. Vprašal sem, kam naj bi se obrnil, ker se je že večerilo, in prijazen fant se je ponudil, da me spremi po naselbini, češ, morda se bo kje kaj dobilo. Obrala sva še dva ali tri boardinghouse in par privatnih stanovanj, pa nikjer nič. Kaj početi? Zimska noč v vsej svoji glori, snega do kolen in iz naselbine odpotovati ni bilo mogoče pred jutrom! Pa je odločil moj spremljevalec: "Boš pa v moji sobici spal. Jaz sem znan v naselbini in se bom že nekam stisnil za to noč. Jutri se bo pa že kaj dobilo." In prepustil mi je polovico njegove postelje v sobici, katero je imel skupaj najeto z enim tovarišem, sam pa je šel iskat prenočišča drugam. Sled za prijaznim fantom sem že davno izgubil, toda njegove usluge ne bom nikdar pozabil.

Ko sem bival v Chicagu, sem pristopil kot podporni član k nekemu pevskemu društvu, ker petje sem vedno ljubil in prijateljsko družbo tudi. Dotično pevsko društvo je priredilo zimski koncert in za tisto priliko je bilo meni in še par tovarišem poverjeno delo za baro. Vem, da nisem bil posebno pripravljen za tisti posel, toda vsekakor bolj kot za petje. Med odmori je bila pivnica v ozadju dvorane dobro posejana, toda ko se je program koncerta obnovil, se je izpraznila. Celo moji trije tovariši so izza bare ušli v dvorano, poslušali petje. Ostal sem sam in sem si skušal dolgočas preganjati s cigaro. Pa se pri stranskih vratih priseme v pivnico Josepha; deklica, katero sem komaj mimogrede in površno poznal, ponudi mi vrtnico iz svojega šopka in pravi: "Revež, čisto samega so te pustili. Oni se zabavajo, ti se pa dolgočasiš. Bom ti pa jaz nekoliko družbe delala toliko časa, da se drugi

vrnejo!" Te nežne pozornosti nikdar ne pozabim, dasi je bila njena usluga prav za prav čisto malenkostna. Kje je zdaj tista deklica, ne vem, upam pa, da je srečna in da se nikdar ne dolgočasi.

Nekoč, ko so bili avtomobili še redke prikazni, sem se z najetim kolesljem in konjičem pripeljal iz Kemmererja v Sublet, Wyoming. Premogarska naselbina, ki je čepela baje 7777 čevljev visoko nad morsk gladino na golem hribu, je že dolgo izčrpana in opuščena, takrat pa je bila polna življenja. Tisto nedeljo je bila na Subletu "ohcet," ki se je začela že prejšnji večer, in večina tamkajšnjih rojakov je bila med svati ali pa je počivala v domovih po prečuti noči veseljačenja. Prišel sem v hišo, kjer se je ohcet vršila, in dobro razpoloženi rojaki so me vsestransko ponujali s pižajo, kakor je pri takih prilikah navada. Ker pa mi na podlago gole kave močnejša pižaja ni ugajala, sem se brž poslovil in odšel po kupčijskih poslih po naselbini. Okrog četrte ure popoldne sem bil z mojimi posli gotov in sem se oglašil v "ohcetni hiši," da vzamem del prtljage, ki sem jo bil zjutraj tam spravil. Bil sem pošteno lačen, ker v naselbini ni bilo nobene restavracije, po ohceti zaspalih gospodinj nisem hotel nadlegovati, v ohcetni hiši vprašati za malico pa za ves svet ne bi hotel. Mislim sem, da čeprav lačen, vozil se že bom navzdol proti Kemmererju, kjer so restavracije, konjiček je pa v "livery stable" itak dobil svojo porcijo ovska. Pa me je dobil ženin, ki se je hitel opravičevati: "Nikar ne zameri, da ti nihče ni ponudil ničesar za prigrizniti, ko bi bil prej tukaj, saj veš, da je pri taki priliki vse zmešano. Daj no, sedi in posluži se tega in tega in tega, vem, da si lačen." Lagal sem, da nisem lačen, toda ponujene gostoljubnosti se nisem preveč branil. Situacija je bila rešena in čez pol ure sem na koleslju veselo žvižgal po vijugasti poti med divjim pelinom proti Kemmererju. Upam, da je bila tista novoporočena zakonska dvojica srečna ever after. Zame je bila tista ohcet najboljša, kar sem jih kdaj poskusil.

V času, ko je v Ameriki vladala prohibicija, sem se nekega izredno mrzlega januarskega jutra vozil na saneh zdaj že pokojnega prijatelja Kastelca iz Bear Creeka v Red Lodge, Montana. Mraza je bilo kakih 30 stopinj pod ničlo, doli ob Rocky Fork Creeku je vlekel kot britev oster veter ter se na parobkih igral s suhim, kot moka drobnim snegom. Dasi sem bil od gležnjev do ušes zavit v Kastelčev kožuh, me je zeblo, da me je kar bolelo pri srcu. Ko sva s prijateljem dospela v Red Lodge in spravila konje v hlev, bil sem "all in." Sedel sem kot vreča plev na mojo prtljago in s slabotnim glasom začivkal: "John, ali veš, če bi se kje dobil kozarček prave dobre rakije? Če ne, bom umrl." Prijatelj se je nasmejaj in me napol vlek v saloon, kjer je bil poznan z bartenderjem. In rečem vam, da se mi še nikoli ni tako prilegla čaša prave canadške rakije kot takrat. Po tretji čaši sem že toliko k sebi prišel, da sem začel že glasno zabavljati čez montansko zimo. Ampak takrat sem v resnici vžljubil našo sosedo Canado, ki nas je na skrivaj zakladala z dobro rakijo.

V mali premogarski naselbini države Oklahome sem bil pred leti dobil začasno bivališče v pečlarskem wigwamu. Štirje mladi pečlarji so po kratki konferenci odločili, da za skromnega trgovskega potnika se že za eno noč napravi prostor v njihovi pečlariji. Bil so veseli in družabni fantje in po večerji so me kar vsi štirje spremlili po svojih kupčijskih poslih po raztreseni naselbini. Ekspedicija je

potekla zadovoljivo, toda na poti proti "domu" smo se poslužili bližnjice, in na ozki stezi skozi mršav gozdiček so moje že precej doslužene hlače prišle v grd spopad s trnjevo vejo, in posledice so bile gorostasne, ne na veji, ampak na hlačah. Fantje so se smejali, meni je šlo pa na jok. Kako tudi ne pri taki ponesrečbi edinih hlač. Rezerve nisem imel, ker kdo naj vlačil nepotrebno prtljago s seboj! Ko ena obleka po vseh paragrafih odsluži, se enostavno kupi novo, staro pa prepusti usodi in mišim v hotelu. Toda v dotični naselbini ni bilo nobene trgovine oblek in ranjenim hlačam nobena operacija ne bi bila mogla vrniti niti zasilnega dostojanstva. In drugo jutro sem nameraval z vlakom odpotovati v Fort Smith, Arkansas. Tam so vsakovrstne trgovine, toda pečeče vprašanje je bilo, kako se z vlakom pripeljati tja brez škandala in aretacije. When a fellow needs a friend, je posebno izrazito veljalo takrat. Pa je gordijski vozil presegal vrhovni pečlar z deklaracijo in ukazom: "Frank, ti si njegove postave, daj mu par tvojih hlač, da se ne bo kremžil. Ne bi bilo lepo, če bi fanta pustili po svetu brez hlač. V Fort Smithu si bo pa že pomagal." In tako se je zgodilo. Nadomestne hlače so bile sicer precej čudno križaste, vendar so po svojih zmožnostih izvršile kočljivo misijo. In Frank mi je pred odhodom še zabičil, da naj mu jih ne pošiljam nazaj, ampak naj jih kot souvenir pustim v kakšnem hotelu v Fort Smithu, ko si nabavim novo obleko. V svojem življenju sem raztrgal že mnogo hlač, toda nobene niso bile tako imenitne kot pečlarske, ki so čuvala moje dostojanstvo iz Oklahome v Arkansas.

Poleti leta 1920, ko je bila naša ameriška prohibicija najbolj rogata, sem po kupčijskih poslih prišel v Minnesoto. Za en teden sem se ustavil v hotelu v Evelethu in sem od tam obiskoval slovenske naselbine v dotičnem okrožju. V gostilni nekega malega mesta sem se slučajno sestal s prijateljem, ki sem ga poznal še iz Kansasa, in seveda je bilo treba takoj stopiti k bari, v svrhu lažjega razgovora. Mehkih piščalčevih prohibicijskega pokolenja nama je bilo kmalu dovolj in vprašala sva gospodarja, če ima kaj bolj trdega v steklenicah. Pritrdil je, da ima nekaj ognjene vode, toda dobil da jo je od nekega novega butlegarja, ter ne ve, če je kaj pridaj; ponujati ne mara. To je bilo slabo priporočilo, vendar sva s prijateljem vzela "čenč" in popila vsak dva mala kozarčka pekoče tekočine. Kmalu nato sem se odpeljal v Eveleth, in ker sem postal nenavadno zaspal, sem takoj legel k počitku. Spal sem 15 ur skupaj in sem se zbudil s silovitim glavobolom. Oči pa so mi bile kot z mrežo zastrte, da sem komaj napol videl. "Aha," sem se domislil, "lesni alkohol! Zdaj pa imam vrage!" Popoldne sem nekaj časa poлегal v mestnem parku, toda silni glavobol ni odnehal in vid se ni izboljšal. Potem sem sedel na karo in se odpeljal v Gilbert, kjer sem poiskal prijatelja Leota v njegovi trgovini ter mu povedal, kakšnega kozla sem ustrelil in kako pri koncu sem.

"To je slabo," je prikimal Leo, "pa se bo morda obrnilo. Zdaj pa pojdi z menoj večerjat, večerja je pripravljena. Potem pa ostanem nocoj pri nas. Če bi potreboval kakšne postrežbe, ti jo lahko damo, in če bi bila sila, tudi zdravnika lahko pokličemo. V hotelu pa lahko pogineš in nošen vrag ne bo vedel." Ubogal sem nasvet prijatelja in po večerji sva začela piti staro californijsko vino, s katerim je bil Leo vedno dobro založen. "Pij," mi je vzpodbujal moj gostitelj, "morda ti bo pomagalo,

(Dalje na 6. str.)

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Pri nas imamo veliko zalogo božičnih daril, da si lahko nabavite za može, žene, fante in dekleta.

Pridite in si oglejte našo trgovino.—Se priporočamo za obilen obisk.

FRANK CERNE JEWELRY

6402 St. Clair Avenue

JOHN ROBICH

BUILDING CONTRACTOR

18871 Abby Avenue

KEMORE 5152

Zelimo vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem prijateljem in znancem!

MR. & MRS. LUDVIK VICIĆ

959 EAST 67th STREET

Gostilna

Zelimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem našim gostom in prijateljem.

Se priporočamo za nadaljne obiske. Postregli vam bomo najboljše, z dobrim pivom, vinom in prigrizkom.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem

TECK'S TAVERN

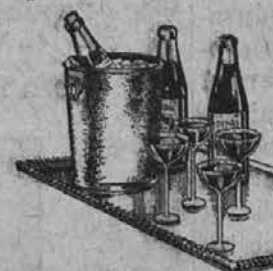
882 EAST 185th STREET

Ivanhoe 9560

Mr. in Mrs. Joseph Tekavcic, lastnika

Pri nas dobite vedno dobro pivo, vino in žganje ter okusen prigrizek in veselo družbo.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem!

MR. & MRS. FRANK YAKOS

669 East 159th Street

Vedno postrežemo z svežim pivom, dobrim vinom in pristnim žganjem. Okusen prigrizek.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Gorniks

Modna trgovina

6217 St. Clair Avenue

715 East 185th Street

Pri nas imamo veliko zalogo božičnih daril za može, fante in dečke. Se priporočamo za obilen obisk.

Janko N. Rogelj:

Domovina

J. N. ROGELJ

Dve domovini imamo. Eno onkraj morja, zavito v črno tančico gorja, solza, krvi in trpljenja. Imamo drugo domovino, ovenčano s svobodo, z bratstvom, z lepoto in s človečanstvom. Kako globoka in brezobrazna je ta silna razlika.

Božič je tu! V slehernemu iz med nas se je zganilo nepojaseno, močno in izrazito sočutje do prve in mladostne domovine onkraj morja. Vse polno radostnih spominov vre iz čutečega srca na one sončne dni našega mladega in brezskrbnega življenja. Lepo je bilo. Oh, to so samo še sanje, prav lepe in čiste sanje iz davnih, davnih dni. Ah, da le ni prišla skrb, ki je vse trpljenje našega življenja!

Pozabimo! Pač ne moremo. Kri ni voda! Vsi smo podobni pisatelju Stritarju, ki je zapisal sledeče besede:

"Kdor je čul v svojih otročjih letih doma blažene glasove božičnega zvona, naj biva onkraj morja, na drugem koncu sveta, naj mu bo otropo srce v žalostnih izkušnjah življenja: ko mu pride sveti večer, tedaj se mu zbudi svet spomin; zdi se mu, da mu zopet done, kakor so mu nekdaj doneli v daljni domovini, v srečni mladosti, ki je tako daleč, tako daleč za njim."

Naša rojstna domovina je daleč za nami. Skoro pozabili smo na njo. Kdo ne bi pozabil na njo v deželi medu in mleka, v obljubljeni deželi preko morja. Mačeho Avstrijo smo mrzili, nevesto Jugoslavijo so nam komaj predstavili. Kdo nam more zameriti, ako smo otopeli, pozabljali in pozabili. Taki smo danes; razmere so nas našle prav take, kakršni smo: Ameriški Slovenci, narod, ki se razlikuje od Slovencev onkraj morja. Živimo svoje tipično ameriško življenje, v zagonu za ameriške razmere, dogodke in življenje. Amerika nas je objela, Amerika nas je priklenila na sebe, Amerika nas je osamosvojila. Čutimo, da smo del te velike rdeče zemlje, ki je bila zaščitnica bolnih in razočaranih duš leta in leta. Njeni adoptirani otroci smo, polni hvaležnosti in sreče, da smo še svobodni pod zvezdasto zastavo velike in silne ameriške republike. Z velikim razumevanjem spoštujemo izraz ameriške demokracije, ljubimo njeno veliko svobodo, v kateri se gibljemo in živimo ob slovenski pesmi in besedi. Kje na svetu bi imeli toliko predprijateljstva, prostosti in prilike do svojega narodnega udejstvovanja? Zato pa smo ob tej pristrani gostoljubnosti postali tudi oboževalci širokogrudne ameriške naklonjenosti.

Amerika je naša! Mi smo tu di njeni!

Poleg nas so odrasli naši otroci, rojeni Amerikanci. Kako srečna sta oče in mati, ko gledata svoje otroke, ki so bili rojeni v deželi izobilja. Kdo ne želi svojemu otroku boljšega življenja, kot ga je doživljal sam. Amerika ima vse pogoje in obilnosti, pripravljene za one, ki se potrudijo do dela in izobrazbe. Tako je! Naši otroci so deležni vsega, kar ima Amerika. To je njih rodna zemlja, a naša velika in dobra zaščitnica, sedaj naša skupna domovina.

Vsi imamo radi to zemljo, zato smo postali državljani te prostrane dežele od New Yorka do San Franciscosa, od Canade do Texasa in Floride.

Da, ameriški državljani smo. Prostovoljno in slovesno smo prisegli svojo zvestobo tej bogati in širni Ameriki. Prisegli?

Samo za dobre in sončne čase? Ne! Prisegli smo tudi, da smo pripravljeni braniti nam izročeno svobodo in prostost.

Amerika nas kliče, da, kliče nas naša domovina. Obljuba dela dolg, velik dolg, ki ga mi dolgujemo gostoljubnosti naše domovine, Amerike. S pomnoženo zavestjo in silo moramo odgovoriti, da bo odjeknilo preko slovenskih naselbin v Ameriki. Prav vsi: mi in naši otroci.

Amerika je v vojni, to je tudi naša stoodstotna zadeva. Kot ameriški državljani ne bomo delili naše moči in naša dela, mi imamo sedaj samo eno domovino, in ta je Amerika, ki se je postavila na branik vseh poštenih narodov, med katerimi je tudi rodna domovina onkraj morja.

To je naša srečna in svetla prilika, da s stoodstotno pomočjo Ameriki, pomagamo tudi našim bratom in sestram v domovini. Ne cepite vaših simpatij, vašo pomoč in vaše delo; kot ameriški državljani bomo pomagali v Ameriki. Zmagoslavna Amerika bo govorila za naš narod onkraj morja, le potom njene besede moremo doseči nekaj. Vsako drugo vmešavanje bo v nesoglasju z ameriški težnjami in boji v bodoče.

Božič, praznik miru in sprave, praznik rojstva in novega življenja, praznik svetlobe in lepote, praznik globokega upanja in sladkih spominov, bo stopil tudi v slovenske hiše preko prostrane in svobodne Amerike.

Skoro čisto smo pozabili tebe, prva domovina onkraj morja. Krivda ni naša. Naša nova domovina nas je opomnila, da je šla vojna grozota preko vas ter se pri vas tudi ustavila. Naše simpatije so z vami, bratje in sestre, a nepremagljiva in človečanska Amerika, naša sedanjaja domovina, je zastavila svojo bogastvo in silo, da vam vrne svobodo in prostost. Ne moremo vam direktno pomagati, ker nismo več podaniki rodne domovine, ampak vse svoje moči, želje in hotenja bomo ponudili naši sedanjji domovini. Združenim državam ameriškim, da doprinesemo svoj skromni slovenski del na altar Svobode. Naša nujna potreba je, da rešimo svojo domovino, ki je danes v vojni s tistimi, ki so pregazili vašo domovino.

Božič gre skozi težke in mračne dni, groznejšega menda ne pomni zgodovina. Težko nam je, ko čutimo vašo bolest, težko nam je, ko padajo mlada ameriška življenja. Toda obupali ne bomo, ob božičnem premišljevanju se bomo vzdignili kot plamen preko neba ter zanesli mehko in čisto misel v srca vseh, ki trpijo in se borijo za najsvetejši ideal človečanstva, — za Svobodo srca in razuma, narodov in življenja.

Kri ni voda! Kri Amerikan- cev je nasičena in prepojena s Svobodo. Zmaga je na strani Amerike, Rusije, Kitajske in Anglije, ki se borijo za svobodo vsega sveta.

"Nova Doba"

Zlati orehi

(Dalje z 5. str.)

morda bo pošteno californijski vino premagalo butlegarski strup." In sva res pila. Leo mi je dejal vzpodbuden vzgled in jaz sem mu junaško sledil, češ, slabše ne more biti, morda pa bo vino res pomagalo. Ko sva oba že prilično omagala, jaz še neprimerno bolj kot moj gostitelj, sem se pripetal do postelje in trdno zaspal. Drugo jutro sem se prebudil čil in zdrav, bistrhi oči in hude žeje, katero sem komaj potlačil s tremi čašami kave. Obveljal je pregovor: klin s klinom. Californijski je bil močnejši. Šel sem skozi nevarno šolo, ki me je naučila, da sem bil pozneje previdnejši v družbi munšajna. Leota pa se še dostikrat hvaležno spominjam, ne samo kot dobrega prijatelja ampak tudi kot najboljšega ne-licenciranega zdravnika.

Tu, prijatelji, imate niz zlatih orehov, odsev dobrih, zlatih prijateljskih src, ki nam lepšajo naša življenjska pota. Tu di ob vaši življenjski poti se ne dvomno leskečejo, slični zlati orehi, malenkostni morda, toda dragi in lepi za spomin. Pokličite jih včasih na pozornico vašega spomina.

V času, ko večji del tega tako zvanega civiliziranega sveta tone v krvi, trpljenju in sovraštvu, ko tudi na to lepo ameriško zemljo pljuska valovi vojne, potrebujemo bolj kot kdaj prej vsaj tu in tam nekoliko razvedrila, sončnega sija in odseva

zlatih orehov z drevesa lepših medsebojnih odnošajev med ljudmi. To nam bo lepšalo težke dni in nas utrdilo v veri, da bo morda vendar enkrat prišel čas, ko bo v bratstvu vseh ljudi zavlada mir ljudem na zemlji...

"Nova Doba"

Polnočni zvon

Pripovedka

Pred davnim časom je živela v prijazni vasi pri bogatem kmetu Gasperju zelo pobožna dekla Marjanca, ki je redno vsako jutro šla v cerkev.

Bilo je v poletnem času, ko jo je prebudil zvon, vzbeč v cerkev k maši. Marjanca je hitro vstala, se oblekla in šla ne da bi bila pogledala na stensko uro, koliko je kazala.

Po poti grede pa se ji je vendar čudno zdelo, da je bilo še tako temno in vse tako tiho. Nikjer ni srečala nobenega človeka in nikjer se še ni oglašil petelin. "Kaj le to pomeni, da se je v cerkvi že začelo sveto opravilo?" je premišljevala Marjanca in si rekla: "Bodo pač gospod fajmošter kam šli, zato tako zgodaj mašujejo!"

Zatopljena v take misli je prišla do cerkve, ki je bila vsa razsvetljena in iz nje se je slišalo bucanje orgel.

Prijela je za kljuko, odprla vrata in vstopila. Toda, strah in groza, cerkev je bila polna ljudi, a vsi so bili brez glav, moški in ženske. Še bolj čudno se ji je zdelo, da niso maševali lomači gospod fajmošter, ampak je bil tudi duhovnik, ki je mašo bral, brez glave. Strah in groza sta jo obšla. Sama ni vedela, kaj bi naredila. Med tem pa je bil prvi evangelij, ljudje so vstajali, k Marjanci pa je pristopila ženska brez glave in ji prijazno rekla:

"Ljuba Marjanca, nič se ne boj, jaz sem tvoja krstna botra, in ker nisi prišla v cerkev iz radovednosti, ampak iz pobožnosti, se ti ne bo ničesar zgodilo. Prišla sem k tebi, da ti povem, kaj moraš storiti. Ko bo zadnji evangelij, hitro vstani in pojdi ven. Bog varuj, da bi pogledala nazaj. Vrata zapri za seboj in ako bi ti kaj padlo na tla, ne poberi, temveč hiti domov. Drugič pa ne pridi na

polnočni zvon več v cerkev molit z mrtvimi."

Ko je to povedala, je spet šla.

Marjanci se je po teh besedah nekoliko polegel strah. Molila je prav pobožno celo sveto mašo. Opravilo se je končavalo. Prav zdaj bo zadnji evangelij. Duhovnik je že stopil na levo stran, ljudje so začeli vstajati. Marjanca, ki je doslej ves čas klečala, je hitro vstala in ker je bila blizu vrat, jih je urno odprla in stekla venkaj. Med vrati ji je padla iz glave peča, ki so jih ženske takrat nosile, toda ni je pobrala, ampak je šla hitro domov.

Ko je prišla domov v hišo, je pogledala na stensko uro. Bila je prav polnoči proč. Mraz jo je tresel ko je mislila na ves dogodek.

Dolgo ni mogla zatisniti oči. Se le po dolgem času je zaspala za nekaj ur. Ko se je zjutraj prebudila, je vstala in šla v cerkev po pečo. Toda na istem mestu kjer ji je bila padla peča na tla, je bil samo kupček pepela. Prav tako bi se bilo zgodilo z njo, če bi je ne bila botra rešila.

Spomnite se na Pearl Harbor! Kupujte federalne obrambno varčevalne bonde!

NORWOOD SHOE REPAIRING

6214 ST. CLAIR AVE.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

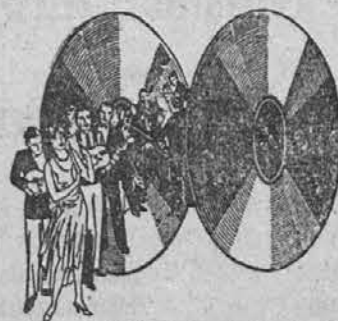
Se priporočamo še za nadaljne obiske.

Pri nas vam popravimo vaše obuvala najboljšje.

Ali želite živeti

v okolici prvega razreda in kupiti dom po izredno nizki ceni? Tedaj se ustavite na 19501 Lake Shore Blvd., hiša s 6 sobami in dvema solnčnima sobama. Ta dom mora biti prodan v enem tednu za samo \$6500. Takoj plačate \$1500. Odprto v nedeljo od 1. do 5. ure. Pokličite za sestanek GARfield 6912.

Vesele praznike!

Največja zaloga Victor, Red Seal, Columbia, Zora, Sonart, Continental, Decca, Bluebird in Okeh gramofonskih plošč.

Pravkar smo prejeli nove slovenske, hrvatske in splošno priljubljene plošče.

"Za darilo, ki ne bo nikoli pozabljeno, dajte gramofonske plošče in albume."

Harmonike, orglice in muzikalne izrednosti. Imamo popularne note slovenskih, hrvatskih in popularnih pesmi za klavir in piano-harmoniko.

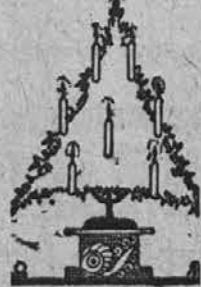
Gramofoni, Portable radijski aparati in radio-gramofonske kombinacijski aparati.

Mojstersko popravljanje harmonik

ANTON MERVAR & SIN

6919 St. Clair Avenue - ENdicott 3628

Vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem!

EDWARD PUCEL

Councilman 10th Ward

MERRY CHRISTMAS AND A HAPPY NEW YEAR!

JOHN O. McWILLIAMS

Cuyahoga County Engineer

MERRY CHRISTMAS AND A HAPPY NEW YEAR!

HERMAN SCOTT CHALFANT OF OHIO, INC.

5315 Hamilton Avenue

Vesel božič in srečno Novo leto želiva vsem!

RE-NU AUTO BODY CO.

John Poznik in Max Zelodec, lastnika

982 East 152nd Street

zraven Post Office na Five Points

Mi vam popravimo fenderje in body na vašemu avtomobilu, da bo kot nov.

Delo garantirano — cene zmerne

Naš telefon je GLenville 3830

METROPOLE CAFE

5502-4-6 ST. CLAIR AVENUE

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem gostom in prijateljem!

Pri nas vam vedno postrežemo z dobro pijačo, pivom, žganjem in vinom ter z dobrim prigrizkom. Se priporočamo za obisk.

Drenik's Beverage Dist. Inc.

Razvaža najljšje pivo

ERIN BREW — BUDWEISER — MICHELOB — DUQUESNE BEER AND ALE

Toplo se zahvaljuje za naklonjenost v preteklem letu odjemalcem, društvam, gostilničarjem organizacijam in posameznikom v toplem priporočilu nadaljne naklonjenosti v bližajočem se novem letu 1942.

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem pivcem, gostilničarjem in prijateljem našega na trgu najboljšega piva

KENmore 5500

23776 Lakeland Boulevard
Euclid, Ohio

KENmore 5501

America - Hope of Slav Race

By Paul V. McNutt,
Federal Security
Administrator

officers of the Ameri-
revolutionary Army had
accustomed to seeing
commander-in-Chief. dis-
operations with an alert
Colonel whose accent be-
his European origin.

Washington had
him his Adjutant after
his brilliant record
edited him with organiz-
defenses at Saratoga,
the fortification at
Point and distinguished
action.

this young man, Ta-
Kosciuszko, was to re-
thanks of the Congress
the rank of Brigadier-

Slav World remembers
only for the part he
in the American Revolu-
for his heroic fight for
of his beloved Poland.

standing also in the his-
the American colonists'
for freedom is the story
Pulaski, who, after
finishing himself at
vine and Germantown,
ed the Pulaski Legion,
ization in which many
countrymen were enlisted,

defense of Charleston,
the siege of Savannah.
itary career of this bril-
of Poland was ended
wounds received at the
Savannah, but America
forgotten—nor will ever
be.

It has been our lot to witness
the constant spread of a conflag-
ration which has already
caught two continents in its
flames and now threatens to
consume the whole world. We
have seen the valiant but futile
efforts of those who would
preserve the peace of the world. We
have observed the relentless
fury of the one man and the
one government which was de-
termined to destroy it. We have
seen freedom crushed through-
out most of the earth, and we
have seen the suffering and the
misery which has accompanied
its loss.

Whole nations have been ob-
literated. Entire populations en-
slaved. Great cities devastated.
Fertile fields laid waste. Worse,
perhaps, than all this physical
suffering, we have witnessed the
spiritual collapse of once no-
ble nations. We have witnessed
the birth of a philosophy and
the growth of an ideology which
glorifies force, which approves
violence and which despises hu-
man liberty, holding in con-
tempt the deepest yearnings of
the human spirit.

Aggression is on the march.
Evil men and evil forces are
determined to wipe out every
trace of civilization that has
been built through the long cen-
turies of travail and sacrifice. A
free world is locked in a death
struggle with the powers of
darkness. And yet, throughout
it all, we have maintained here
a firm and unshakable faith in
the validity and the destiny of
the civilization founded on these
shores three hundred years ago.

The hope of the people in un-
happy Europe lies with the peo-
ple of the two great democracies
left in the world. The hope of
the peoples of Slavonic Europe
lies largely with their kinsmen
in America. It is equally true
that the people of America need
the friendship and good will of
the peoples of Czechoslovakia,
of Yugoslavia, of Poland and
of all countries laid waste by
the power-mad leader of Naz-
ism. Indeed, now and in the
months to come we need their
help in many ways, for their in-
terests and ours are the same.

It is an historic example of
the flaming truth that the real
interests of all men who love
freedom are one—an everlast-
ing and indivisible unity. For
Slavs in America there is no
conflict of loyalties; at one and
the same time, they are true to
the spirit of Washington and
Lincoln and true to the spirit of
Kosciuszko.

Truth and freedom live deep
in the hearts of the people—the

vancement and cultural devel-
opment.

Nikola Tesla and Dr. Michael
Pupin are names revered in the
world of radio, and in the field
of aviation, those of Sikorsky
and Seversky command instant
attention. The music-loving ele-
ment of our nation will ever
honor the names of Paderewski,
Gabrilowitch, Dvorak—the roll
is too long to call.

We Americans are natives of
all the world. We and our an-
cestors have gathered here, in
the name of liberty, from the
four corners of the earth. From
sunny Italy to the frozen north;
from far off Asia to the heart of
Africa. We are English, Greek
and Italian; Aryan, Oriental
and Negro; Czech, Scandinavian,
Pole and Slav. We are Catho-
lic, Protestant, Gentile
and Jew. We have all come from
far places in Freedom's cause
and we can never rest until that
freedom to which we are dedi-
cated is established throughout
the world. It has been the les-
son of our times that liberty
must prevail in other lands or
it cannot be secure here.

It has been our lot to witness
the constant spread of a conflag-
ration which has already
caught two continents in its
flames and now threatens to
consume the whole world. We
have seen the valiant but futile
efforts of those who would
preserve the peace of the world. We
have observed the relentless
fury of the one man and the
one government which was de-
termined to destroy it. We have
seen freedom crushed through-
out most of the earth, and we
have seen the suffering and the
misery which has accompanied
its loss.

Whole nations have been ob-
literated. Entire populations en-
slaved. Great cities devastated.
Fertile fields laid waste. Worse,
perhaps, than all this physical
suffering, we have witnessed the
spiritual collapse of once no-
ble nations. We have witnessed
the birth of a philosophy and
the growth of an ideology which
glorifies force, which approves
violence and which despises hu-
man liberty, holding in con-
tempt the deepest yearnings of
the human spirit.

Aggression is on the march.
Evil men and evil forces are
determined to wipe out every
trace of civilization that has
been built through the long cen-
turies of travail and sacrifice. A
free world is locked in a death
struggle with the powers of
darkness. And yet, throughout
it all, we have maintained here
a firm and unshakable faith in
the validity and the destiny of
the civilization founded on these
shores three hundred years ago.

The hope of the people in un-
happy Europe lies with the peo-
ple of the two great democracies
left in the world. The hope of
the peoples of Slavonic Europe
lies largely with their kinsmen
in America. It is equally true
that the people of America need
the friendship and good will of
the peoples of Czechoslovakia,
of Yugoslavia, of Poland and
of all countries laid waste by
the power-mad leader of Naz-
ism. Indeed, now and in the
months to come we need their
help in many ways, for their in-
terests and ours are the same.

It is an historic example of
the flaming truth that the real
interests of all men who love
freedom are one—an everlast-
ing and indivisible unity. For
Slavs in America there is no
conflict of loyalties; at one and
the same time, they are true to
the spirit of Washington and
Lincoln and true to the spirit of
Kosciuszko.

Truth and freedom live deep
in the hearts of the people—the

same truth that all men were
born to be free. By fighting for
that freedom here, you will help
to bring it about for those you
love everywhere.

Democracy is the political in-
strument through which the
common man, the world over,
must speak. Democracy does not
seek to extend its own power.

It seeks only to extend the
power of the people—the Chi-
nese coolie toiling on the banks
of the Yangtze, the Slav, in the
factory or field, the American
worker, singing at his lathe.

American democracy does not
seek to extend its power in Eu-
rope or any place else. It seeks
only to prevent the arbitrary
extension of any power over the
people of Europe or America.

And when the victory is won,
as it will be won, all power
wrongfully seized by the tyrant,
will be restored to the people
where it rightfully belongs—to

the people of Poland, of Czecho-
slovakia, of Greece, of Norway,
and of Denmark. Yes, and to
the people of Germany, and of
France and of Italy. A new
epoch will be born.

From the fragments of the
old world, racked with misery
and suffering, we will piece to-
gether a new and brighter world
where the dignity of man shall
prevail over everything else and
where all will share equally the
privileges and responsibilities
of peace. With malice toward
none and charity for all we will
bind up the wounds of all who
suffer and lighten the load of
the heavy laden.

When victory comes, democ-
ratic man the world over will
once more hold up his head to-
ward the stars, the architect of
the kind of place God intended
this world to be, a place where
humanity is free, indeed, and
where all can live secure.

The Slavonic Monthly

after careful study, that the 2.5
mill welfare levy is a reason-
able one, will require a curtain-
ment in the county's welfare ac-
tivities, and should be approved
without question by the voters
on December 23rd.

We wish to recommend that
this levy be approved and ac-
tively supported. This recom-
mendation is concurred in by
the Committee on Public Health.

The city, on November 4,
1941, submitted a levy of 2.73
mills, which was defeated. It
provided 1.4 mills for relief and
W.P.A. sponsorships, .7 mill for
general operating purposes, and
.63 mills for an increase in po-
lice and firemen's salaries.

On Dec. 23, the city is sub-
mitting a levy of 1.7 mills, 1.4
mills of which will be required
for direct poor relief and W. P.
A. sponsorships, and .3 mill for
general operating purposes.

It is estimated that the 1.4
mills will return \$1,340,000 for
relief and \$300,000 for W. P. A.
The estimate for relief is \$370,-
000 less and for W. P. A. spon-
sorships \$400,000 less than the
amounts available this year
from the levy voted a year ago.

The 3 mill, returning \$371,000,
is a new operating levy.

As to relief, it is estimated
that next year the city will
have available for direct poor
relief \$3,160,000, a reduction of
\$1,515,000 under the estimated
expenditures of this year, or
32.4%, and \$4,585,000 under the
expenditures in 1940, or 59.2%.

The money derived from the
remaining .3 mill will do little
more than in view of increased
costs, it of essential supplies
that the city purchases and with
continually rising prices, it is

insufficient, and, if the country
general government is not main-
tained, there would be a break-
down in the machinery for the
collection of taxes and in other
country services. Such a break-
down would adversely affect
not only the county but every
governmental unit in this coun-
ty, including the schools.

The county Commissioners
have stated that it is their in-
tention in 1942 to appropriate
for welfare only the monies
available, which should mean
no deficit at the end of the
year. We have stated repeated-
ly that it is the duty and obli-
gation of public officials to
economize and reduce expendi-
tures in every way possible, but
we likewise believe it is the
duty and obligation of voters to
provide public officials with suf-
ficient money to efficiently car-
ry on government in an eco-
nomical manner. We believe,

the county Commissioners
have stated that it is their in-
tention in 1942 to appropriate
for welfare only the monies
available, which should mean
no deficit at the end of the
year. We have stated repeated-
ly that it is the duty and obli-
gation of public officials to
economize and reduce expendi-
tures in every way possible, but
we likewise believe it is the
duty and obligation of voters to
provide public officials with suf-
ficient money to efficiently car-
ry on government in an eco-
nomical manner. We believe,

the county Commissioners
have stated that it is their in-
tention in 1942 to appropriate
for welfare only the monies
available, which should mean
no deficit at the end of the
year. We have stated repeated-
ly that it is the duty and obli-
gation of public officials to
economize and reduce expendi-
tures in every way possible, but
we likewise believe it is the
duty and obligation of voters to
provide public officials with suf-
ficient money to efficiently car-
ry on government in an eco-
nomical manner. We believe,

the county Commissioners
have stated that it is their in-
tention in 1942 to appropriate
for welfare only the monies
available, which should mean
no deficit at the end of the
year. We have stated repeated-
ly that it is the duty and obli-
gation of public officials to
economize and reduce expendi-
tures in every way possible, but
we likewise believe it is the
duty and obligation of voters to
provide public officials with suf-
ficient money to efficiently car-
ry on government in an eco-
nomical manner. We believe,

the county Commissioners
have stated that it is their in-
tention in 1942 to appropriate
for welfare only the monies
available, which should mean
no deficit at the end of the
year. We have stated repeated-
ly that it is the duty and obli-
gation of public officials to
economize and reduce expendi-
tures in every way possible, but
we likewise believe it is the
duty and obligation of voters to
provide public officials with suf-
ficient money to efficiently car-
ry on government in an eco-
nomical manner. We believe,

the county Commissioners
have stated that it is their in-
tention in 1942 to appropriate
for welfare only the monies
available, which should mean
no deficit at the end of the
year. We have stated repeated-
ly that it is the duty and obli-
gation of public officials to
economize and reduce expendi-
tures in every way possible, but
we likewise believe it is the
duty and obligation of voters to
provide public officials with suf-
ficient money to efficiently car-
ry on government in an eco-
nomical manner. We believe,

the county Commissioners
have stated that it is their in-
tention in 1942 to appropriate
for welfare only the monies
available, which should mean
no deficit at the end of the
year. We have stated repeated-
ly that it is the duty and obli-
gation of public officials to
economize and reduce expendi-
tures in every way possible, but
we likewise believe it is the
duty and obligation of voters to
provide public officials with suf-
ficient money to efficiently car-
ry on government in an eco-
nomical manner. We believe,

the county Commissioners
have stated that it is their in-
tention in 1942 to appropriate
for welfare only the monies
available, which should mean
no deficit at the end of the
year. We have stated repeated-
ly that it is the duty and obli-
gation of public officials to
economize and reduce expendi-
tures in every way possible, but
we likewise believe it is the
duty and obligation of voters to
provide public officials with suf-
ficient money to efficiently car-
ry on government in an eco-
nomical manner. We believe,

the county Commissioners
have stated that it is their in-
tention in 1942 to appropriate
for welfare only the monies
available, which should mean
no deficit at the end of the
year. We have stated repeated-
ly that it is the duty and obli-
gation of public officials to
economize and reduce expendi-
tures in every way possible, but
we likewise believe it is the
duty and obligation of voters to
provide public officials with suf-
ficient money to efficiently car-
ry on government in an eco-
nomical manner. We believe,

the people of Poland, of Czecho-
slovakia, of Greece, of Norway,
and of Denmark. Yes, and to
the people of Germany, and of
France and of Italy. A new
epoch will be born.

From the fragments of the
old world, racked with misery
and suffering, we will piece to-
gether a new and brighter world
where the dignity of man shall
prevail over everything else and
where all will share equally the
privileges and responsibilities
of peace. With malice toward
none and charity for all we will
bind up the wounds of all who
suffer and lighten the load of
the heavy laden.

When victory comes, democ-
ratic man the world over will
once more hold up his head to-
ward the stars, the architect of
the kind of place God intended
this world to be, a place where
humanity is free, indeed, and
where all can live secure.

The Slavonic Monthly

after careful study, that the 2.5
mill welfare levy is a reason-
able one, will require a curtain-
ment in the county's welfare ac-
tivities, and should be approved
without question by the voters
on December 23rd.

We wish to recommend that
this levy be approved and ac-
tively supported. This recom-
mendation is concurred in by
the Committee on Public Health.

The city, on November 4,
1941, submitted a levy of 2.73
mills, which was defeated. It
provided 1.4 mills for relief and
W.P.A. sponsorships, .7 mill for
general operating purposes, and
.63 mills for an increase in po-
lice and firemen's salaries.

On Dec. 23, the city is sub-
mitting a levy of 1.7 mills, 1.4
mills of which will be required
for direct poor relief and W. P.
A. sponsorships, and .3 mill for
general operating purposes.

It is estimated that the 1.4
mills will return \$1,340,000 for
relief and \$300,000 for W. P. A.
The estimate for relief is \$370,-
000 less and for W. P. A. spon-
sorships \$400,000 less than the
amounts available this year
from the levy voted a year ago.

The 3 mill, returning \$371,000,
is a new operating levy.

As to relief, it is estimated
that next year the city will
have available for direct poor
relief \$3,160,000, a reduction of
\$1,515,000 under the estimated
expenditures of this year, or
32.4%, and \$4,585,000 under the
expenditures in 1940, or 59.2%.

The money derived from the
remaining .3 mill will do little
more than in view of increased
costs, it of essential supplies
that the city purchases and with
continually rising prices, it is

insufficient, and, if the country
general government is not main-
tained, there would be a break-
down in the machinery for the
collection of taxes and in other
country services. Such a break-
down would adversely affect
not only the county but every
governmental unit in this coun-
ty, including the schools.

The county Commissioners
have stated that it is their in-
tention in 1942 to appropriate
for welfare only the monies
available, which should mean
no deficit at the end of the
year. We have stated repeated-
ly that it is the duty and obli-
gation of public officials to
economize and reduce expendi-
tures in every way possible, but
we likewise believe it is the
duty and obligation of voters to
provide public officials with suf-
ficient money to efficiently car-
ry on government in an eco-
nomical manner. We believe,

the county Commissioners
have stated that it is their in-
tention in 1942 to appropriate
for welfare only the monies
available, which should mean
no deficit at the end of the
year. We have stated repeated-
ly that it is the duty and obli-
gation of public officials to
economize and reduce expendi-
tures in every way possible, but
we likewise believe it is the
duty and obligation of voters to
provide public officials with suf-
ficient money to efficiently car-
ry on government in an eco-
nomical manner. We believe,

the county Commissioners
have stated that it is their in-
tention in 1942 to appropriate
for welfare only the monies
available, which should mean
no deficit at the end of the
year. We have stated repeated-
ly that it is the duty and obli-
gation of public officials to
economize and reduce expendi-
tures in every way possible, but
we likewise believe it is the
duty and obligation of voters to
provide public officials with suf-
ficient money to efficiently car-
ry on government in an eco-
nomical manner. We believe,

the county Commissioners
have stated that it is their in-
tention in 1942 to appropriate
for welfare only the monies
available, which should mean
no deficit at the end of the
year. We have stated repeated-
ly that it is the duty and obli-
gation of public officials to
economize and reduce expendi-
tures in every way possible, but
we likewise believe it is the
duty and obligation of voters to
provide public officials with suf-
ficient money to efficiently car-
ry on government in an eco-
nomical manner. We believe,

the county Commissioners
have stated that it is their in-
tention in 1942 to appropriate
for welfare only the monies
available, which should mean
no deficit at the end of the
year. We have stated repeated-
ly that it is the duty and obli-
gation of public officials to
economize and reduce expendi-
tures in every way possible, but
we likewise believe it is the
duty and obligation of voters to
provide public officials with suf-
ficient money to efficiently car-
ry on government in an eco-
nomical manner. We believe,

the county Commissioners
have stated that it is their in-
tention in 1942 to appropriate
for welfare only the monies
available, which should mean
no deficit at the end of the
year. We have stated repeated-
ly that it is the duty and obli-
gation of public officials to
economize and reduce expendi-
tures in every way possible, but
we likewise believe it is the
duty and obligation of voters to
provide public officials with suf-
ficient money to efficiently car-
ry on government in an eco-
nomical manner. We believe,

the county Commissioners
have stated that it is their in-
tention in 1942 to appropriate
for welfare only the monies
available, which should mean
no deficit at the end of the
year. We have stated repeated-
ly that it is the duty and obli-
gation of public officials to
economize and reduce expendi-
tures in every way possible, but
we likewise believe it is the
duty and obligation of voters to
provide public officials with suf-
ficient money to efficiently car-
ry on government in an eco-
nomical manner. We believe,

the county Commissioners
have stated that it is their in-
tention in 1942 to appropriate
for welfare only the monies
available, which should mean
no deficit at the end of the
year. We have stated repeated-
ly that it is the duty and obli-
gation of public officials to
economize and reduce expendi-
tures in every way possible, but
we likewise believe it is the
duty and obligation of voters to
provide public officials with suf-
ficient money to efficiently car-
ry on government in an eco-
nomical manner. We believe,

the county Commissioners
have stated that it is their in-
tention in 1942 to appropriate
for welfare only the monies
available, which should mean
no deficit at the end of the
year. We have stated repeated-
ly that it is the duty and obli-
gation of public officials to
economize and reduce expendi-
tures in every way possible, but
we likewise believe it is the
duty and obligation of voters to
provide public officials with suf-
ficient money to efficiently car-
ry on government in an eco-
nomical manner. We believe,

the county Commissioners
have stated that it is their in-
tention in 1942 to appropriate
for welfare only the monies
available, which should mean
no deficit at the end of the
year. We have stated repeated-
ly that it is the duty and obli-
gation of public officials to
economize and reduce expendi-
tures in every way possible, but
we likewise believe it is the
duty and obligation of voters to
provide public officials with suf-
ficient money to efficiently car-
ry on government in an eco-
nomical manner. We believe,

the county Commissioners
have stated that it is their in-
tention in 1942 to appropriate
for welfare only the monies
available, which should mean
no deficit at the end of the
year. We have stated repeated-
ly that it is the duty and obli-
gation of public officials to
economize and reduce expendi-
tures in every way possible, but
we likewise believe it is the
duty and obligation of voters to
provide public officials with suf-
ficient money to efficiently car-
ry on government in an eco-
nomical manner. We believe,

the county Commissioners
have stated that it is their in-
tention in 1942 to appropriate
for welfare only the monies
available, which should mean
no deficit at the end of the
year. We have stated repeated-
ly that it is the duty and obli-
gation of public officials to
economize and reduce expendi-
tures in every way possible, but
we likewise believe it is the
duty and obligation of voters to
provide public officials with suf-
ficient money to efficiently car-
ry on government in an eco-
nomical manner. We believe,

the county Commissioners
have stated that it is their in-
tention in 1942 to appropriate
for welfare only the monies
available, which should mean
no deficit at the end of the
year. We have stated repeated-
ly that it is the duty and obli-
gation of public officials to
economize and reduce expendi-
tures in every way possible, but
we likewise believe it is the
duty and obligation of voters to
provide public officials with suf-
ficient money to efficiently car-
ry on government in an eco-
nomical manner. We believe,

the county Commissioners
have stated that it is their in-
tention in 1942 to appropriate
for welfare only the monies
available, which should mean
no deficit at the end of the
year. We have stated repeated-
ly that it is the duty and obli-
gation of public officials to
economize and reduce expendi-
tures in every way possible, but
we likewise believe it is the
duty and obligation of voters to
provide public officials with suf-
ficient money to efficiently car-
ry on government in an eco-
nomical manner. We believe,

doubtful if it will even do that.
This year the levy for relief
W. P. A. sponsorships is 2.1
mills. The proposed levy is a re-
duction of \$250,000.

In its consideration of this
levy, the committee met with
Mayor Lausche, finance director
Sweeney and law director Burke.
Until the first of November, the
city was operating at a rate
which indicated a deficit at the
end of this year of approximate-
ly \$250,000.

The mayor and the finance
director assured us that suffi-
cient economies would be placed
into effect, so that there would
be no deficit at the end of the
year and that next year the city
would keep its expenditures
within income. The mayor also
stated that, if any additional
funds are received from the
state, they would be used for
the retirement of debt and not
for operating purposes, a pro-
cedure we believe to be sound.

We believe that the mayor is
entitled to support in his his-
gram, that the levy proposed is
reasonable, and that in view of
increased costs, it will not pro-
vide more money than the needs
of the city require on an econ-
omical basis.

We wish to recommend that
this levy be approved and ac-
tively supported.

The Christmas Trees, the de-
corated store windows, the my-
riad Christmas lights, and all
the yuletide preparation and
planning strike deeper this year,
for many have loved ones away
and also know that there are
few places left in the world
where this season of goodwill
can strengthen our faith in life
and in our fellow men, as it can
in our country.

It is good to think of the shep-
herds scanning the sky for the
star of promise; today the skies
are watched in many places for
the promise of death and de-
struction. We hope fervently
our country shall be spared such
a fate, but already the govern-
ment has set up a War Insur-
ance Corporation to provide
"reasonable protection" against
damage to private property re-
sulting from enemy attacks on
continental United States. The
corporation, set up by the RFC,
has a capital of \$100,000,000
and will furnish protection
against losses sustained by own-
ers of property through damage
to, or destruction of, buildings
and personal property, includ-
ing goods, growing crops and
orchards. For the present no
premium will be charged for
protection, and no reports will
be required unless there is a
loss. To recent isolationists, this
would have sounded fantastic,
but:

The United States is fighting
for its life in a world-wide war.
The Axis nations have powerful
forces to throw against us by
air, sea and land. They are driv-
ing for control of the seas and
their troops are veterans of
years of combat. They hope to
cut off our Allies, take away
our trade, block our routes to
raw materials and reduce the
United States to a second-rate
power among the nations of the
world. They have sworn to
fight years if necessary to reach
their aims.

Their attitude is ruthless.
"Good" Germans must show no
mercy to inferior peoples. They
have new nursery rhymes to
drive such lessons home:

"Please," begged the victim,
"let me go
For I am such a little foe."
"No," said the victor, "not at
all,
For I am big and you are
small."

The United States is fighting
for its life in a world-wide war.
The Axis nations have powerful
forces to throw against us by
air, sea and land. They are driv-
ing for control of the seas and
their troops are veterans of
years of combat. They hope to
cut off our Allies, take away
our trade, block our routes to
raw materials and reduce the
United States to a second-rate
power among the nations of the
world. They have sworn to
fight years if necessary to reach
their aims.

Their attitude is ruthless.
"Good" Germans must show no
mercy to inferior peoples. They
have new nursery rhymes to
drive such lessons home:

"Please," begged the victim,
"let me go
For I am such a little foe."
"No," said the victor, "not at
all,
For I am big and you are
small."

The United States is fighting
for its life in a world-wide war.
The Axis nations have powerful
forces to throw against us by
air, sea and land. They are driv-
ing for control of the seas and
their troops are veterans of
years of combat. They hope to
cut off our Allies, take away
our trade, block our routes to
raw materials and reduce the
United States to a second-rate
power among the nations of the
world. They have sworn to
fight years if necessary to reach
their aims.

Their attitude is ruthless.
"Good" Germans must show no
mercy to inferior peoples. They
have new nursery rhymes to
drive such lessons home:

"Please," begged the victim,
"let me go
For I am such a little foe."
"No," said the victor, "not at
all,
For I am big and you are
small."

The United States is fighting
for its life in a world-wide war.
The Axis nations have powerful
forces to throw against us by
air, sea and land. They are driv-
ing for control of the seas and
their troops are veterans of
years of combat. They hope to
cut off our Allies, take away
our trade,

CHRISTMAS 1941

While for the rest of mankind this is the third Christmas in war time, it is the first one for us Americans. How many years will pass before peace again returns to our tortured earth no man can tell. Let us hope for an early end of conflict and be prepared for a long one.

One thing is clear: the peace that we enjoyed while other nations were waging battle was a false one, because we either knew or should have known that a great nation like the American could not possibly escape from being drawn in, in view of the nature of the conflict and the fundamental issue involved: Slavery versus Freedom. The circumstances under which we were drawn in is the best proof of that. We were attacked. The totalitarian powers attacked us because they consider us, and properly so, the chief adversary of their "New Order." They know that their system of life and a free America are incompatible, that they could not live side by side.

The blow struck by a treacherous enemy already brought tragedy to hundreds of American families whose loved ones have made the supreme sacrifice. There are thousands of other homes over which the war has cast a shadow because of the anxiety for the safety of their dear ones who are serving their country in the armed forces of the Republic.

In spite of that, there will be still more happiness in America at this year's Christmas than anywhere else in the world. Part of that happiness is the result of the realization that, finally the decision has been made and the time for all differences and doubts is past.

This thought has been beautifully expressed by Mrs. Roosevelt a few days ago in a radio address. We pass it on to you as our Christmas message. She said:

"We know what we have to face and we know that we are ready to face it. I should like to say a word to the women of the country tonight. You cannot escape anxiety, you cannot escape the clutch of fear at your heart, and yet I hope that certainty of what we have to meet will make you rise above these fears.

"Whatever is asked of us, I am sure we can accomplish it; we are the free and unconquerable people of the U. S. A.

"To the young people of the nation, I must speak a word tonight. You are going to have a great opportunity; there will be high moments in which your strength and vitality will be tested. I have faith in you. I feel as though I were standing upon a rock, and that rock is my faith in my fellow citizens."

The Sidewalks of Cleveland

By Mickey Cesen

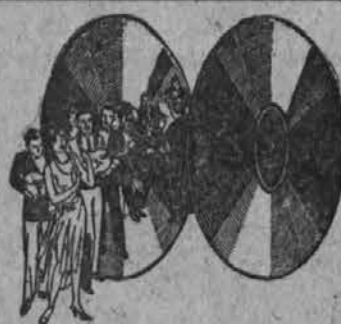
Dear Santa: Here I am again after an elapse of a year hoping that you will take special notice of my letter. Forget that peacock-feathered hat that I yearned for so often these last few weeks. Don't bother about that imported, red jewelry I so admire, either. It's quite a number of years since we began this annual correspondence, and it's time I put aside such trifles. This year, mister, I'm hanging out a different kind of stocking—Size 9, sheer, two-thread silk—and, Santa, I want it filled with good things for my friends to enjoy. Give Christine Pierce a young Santa Claus—minus the whiskers and big tummy, of course. For the trimmings be sure to add curly black hair, and a Grecian nose. Give Eddie Kurent another wife who is as sparkingly clean and kind-hearted as the one he is now wed to. (P.S. Or would that be bigamy?). Helen Krass would like, I think, a new curve for for bowling delivery. Then, in all probabilities, she will hit that 300 mark (or is she kidding me?). Give Uncle Sam's boys ten-day, furloughs so they can come home for Christmas delivered in cellophane paper, tied up with khaki-colored ribbons, and set under all the girls' Christmas trees. (Is that order too large for you to administer, Mr. Santa?). The best gift that would show Dorothy Starman's appreciation is someone behind the bar at White's Fruit Farm. Don't forget Bill Sneller on your list this year. He has been advertising for an old-fashioned wife so long that by now the proposals must be pouring in. But, St. Nick, I want YOU to pick him out an extra special one for he has done very good accordion playing this year. I want you to give Alma Strazisar another quart of that smiling gas to last another year, for she has one of the prettiest smiles on record. Give Ann Kuzmic a written guarantee that her boyfriend won't leave for the army too soon, for she has ambitions of marrying him in April. Give to numerous girls about 10 fellows with dis-

positions as nice as beholds "Lady" Cetinsky. You must, by all means, give a medal to Marie Stefanic for her wonderful contributions and tedious tasks for the Slovene society of this town. Of course this Christmas would not be complete without you, Santa, giving Pvt. Stanley Debelak a Jap to make Chop Suey out of. And so you see, my friend, you have quite a number of jobs to fulfill. I do hope you get around to them all. If not, forget it, but to make sure I'm early enough I'm sending this letter hastily to the North Pole where you should receive it within the next few days. Any return answer you have for me should be sent by return reindeer posts.

COMRADES' ANNUAL MEETING TONIGHT

Lodge Comrades, No. 566 SNPJ, is having its annual meeting at 8 o'clock tonight, at the Slovene National Home on St. Clair Ave., room No. 1, new building. A social will follow.

Continuation of English Section on Page 7

"The Gift That Keeps On Giving"

"Records & Record Albums"

A Fine Selection of Victor—Red Seal—Columbia—Decca—Bluebird—Okeh—Zora and Sonart Records

Accordions—Harmonicas and Musical Novelties
Phonographs—Record Player
Portables—Combinations

Mervar's

6919 St. Clair Ave.
ENdicott 3628

ENAKOPRAVNOST

6231 St. Clair Avenue
HENDERSON 5311 - 5312

ENGLISH SECTION

Carries All Official News of
Inter-Lodge League

DECEMBER 20, 1941.

Mrs. Roosevelt Praises Adamic's 'Two-Way Passage'

On Dec. 16 Eleanor Roosevelt, wife of the president of the United States, in her column "My Day," wrote as follows:

"We are back in Washington. During the trip I read Louis Adamic's 'Two-Way Passage.' It is a book every American should read. I have not quite finished it, so I cannot really discuss it, but it has started a trend of thought which is pointed up by the situation on the West Coast for the American-born Japanese."

Later in the same column she continues:

"This is perhaps the greatest test this country has ever met. Perhaps it is the test for the rest of the world for the future. Our citizens come from all the nations of the world. If, out of the present chaos, there is ever to come a world where free people live together peacefully, in Europe, Asia or in the Americas, we shall have to furnish the pattern."

Utopian Knecks

To report that the Utopians merely had a good time at their annual Christmas get-together would be an understatement. The members really had a super time, definitely. After they ate their delicious fish dinners, the Utopians were in an "on with the dance" mood. Joe Francel supplied the accordion music, but something tells me he liked the intermissions better. That's when Joe made merry. Between Joe's intermissions the dancing was fast and furious. Such waltzes, such polkas, and even more, such dancers! The "Robber's Dances" have my vote for being the most fun and the liveliest. Everybody joined in. . . not a wallflower in a carload.

Group singing was the order of the evening after people got too tired to swing out to the polkas. Didn't know the Utopians could sing, but they can. . . harmony 'n everything. Hank Zorman, our prexy, complained of being slightly hoarse, but that didn't prevent him from being the life of the party, as usual.

The surprise of the evening was the singing of Nick Spehar. His rendition of "Darkness on the Delta" could do justice to any professional show. He certainly has been hiding his talents under a bushel. Anne Gacnik, our new social chairman, would do well to have him entertain the Utopians at the socials which are being planned for the coming year.

Well, I think I've given you an idea of how thoroughly the Utopians enjoyed their Christmas party this year. Thanks loads to those whose work made the affair such a success, mainly, Frances Pucel, Tony Gerschman, Nick Spehar, and the workers at the S.W.H. on Waterloo.

Confidentially, I can hardly wait until the next Utopian get-together. Join us at our Anniversary Dance on February 21, with Johnny Pecon's music, and don't forget the SNPJ Athletic Board dance on January 10, also with Johnny Pecon's orchestra.

Anne Lusin.

THE RED CROSS NEEDS YOU NOW

Women are again called upon to do their part by adding to their daily share of responsibilities, some task in civilian defense.

The drive to raise \$50,000,000.00 is now on.

Cleveland has its share of \$1,000,000.00 to secure by voluntary contributions. This drive is to be called "War relief fund for America," and is to be used for our American boys in the army, navy, marines and air corps, and for civilian defense in our community.

They need it urgently and quickly.

YOU CAN HELP—enlist your services NOW—to solicit voluntary contributions in our Ward.

Give one-half day, one day or as much time as you can for this worthy cause. Make this Xmas a merry one by doing your part to help to defend your country by volunteering for this worthy cause. Make this Xmas a merry one by doing your part to help to defend your country by volunteering for the Red Cross War Relief Drive.

WE NEED YOU, NOW! Call HEN. 9781 for further information.

For the Red Cross:

Josie Zakrajsek,
Chairman 23rd District

American Legion News

By John Wenzel, Jr.

On Tuesday, Dec. 11, 1941, four days after the spider of war has spun his web and

snared Japan, who, with one hand proffering the olive branch and with the other a bomb, let loose the bomb and the tragedy of World War No. 2 was completely realized. This brought back memories of World War No. 1. We curtailed our business session for the evening with the exception of sponsoring the Boy Scouts for the ensuing year and gave more thought to the aspects which we all are now confronted with. Being in the midst of the happiest season of the year, we would all do well to pray to the Prince of Peace to guide us as well as our enemy to a solution so that peace may reign again.

Herman Scharf, chairman of the radio committee reported that the American Legion program would be broadcast every Friday night at 8:15 p. m. on WHK. The first broadcast was on the air December 12th. Thursday Dec. 16th, State Senator Metzenbaum delivered an important message to members of the American Legion regarding civilian defense at the auditorium of John Hay High School. A sound film, "The Bombing of London," was also shown.

Lest you forget again, we would like to remind everyone that there is still time to send the boys in camps their Christmas bundles and follow it up with letters and lots of them. Members of the Lake Shore Post and their Auxiliary sincerely wish to extend the boys a very Merry Christmas and a cheerful and Happy New Year, and may God bless you all!

Community Orchestra Being Organized

A considerable amount of interest in being noticed in the community after informal talks had been made concerning the formation of a community concert orchestra at Norwood Branch Library, 6405 Superior Avenue. The decision to sponsor the formation of an orchestra was made after it was found that no musical organization of a community type existed. With facilities at the Branch library and a music collection available through the library expenses would be negligible.

The need for an orchestra was realized when there was a call for an organization which would supply music for public community affairs. Very recently a singing group sought an orchestra and was willing to pay for services but no orchestra could be found. After a casual survey it was also found that persons playing musical instruments expressed interest in playing with others aside from any financial considerations.

With the rush of the holiday season no rehearsals are possible. However, registrations are now being taken so that preparations can be made now for the orchestra to swing into action immediately after the beginning of the new year. Frank T. Suhadolnik, Librarian, or any member of the library staff will be glad to give further information as well as take names of those interested as well as the instruments they play.

Xmas Safety Drive

Cleveland, O. — The Metropolitan Police Safety Committee, of which Traffic Commissioner Martin A. Blecke is Chairman, has given its endorsement to a special Christmas drive for safety which was launched on Thursday by the Cleveland Department of Public Safety with a ringing appeal by Mayor Lausche.

Keynote of the intensive drive is expressed in the slogan "Give Courtesy for Christmas." Courtesy in the abnormally heavy holiday traffic demands paying more attention to safety than to technical rights. Primarily the campaign is directed at two sections of the community, and most individuals are listed in both at different times. Pedestrians are urged to be more alert on the streets, to look first so that they may live afterward. Being alert calls for crossing only at intersections and with the lights at controlled intersections. It calls for staying back from the curb where jamming traffic might force a car over the curb. It calls for putting safety above legal rights of way.

One extra need for caution and courtesy is furnished by the left hand turn, still new to many drivers. They are being urged to remember to yield the right of way to through traffic and pedestrians in the crosswalk before making the left turn on a green light. Remember also that the driver making the left turn must, by the terms of the state traffic code, be in the lane nearest the center line of the street.

Geo. J. Matowitz,
Chief of Police

Slovene School of SNH Christmas Program Tomorrow at 3

The annual Christmas program of the Slovene School of Slovene National Home on St. Clair Ave., will be presented tomorrow at 3 in the afternoon in the auditorium. A play in Slovene, "School in Heaven," will be presented by the children, who will also appear in songs and recitations. Mrs. Mary Ivanusch is in charge of the program.

The cast of the play will include the following: Sylvia Mihovec, Jennie Lesar, Ronald Landing, Eddy Udovich, Paul Vadnal, Daniel Hrvatin, Bogdan Avsec, Helen Hrvatin, Florence Malovec, Daniela Loba-

Eileen Zgonec, Mary Ann Vlenic, Jennie Grzincic, Brundala, Wm. Grzincic, Frances Cirnski, Agnes Lesar and Dorothy Paliska.

After the play and the recitations, Santa Claus will appear and distribute gifts. Following that, supper will be served in the annex, and dancing will be concluded by dancing to Johnny Pecon's orchestra.

Admission to both afternoon and evening entertainment will be only 35c.

News About Town

By Elsie M. Desmond

The Skrjancki singing club members will present their annual Christmas concert which begins at 3 p. m. at the Slovene Society Home, Recher Avenue, Sunday, Dec. 21st under the direction of Mr. and Mrs. Cahill. Besides singing of a few Slovene and Christmas carols, a play will be presented by the youngsters. For an afternoon of entertainment why not come? In the evening there will be dancing to Tony Malovec's Blue Jackets.

On Christmas Day Loyalties SNPJ will sponsor a dance at the Slovenian Home on Holmes Avenue with music to Frank Yankovich's orchestra. At the Workmen's Home on Waterloo Road a Benefit Dance with Yankie's orchestra, and at SNH on St. Clair Ave., Pecon's!

Cleveland Slovenes will miss one of their cultured and well known men, Mr. Frank Mahne, who passed away after a long illness on Dec. 5. Surviving are his wife and three children. Our deepest sympathies to them. Mr. Mahne was a well known singer in former Independent Zarja and Slovan club and a lodge worker of No. 29, SDZ. While lying in state at Zele's, Slovan and Zarja club sang. His body was laid to rest at St. Paul's cemetery.

New Year's reservations are being taken care of for the Betty Ross and Loyalties party to be held at the Slovene Home, Holmes Avenue. At the Slovene National Home, Malavasic's orchestra will play while at the Slovene Workmen's Home, Pecon and Vadnal.

The S.W.U.'s drill teams of Cleveland are the sponsors of a "Military Banquet" to be held Friday, Dec. 26, at the SNH, 65th St. Clair with Johnnie Pecon's orchestra. While the Blue-Evers club is holding a dance Saturday, Dec. 27 at the Home on Holmes with Pecon playing!

Miss Dorothy Jerse, 1021 E. 72 Street is recuperating from an appendix operation she underwent Friday, Dec. 12, at Glenville hospital. Miss Jerse will be at the hospital until Dec. 23, and friends are asked to see her, or what about sending a get-well card?

The death of Mr. Anton Zagorac, Sat. Dec. 13, after a long sickness left great sorrow in the family. Surviving him are his wife, daughters Ann Hutton, Agnes Krivec and Lillian; sons, Frank, Matthew and Stanley. The bereaved family express their sincerest thanks to everyone who helped so kindly in the hours of their sorrow.

A surprise birthday party was held in honor of Miss Eleanor Dolenc, fiancée of Pvt. Tony

Bokal, just recently at the Bokal residence. A dinner was served, followed by dancing. Tony Malavasic's accordion pictures were shown by Chervan, Present were Armen, Henry, and Mr. and Mrs. Anton Bokal, Josephine, June Zadell, Mirko Yama, a key Zagorac, Chuck Clements, Dolence, Alice Plevnik, and Jerse, whose birthday was celebrated. The gang presented Miss Dolenc a beautiful corsage and other gifts.

The first night at Frank Yankovich's Cafe brought more than 500 guests together for grand opening. Congrats, may your new venture bring you great success!

A baby girl was born to Mrs. Albert Zager, Saturday, December 13th. Mother and baby are doing nicely. Mr. and Mrs. Zager are well known members of former Adria club.

Tonight St. John's basketball team plays the feds of Bet Ross at the East 152nd Recreation. Spectators are invited.

St. John's lodge, No. 7, American Fraternal Union, will hold their last '41 meeting tomorrow, Sunday, December 22 at 9 a. m. at the Slovene Home, Holmes Avenue (a sign at the door will designate which room). As this will be election day, business will be cleared and new business presented. Young and old members are expected to present at the meeting.

A very Merry Christmas to our Editors, Mr. Sabec, Grill, and all the "Enako" workers and to all readers of the page and their friends. May Santa Claus be extra good to you.

XMAS STORY HOUR AT NO. 7 WOOD LIBRARY

Norwood Branch Library, 6405 Superior Avenue, is doing its share in spreading cheer by displaying in its windows appropriate to the Christmas season. For the children there will be a special story hour on Saturday morning, Dec. 20, at 10:15 a. m. sharp in which Christmas stories will be told. All children are invited to attend.

BUKOVNIK

Photographic Studio
722 EAST 185th ST.

Kenmore 1166

Beros Studio

For Fine Photographs
6116 ST. CLAIR AVE.

New and Modern — Call

EN 0670

for an Appointment To-DAY

Novo leto -- drugi božič

Pred drugim božičem, novim letom, naredi slovenski kmet račun o preteklem letu in kuha načrt za prihodnje. Na Silvestrovo imajo žiljani že delo in posedajo okoli tople peči, posli pa se pripravljajo na "mandranje" — selitve. V mraku gospodar kropit in kadit oči hiše in izgovarja hišni "žep" kakor na sveti večer in se tretji božič — pred Tremi kralji, ki jim pravijo žiljani kralji, ki jim pravijo žiljani kralji. Po večerji, ki je prav dobra, poveznejo na klop ob peči pet posod, največkrat krožni in skodelice za mleko. Pod vsako posodo denejo kakšno reč, ki ima svoj namen; prstan, ki pomeni poroko, denarnico, ki pomeni bogastvo, ključ, ki pomeni gospodarja, molek, ki pomeni, da bo oni, ki ga dvigne, gospodar, nuna ali pa vsaj pomočnik, smrekovo vejico, ki prinaša srečo, glavnik, ki pove, da bo človek vdovel, oglje, ki namena smrt, culo, ki kaže na blitev, in lutko iz cunj, ki je fant, da bo fant oče, dekle pa mati. Vsak hišni član dvigne kakrat posodo in če dvigne zadnjo isto reč, ga bo prav novo zadela usoda, ki jo odloži predmet prerokuje. To prerokovanje imenujejo "žiljanje" in je ohranjeno v cerkvi menda le še na Koroškem, v Rusiji in Litvi. V nepopolni hiši je "truncanje" še ohranjeno pri naših Ihancih. Ti pa običaj že modernizirali in iz njega prerokovanje tako, da napišejo na devet listkov besede: prstan, venec, kruh, ključ, fant, dekle, cunje in dekle. Listke nato zvijejo in jih malci vlečejo po trikrat miše. Kdo potegne listek s prstanom, v drugi s ključem in tretji s culo, pomeni, da se bo v novem letu poročil, postal gospodar in propadel. Drugi namreč imajo isti pomen kakor v prvi, le izžrebanje listka, na katerem je napis "kruh" prerokuje, da bo človek dobil delo. V hiši in tudi v okolici Laškega imajo na Silvestrovo svinco in prerokujejo iz oblike bodočnosti: če se naredi kepa, podobna glavi, je to mrtvaška glava in v hiši bo v prihodnjem letu mrlič. Nekod si pomaga fant, ki hoče prejeti za ime svoje bodoče žene, s tem, da napiše na Silvestrovo na tri listek po eno dekle, ki ime, dene nato listek pod glavje, zjutraj pa odpre enega med njih.

Na Silvestrovo cvetijo tudi zabladi, vendar pa niso kaj prida, boljše se oni, ki "cveto" na novo leto. Kdor vidi cveteti zaklad in hoče obogateti, mora vreči nanj ožni venec. V Beli Krajini niti na Silvestrovo ne pečejo kruha, če bi pa se kdo izpozabil, da bo imel zaradi tega vse leto v hišo ali v sobo, vrata, da drugi ne morejo vstopiti in morajo razbijati po njih in jih odriniti s silo. Dekletom pa se tega dne od maše silno mudi domov; ona, ki pride prva, ima upanje, da se bo še v tem letu poročila. Za

ostale pa velja, da bodo vse leto prav tako urne, kakor so hitele domov, kar bo žanjicam prav v ponos. V dravski dolini bodo vse leto srečni, če so jedli na novo leto svinjsko meso, drugod svinjsko glavo, v Lendavi pa bi pripravili srečo za leto dni, če bi se na novo leto gostili s perutnino.

Skoro po vsem Slovenskem je navada, da ostanejo na novo leto ženske pri hiši; kogar bi tega dne srečala prva ženska, bi imel srečo. Prekmurci zaradi tega naroče sosedu, da pride na novo leto prvi v hišo, obiskani pa vrne uslugo sosedu. V Prekiji pravijo da se bo ženska, ki je prišla na novo leto prva v tujo hišo, skozi vse leto potepala, hiši pa, v katero bi vstopila, bi odnesla srečo. Dekle vpraša na novo leto fanta, ki ga sreča prvega, kako mu je ime in izve tako za ime bodočega moža.

V Beli krajini se bo v hiši kjer je prva prestopila prag ob novem letu ženska, razsuševala posoda. Da bi ne popokali obroči na čebrih in sodih, povabijo tudi v Mokronogu moškega kot prvega obiskovalca za novo leto. V Prekmurju pometajo tega dne smeti od praga v sobo, če bi delali narobe, če bi pometali smeti kakor navadno preko praga iz hiše, bi pometli srečo za leto dni iz hiše. V primeru, da se oglasi na novo leto berač pri hiši, ga Prekmurci obdrže do drugega dne in si tako zagotovijo v teku leta najmanj eno poroko; imeli bodo kakor pravijo, "mladožence." Denarja pa tega dne nihče ne da rad iz rok; če ni že prej sam prejel kak novec; imel bi

drugače smolo, da bi moral vse leto samo denarce šteti. Prekmurec je tudi nejevoljen, kadar na novo leto sneži; prepričan je, da bo tega leta slaba žetev. Fant in dekle položita po kosilu pod mizo vsak svojo prašičjo kost in pokličeta psa; katerega kost pes prej odnese, ta se bo v letu prvi poročil.

Ponekod je tudi ostala še novoletna koleda. Tako pozdravi Prekmurec, ki stopi prvi v sobo: "Bog vam daj v tem novem letu srečo, zdravje, veselja, kruha, vina, največ pa dušnega zveličanja!"

Tega dne se tako pozdravlja med seboj tudi sosedje, v katerih vseh pa prihajajo na novo leto ali pa na predvečer "pesmarji" in zapoje na pragu:

"Staro leto minilo,
to novo se začelo ...
in končajo:
"zdravo, srečno novo leto
vam želimo!"

Pesmarji imajo s seboj dolge šibe in tepeškajo kakor drugod na tepeznico.

V. M.

Kupujte obrambno-varčevalne bonde in znamke. S tem hranite denar zase in obenem pomagajte k obrambi te republike.

Kosti sesalca, ki je živel pred 25 milijoni let

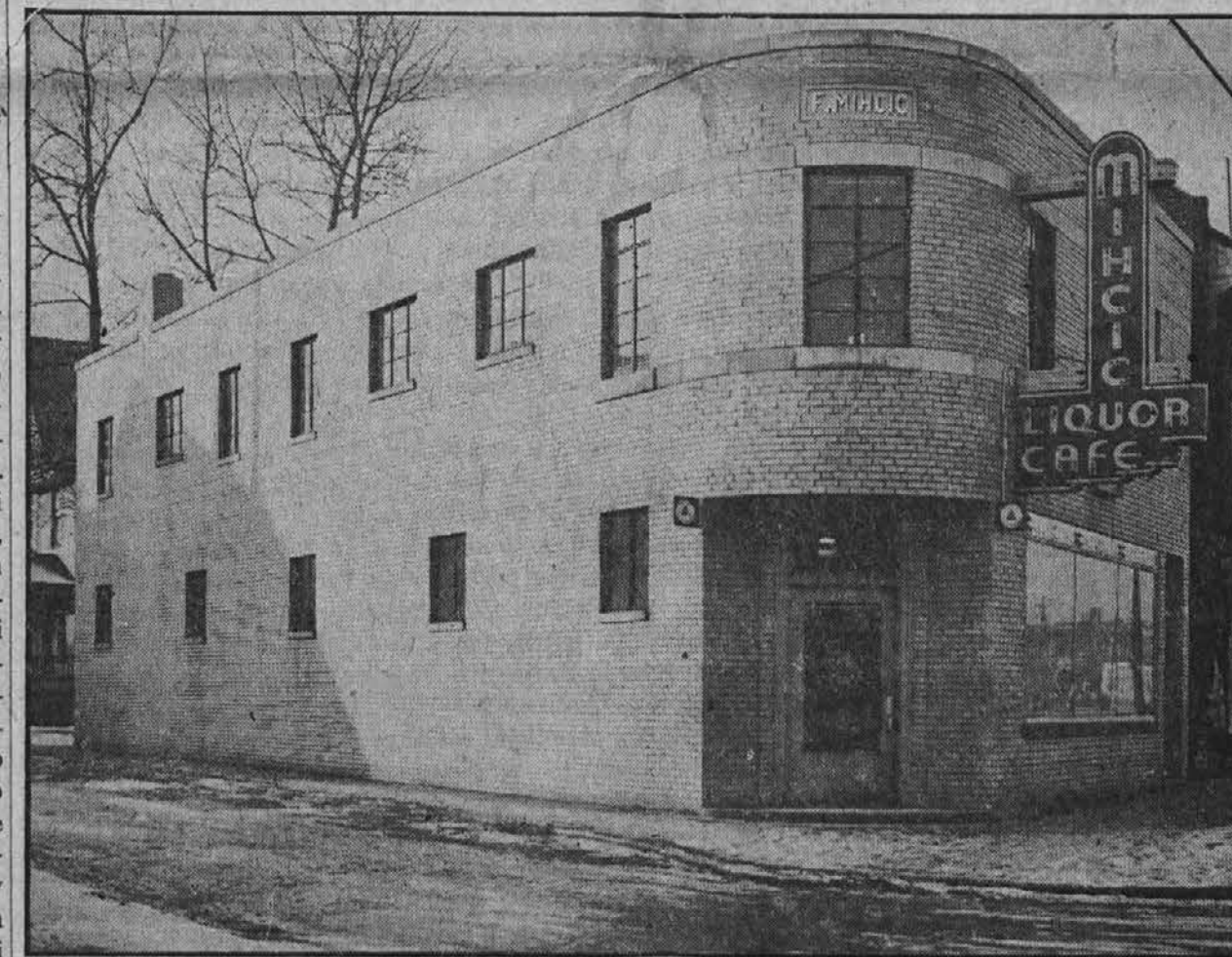
Ameriški naravoslovni muzej v New Yorku ima okostje orjaka sesavca, ki je živel po sodbi strokovnjakov pred 25,000,000 leti.

Znanstveniki so mu dali ime bahuhterim. Sestavila sta okostnjak iz najdenih kosti učenjaka dr. Granger in dr. Gregory. Kako težavno je bilo to delo, priča dejstvo, da sta morala pregledati in razvrstiti 20,000 kosti in jih zložiti tako, da je nastal cel okostjak ogromne živali.

Orjaški sesavec velja za sorodnika nosoroga, toda roga ni nikoli imel. Živel je v Aziji v časih, ko je bila puščava Gobi še poraslo ozemlje z mnogimi gozdovi, jezeri in rekami.

Bahuhterim je bil takrat največja žival na svetu. Tehtal je približno toliko, kakor tehtata zdaj dva orjaška slona, telo so nosile noge, podobne slonovim, visoke pa tako, da je mogel med njimi stati dva metra visok človek. Žival ni imela roga, le iz čeljusti sta ji molela dva orjaška okla, s katerima je lomila šibkejša dreveja.

Ime bahuhterim izvira od imena indijske pokrajine, kjer so našli kosti tega orjaka. Vseh kosti ni bilo, toda učenjaki so jih umetno dopolnili. Tako so podolgem prizadevanju sestavili okostnjak, ki je bil menda največji na svetu.

MR. IN MRS. FRANK MIHCIC

7114 ST. CLAIR AVENUE GOSTILNA

Pri nas dobite prvovrstno 6% pivo, vino, žganje ter okusen prigrizek. — Se priporočamo za obilen obisk.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim gostom in prijateljem.

Prav vesele božične praznike in srečno novo leto želi

Waterloo Department Store

Najlepša hvala vsem Slovencem in Hrvatom za naklonjenost, ter se priporočamo v bodoče. V naši trgovini dobite tisoče raznih stvari, pripravnih za božična darila, za celo vašo družino.

15504-12 WATERLOO ROAD

VOGAL EAST 156th ST.

Vsem gostom in prijateljem želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto!

FRANK'S CAFE

FRANK IN JOSEPHINE CIGOJ, lastnika

768 East 200th St.

Pivo, vino, žganje, ter okusen prigrizek dobite vedno pri nas. Se priporočamo.

BACH'S BAKERY

"Where Quality Counts"

7108 St. Clair Avenue

ENDICOTT 4770

A. A. BACH AND SON

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Se zahvalimo za vašo naklonjenost in se priporočamo za obisk v bodoče.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem

MRS. FRANK MARINCIC

15012 SYLVIA AVE.

Pri nas dobite vedno pristno belo in rdečo vino kakor tudi vseh drugih vrst.

Želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem odjemalcem, prijateljem in znancem!

MR. IN MRS. ANTON PETKOVSEK

965 ADDISON ROAD

HEnderson 4893

Žganje — pivo — vino

Vesel Božič in srečno Novo leto želim vsem odjemalcem, prijateljem in znancem!

LOUIS SEME'S CAFE

6507 ST. CLAIR AVENUE

Božična darila

Letos imamo v naši modni trgovini večjo zalogo kot kdaj prej. Lepe stvari za žene, dekleta, može in fante ter otroke. To so stvari, katerih bo vsak vesel ter mu bodo služile v največje zadovoljstvo.

Pridite in oglejte si našo zalogo in nakupite boste darila po nižjih cenah kakor kje drugje in s katerimi boste razveselili svojce za Božič.

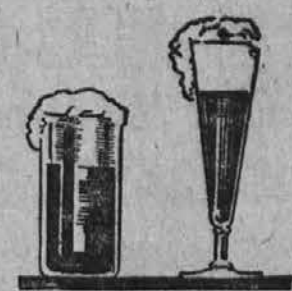
Vesele božične praznike in srečno Novo leto vam želi

ANTON GUBANC

MODNA TRGOVINA

16725 Waterloo Rd.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem

NOVAK'S CAFE

756 East 200th St.

MR. in MRS. A. J. NOVAK, lastnika

Dobro sveže pivo, pristno vino in žganje dobite vedno pri nas.

To a Million Florsheim Wearers...

IF IT ISN'T A

IT ISN'T A

Florsheim

French Toe

Because Florsheim introduced French Toes to America... because they've made and sold more of them than all other Quality manufacturers combined... and because Florsheim styles are the finest in the world. *Most Styles, \$10 to \$11.50*

LOUIS MAJER

6410 St. Clair Avenue

Največja zaloga obuval na St. Clairju
WE FIT BY X-RAY

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo
vsem našim odjemalcem in prijateljem!

ADDISON FURNITURE

7210 St. Clair Avenue

HENDERSON 3417

Nova trgovina z najmodernejšim pohištvo. Pri nas dobite vedno dobro blago po nizki ceni. Se priporočamo za obisk.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto
želimo vsem!

FRANK VIDMAR

1038 East 74th Street

MESNICA IN GROCERIJA

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo
vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Se zahvalimo za dosedanja naklonjenost in se vam
priporočamo za bodoče.

Postregli vam bomo najboljši z dobrim mesom in
grocerijo. Posebno za praznike imamo veliko zalogo.

A. KAVCNIK — J. LEVSTIK

THREE CORNERS CAFE

1144 East 71st Street

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo
leto vsem obiskovalcem in prijateljem!

Se priporočamo, da nas obiščete za praznike.
Postregli vam bomo z dobrim pivom, žganjem in
vinom ter z dobrim prigrizkom.

Obstreljevanje Beograda

Washington, D. C. — Prinašamo vrstice očitke o najbolj usodnih trenutkih naše jugoslovanske prestolnice. Beograd je med najstarejšimi mesti na svetu. Ustanovili so ga pred več kot dvema tisočletji Kelti. Bil je pod oblastjo Grkov, Rimljanov in Slovanov. Pod njegovim obzidjem se je prelivala kri barbarskih Azijcev, v njegove temelje so vžigane kosti hrabrih srbskih sinov. V prejšnji svetovni vojni so Beograd obstreljevali več let, dvakrat je prišel v roke sovražnikom, obakrat so ga njegovi branilci vnovič zavzeli. Vendar nikdar ni bil Beograd bolj barbarsko in bolj krvavo porušen in nikdar bolj po nepotrebnem kakor v prvih dneh nemškega vpada v Jugoslavijo, 6. ega in 7. ega aprila 1941. To krasno, odprto in ne branjeno mesto med Savo in Donavo, slava in ponos naroda, katerega krona je bilo, je nepričakovano in neusmiljeno napadlo sto in sto nemških bombnikov. Mesto, ki je tisočletje bilo zibelka borcev za svobodo in edinstvo naroda in jugoslovanske kulture se je v teh dneh spremenilo v grob svojih najboljših sinov. Trideset tisočev je pokopanih v njegovih razvalinah. Ko bo Beograd iz svojega trpljenja spet vstal, svoboden in ponosen, bo našemu narodu še bolj priljubljen in bolj svet ter še bolj neomajen znak ljubezni našega naroda do svobode.

V noči med petim in šestim aprilom je bilo malo spanja. Kakor da bi človek nagonsko čutil, da se bliža nekaj izredno velikega, nekaj zgodovinskega, nekaj žalostnega. Zaspal sem okrog treh zjutraj in se zbudil že ob pol sedmih. Sežem po nedeljski številki Politike. Čitam uvodnik; nisem ga še prav končal, ko se je, malo pred sedmo uro zjutraj, začelo. Najprej presunljivo tuljenje beograjskih siren, takoj za tem odmevanje izstrelkov protiletalskega topništva in končno detonacije eksplozivnih bomb. Torej je prišlo tisto usodno: Jugoslavija je stopila v vojno; Nemci so jo napadli preden so bile njene priprave za vojno končane.

Ni bilo veliko časa za premišljevanje. Detonacije letalskih bomb in streljanje protiletalskih topov je postajalo vedno strašnejše. Oblici nase kar utegneš in pojdi v klet. Tam so se že zbrali vsi stanovanjci petnadstropnice, kamor sva se z ženo pred petimi dnevi preselila. Moški in ženske, ponajveč v nočnih haljah, spalnih srajcah in oblekah, v copatah in sandalih so se stiskali v mračni kleti, tresoč se bolj vsled groze in strahu kot pa vsled mraza.

Z majhnimi presledki je obstreljevanje Beograda, prvo, trajalo poldrugo uro. Ko se je končalo, smo pogledali na ulico. Pod klancem, proti Dušanovi ogromna jama sredi ulice; zgornji ob Dositejevi gori Narodno gledališče pri Spomeniku. Plamen, zavrt v oblake črnega dima, sika proti nebu. Skočimo v

hišo, se v naglici primerno oblečemo, ter spet na ulico. Požar v zadnjem delu gledališča je vse hujši, nikogar ni, ki bi gasil. Ogenj vse naokrog, povsod razdejanje, vmes pa posamezniki, povečini paglavci, stikajo v svoji radovednosti.

Prvi zadetki nemškega letalstva so razrušili vodovod in električno centralo, tako da je bil Beograd že od zgodnjega jutra brez vode in brez luči. Naša protiletalska obramba — mislim aktivno obrambo, delovanje protiletalskega topništva in lovskih letal nemškemu letalstvu ni moglo preprečiti načrtnega rušenja. Spritno razdejalskega obstreljevanja nemških Stuka in bombnikov so se podirali, trli in razpadali živci ter vozilji beograjskega mestnega ustroja. Z električno centralo in z vodovodom je bila v istem času strašno razdejana železniška postaja z vsemi bližnjimi poslopji. V ruševinah je Vojsna Akademija, Vojno Ministerstvo, Ministerstvo za notranje zadeve, Orožniško poveljstvo, Agrarna banka, Hotel Srbski Kralj in hiša mestnega načelnika v Simini ulici. Najhujše je trpel že zjutraj židovski četrt.

Vse je zaplesalo v metežu zmešnjave. Iz podrtih hiš in iz poslopij brez varnih kleti si stanovalci rešujejo golo življenje bežeč proti zgradbam z varnimi kletmi. Različne boleče vesti o strahotah in grozi se širijo v mestu: velikanska bomba je padla v sredo zavetja v Karadževićem parku in ubila v njem sto petdeset, drugi pravijo tristo, tretji spet tridjo sedemsto ljudi. Dorčol je bil že po prvih bombah do tal razdejan; Bajlonov trg in okolica tudi.

Ni časa da bi se človek prepričal o vseh teh glasovih; ob pol desetih se spet oglašajo piščali, ob enajstih v tretje. Sirene sploh več ne naznanjajo konca nevarnosti. Ljudje sploh več ne vedo, kdaj se nevarnost začne in kdaj je končana. Vse kar preostaja: ostajati v klet, se stisniti kakor kdo more in pridržati sapo, kadar bomba pade v bližino in se hiša zamaje.

Oblak za oblakom nemških letal zatemnjuje nebo nad Beogradom. Delovanje naših protiletalskih topov in lovskih letal pojema. Res, govori se, da so naši zbili štiri in dvajset nemških letal, drugi pravijo pet in trideset. V zavetišče prihaja dekle, ranjeno v nogo, po vsem telesu drhti, prestrašeno je do smrti, govori ne more od groze, jec-lja: "Mama, kje je moja mama?" Tolažimo jo, kolikor moremo. Da stanuje v sosednji ulici, pripoveduje, da je bomba raznesla njihovo klet, da so ji mater slejkoprej ruševine zasule, sama pa da je ušla, sam Bog ve kako. Obvežemo ji nogo.

Nekoliko dečkov iz naše hiše se zbere, dogovore se, da bodo stražili. Kadar zaslišijo znak za nevarnost, skličejo vse stanovalce in jih priganjajo v klet; pazijo, da vžigalne bombe ne vna-mejo hiše, zato so se oblekli v nekatke prevleke, ki se jih

oglenj ne prime in si priskrbeli mask proti plinom. Vratarjev sin se je hvalil, da je tri vžgane bombe pobral in jih vrgel raz streho.

V kleti je gneča. Ne ve se, kdo je domač in kdo prihajač. Vsekakor je več prihajačev kakor domačih. Sleherni hodi iz hiše na cesto, pogleda za bližnje oga-le in se vrača z vestmi. Soseda je prvi znak za nevarnost presenetil na cesti. Ni se vrnil. S težkimi ranami so ga prinesli v klet. Kos bombe mu je odnesel nogo. Sneli smo vrata s tečajev, da bi ga prenesli na njih, ko n-sil ni bilo, do bližnje postaje za prvo pomoč, ko mine nevarnost. Ali bo živel toliko časa? Umril je.

Četrť čez tretjo popoldne se je začelo in ob pol petih je bilo končano najstrašnejše bombardiranje tega nedeljskega dneva. V jatah po dvajset in trideset skupaj so nemška letala zagrnila nebo. Stuka bombniki se s presunljivim žvižgom strmo-glavljajo, naše protiletalsko topništvo pa je skoraj čisto umolknilo. Bombardiranje je bilo strašno. Bombe so padale kakor dež in eksplozija se je v-sila za eksplozijo. Grmele so eksplozivne bombe vseh velikosti in sile bombe zažigale. Ne samo posamezne hiše, celi bloki so se tresli v temeljih. Zdalj pa zdaj so se rušili in goreli. Zdelo se je kakor da bi sod-ni dan prišel. Med tem najstrašnejšim bombardiranjem se v naši kleti ni več slišalo ne govo-renja, ne šepetanja. Stiskali smo se drug k drugemu. Obrazi se niso videli, ker ni bilo luči, a slišalo se ni nobenega diha. Hiša se je tresala, kakor da bi jo majal potres. Trenutek za tem je eksplodirala velikanska bomba takoj zraven naše hiše in po-drla dve zgradbi. Naša klet se je tako potresla, da je v trenu-ku nastal oblak prahu in po vsej pet nadstropni palači je zračni pritisk pometal vrata iz tečajev in potil okna med strašnim treskom razbitega stekla, padajočega tramovja in podi-rajočih se zidov. Otroci in žene v kleti so jokali na glas. Komaj smo jih pomirili. Ko je bila tega najstrašnejšega bombardi-ranja konec, smo stopili na uli-co; in šele takrat smo se zgro-zili zares. Vse okrog naše hiše je bilo v razvalinah, vse naokrog je gorelo.

V nedeljo, po tem strašnem bombardiranju, je popoldne vse, staro in mlado zapustilo do-move in hiše, kleti in zavetja. Samo ven iz mesta, čim dalje. V trenutku se je izpraznila tudi naša klet, kamor smo znosili že blazine in odeje, za prenočeva-nje. Ostali smo sami z rodbino. Služkinjo je zgrabil histeričen strah, pa me roti, naj tudi mi bežimo iz mesta. Tudi žena je za to. Mogli bi na pokopališče, kjer se, kakor se sliši, ljudje skrivajo, ali pa na ceste proti Avali, pa naj se zgodi kar se ho-če. Pade mi v glavo, da bi bilo najboljšje oditi v Zemun, ker Franzstala, zemunske četrti, kjer je nekaj nemških rodbin, Nemci prav gotovo ne bodo bom-bardirali.

(Dalje na 3. str.)

Želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto
vsem odjemalcem, prijateljem in znancem!

HAFFNER INSURANCE AGENCY

6106 St. Clair Avenue

A. HAFFNER

J. HAFFNER

DOMINIK LUŠIN

GASOLINSKA POSTAJA

East 60th in St. Clair Avenue

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo
leto vsem odjemalcem in prijateljem!

Se priporočamo, da nas obiščete kadar potrebujete
gasolin ali olje za vaš avto.

KUNSTEL'S CAFE

6616 St. Clair Avenue

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo
vsem gostom in prijateljem!

Pri nas dobite vedno dobro pivo, vino in žganje,
ter se priporočamo za naklonjenost.

Odprto do 2:30 zjutraj

RUDY'S MEAT MARKET

4506 Superior Avenue

HENDERSON 8638

AGNES BUKOVEC

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo
vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Se priporočamo, da si nakupite pri nas najboljše,
svežega in doma prekajenega mesa.

ANTON KOREN

4426 Hamilton Avenue

GOSTILNA IN RESTAVRACIJA

Mi vam postrežemo z najboljšo domačo hrano, ob
vsaki priliki. Imamo 6% pivo, vino in vsakovrstno žga-nje. Se priporočamo za poset in obenem želimo vsem
vesele božične praznike in srečno Novo leto!

PRIJATELJ'S PHARMACY

Prescription Druggists

ST. CLAIR AVE. Cor. EAST 68th ST.
ENDICOTT 4212

We deliver

Želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto
vsem prijateljem in znancem!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem!

Euclid Dairy Co.

Mleko, sir, smetana, sladoled (Ice Cream)

515 EAST 200th STREET

KENMORE 0515

Mleko je najbolj zdravo in najbolj redilno, ne samo za otroke am-pak tudi za odrasle

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem obiskovalcem in prijateljem!

Se priporočamo, da nas obiščete še v bodoče. Postregli bomo najboljše z dobrim pivom, vinom in žganjem, ter dobrim prigrizkom.

ANTON IN JULIA MAROLT
NIGHT CLUB
1128 East 71st St. - 1129 East 68th St.

Vesele božične praznike in srečno Novo Leto!

MERRYMAKERS' CAFE
4814 St. Clair Avenue

Pri nas imamo najnovejši muzikalični aparat "Automatic Hostess" na katerem slišite preko tisoč komadov — samo dvajset enakih v mestu!

FRANK IN MARIAN SODNIKAR

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

B. J. RADIO SERVICE
Popravljamo vse vrste radije — vse delo garantirano

STROMBERG-CARLSON RADIJE
RAYTHEON TUBES

1363 East 45th Street
HEnderson 3028

RALPH ČEBRON
MESNICA IN GROCERIJA
4030 St. Clair Avenue
HEnderson 7182

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim številnim odjemalcem in prijateljem!

Se zahvaljujemo za dosedanje naklonjenost ter se priporočamo za v bodoče. Pri nas dobite najboljše vrste svežega in doma sušenega mesa, kot dobre šunke, klobase, prate, itd. Vse po prav zmerni ceni.

FRANK PAULIN
ATLANTIC GASOLINSKA POSTAJA
Vogal East 61st in St. Clair Avenue

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Naša postrežba vam bo v zadovoljstvo ter Vam bomo za Vaš obisk hvaležni.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

KALISH DEPARTMENT STORE
MODNA TRGOVINA — 7010 ST. CLAIR AVE.

BILL'S SHOE STORE
7008 ST. CLAIR AVENUE
Se priporočamo tudi za v bodoče

Obstreljevanje Beograda
(Dalje iz 2. str.)

To pa ni tako lahko. Od naše ulice do Zemuna je doberšen del poti, prevoznih sredstev pa nobenih. Zraven tega moramo čez zemunski most. Vprašanje je, če je še cel in če ga ne bodo bombardirali ravno takrat, ko bomo šli čez. Pa smo vendar odšli.

Prebijamo se skozi Simino ulico in ulico Kneginje Ljubice in čez Knez Mihajlovo, Karadžorđevo in Carice Milice cesto do Brankove ulice. Noge se nam vdirajo v steklo in odpadke vsake vrste. Skoraj do členkov. Ogenj na vseh straneh, razvaline zijačo levo in desno. V Brankovi ulici sredi ceste truplo starčka v kmečki obleki. V smrtnem boju mu je roka segla v život, tja najbrž, kjer je bila smrtna rana. Obraz brez kaplje krvi, obrnjen v nebo. Takega sem našel tudi še dva dni pozneje.

Razvaline okrog zemunskega mesta so strašne, most sam pa je še cel. Vprašujem vojaka na straži pri mostu, če so Nemci obstreljevali most. Potem pa hitro čez most in proti Zemunu.

Spušča se noč, a iz nastajajočih senc, vzhodno od nas, se pojavlja slika Beograda, sicer tako lepa in prijetna za oko, nočoj pa tako strašna in pretresljiva. Ognjeni jeziki se dvigajo iz nje vsepovsod. Najhujši požar je okrog kolodvora. Ves Beograd je v oblakih črnega dima. Veter podi oblak dima proti nam in nam zastira pogled na zemunsko cesto, na kolodvor, ter na Zemun sam. Preden smo v Zemunu se še enkrat ozrem proti Beogradu. V noči se mi zaždi kakor goreča mesta v Sv. pismu.

Prenočevali smo v neki hiši v Zemunu. Ponoči nas prebudi tulenje siren. Detonacije v Beogradu ječe skozi zrak in hiše se tresejo celo tukaj. Zemuna res niso obstreljevali, ne šeste-ga aprila, ne poslej.

V ponedeljek zjutraj sva se z ženo napotila nazaj proti Beogradu, da si nakupiva najpotrebnejše, kajti prejšnji večer smo zbežali brez vsega. Srečavala sva nepregledne množice beguncev, ki so zapuščali Beograd. Strahote obstreljevanja so v štiri in dvajsetih urah delovale na njihove živce hujše, kakor bi mogli kakršnikoli dnevi revolucij. Med premožnimi ter ubogimi je bilo prav malo razlike. Vsi so reševali samo golo življenje. Vsi so bili enako pomanjkljivo oblečeni, vsi so nosili s seboj culice in slabe zavite zavojce. Na obrazih in ustnah bežečih gospa ni bilo več ličil in rdečila. S kuštravimi lasmi, s kolobarji pod očmi in mrzličnimi zenicami, na nogah sandali ali pa bose, največ med njimi brez nogavic, zmečkane obleke, spalne srajce, moške hlače in plašči. V štiri in dvajsetih urah je gizdavosti te družbe odzvonilo.

V ponedeljek opoldne sva se k sreči vrnila v Zemun. Tega dne

od pol dveh do petih popoldne je Beograd doživel bombardiranje, o katerem pripovedujejo priče, ki so ga preživele, da je bilo najmočnejše in najpogubnejše, kar zadeva živce in povzročeno škodo. Celu v Zemunu so se od tega obstreljevanja tresle hiše v temeljih in pokalo steklo. Tri ure in pol so nemška letala razsajala vsemočno po beograjskem nebu. Tako rekoč zbirala so svoje žrtve in dokončavala razdejalno delo prejšnjega dne in svojo "kazensko ekspedicijo" do pravega konca žaloigre.

Ko sem se v torek zjutraj spet vrnil v Beograd je razdejanje bilo dokončno. Peš sem hodil polne štiri ure povsod naokrog in ugotovil, da ni ne ene ulice, kjer ne bi bilo sledov bombardiranja. Vsaj nekaj hiš v vsaki ulici je bilo do temelja porušeni, da ne omenjam samo deloma podrtih. Stari, pravi Beograd, od Kalimegdana do Svetosavskega Hrama in od pančevskega mostu do Bare Vene-cije se je zdelo, da je več pre-trepel, kakor pa novejši, južni del mesta. Dušanova ulica in njeni stranski cesti, ki jo prese-kate, Lomina in Sarajevska, de-li Miloševe in Karadžorđeve na drugi strani, se zde kakor pred-mestne ulice v Madridu po dol-gih mesecih obleganja. Najhuj-se je v Dorčelu. Podrtija na po-drtiji. Kolarčev in Gajgerjev blok sta pogorela do tal. Moskvi in Riunione ste zgoreli strehi in zgornja nadstropja, dočim je slučaj prizanesel Ruskemu Car-ju in Majestic-u. Po Dardanelih je ogenj napravil konec, cigan-ska zabavišča so uničena. Pogled vzdolž Ljubičine ulice je kakor pogled na razvaline Pom-pejev. Srbski Kralj je podrt. Bajlonov in Jovanov trg sta kakor bi ju pometel vihar. Na vogalu Francoske in Dušanove ulice je štiri nadstropna zgrad-ba perušena do tal. Ob zadnjem zidu pa so ostale stopnice. Ob vogalu Draškovičeve in Kosmaj-ske ulice je bomba kakor odse-kala polovico visoke palače, sa-mo ogrevalci ob zidu so ostali. Nova Albanija, nebotičnik in ponos mesta, je kakor čudežno ostala cela. Ves blok okrog nje na obeh straneh je zgorel in se sesul do tal. Nasproti železniški postaji je lepa in velika palača na ogalu trga ob porušenem ho-telu Petrogradu podrti tako, da bo še tisto treba odstraniti, kar je bomba pustila. Sploh je veli-ko število palač in ostankov, ki jih bo treba podreti, ker pome-nijo veliko nevarnost za promet.

Razdejanje so izvršili temelji-to! Koliko je človeških žrtev sa-mo Bog ve! Ne verjamem baj-nim številkam, o katerih se go-vori, a tudi, ko se bodo resnične ugotovile, bo strašno. Gotovo je, da jih je bilo vsaj 30.000. Ome-nili smo ogromno jamo, ki jo je bomba napravila pri Voznesen-ski cerkvi. Ob strani je v dre-vesu visela človeška roka. Visela je tako na veji vsaj osem dni. Na dnu Topničnega venca je ob samem pločniku gomila in na njej križ. Koga so tu pokopali?

Čez nekaj dni grem spet mimo. Gomilo odkopavajo, odvečejo tri trupla v voz in odpeljejo. Strašen smrad se širi po ulicah, da si mimoidoči z robci tišči-jo nosnice. Smrad po sežganem se meša s smradom, prihajajočim od trupel izpod ruševin, razpa-dajočim na ulici. Tudi mrhovine je po cestah dovolj, psi, mačke in konji. Celu ubit vol leži sredi ceste.

Pretersujoč je pogled na po-rušeni Stari Dvor. Težka bomba je odvalila celo krilo zgradbe in ga spremenila v kup razva-lin. Na vrhu kupa leži velika bronasta krona, ki je krasila ku-polo nad tem krilom dvora. Kro-na se je še naprej bleščala na vrhu ruševin. Srečam starejšo ženo, vzdihuje. Ne stoka na glas, ne joka. Vprašam jo, kaj ji je. Pravi, da so ji v Romini ulici porušili hišo. "Izlekla sem se sama in dva sinova. Kje pa je mož, kje ste obe hčeri, moji dragi?"

Zdaj je Beograd že pust in prazen. Cele ulice so mrtve. Tu pa tam srečaš živo dušo, ki se kakor senca potikajo po ulicah, izogibajoč se razvalinam in raz-bitemu steklu. Ustavljam neka-tere teh živih strahov in jih vprašujem, kaj počno v mrtvem, razdejanem Beogradu in kako živijo. Odgovarjajo: "Vse noči in dneve smo še vedno v kletih. Tam prenočujemo in tam tudi jemo, če imamo kaj. Najtežje pa je z vodo. Ko bi vsaj vode imeli! Prinašajo jo iz Save in iz Donave. In iz oddaljenih vod-njakov, umazano in smrdljivo, pa je vendar plačujemo dinar za liter." Tistim pešicam Beo-grajčanov, ki so ostali v mestu prede trda zaradi hrane. V tis-tih dnevih po obstreljevanju se je kg kruha plačeval s petdeseti-timi dinarji in jajce v dvajseti-mi.

Beograd je bil v zastavah 27-ega marca. Tudi dan napada je je pričakoval z zastavami. Celu zgradbe državnih oblasti so bile v zastavah. Na ključki zraven ne-kega okna visi košček zastave. Pogled mi pade nanjo in na so-seđnje okno; za njim sedi plavo-laso dekle in zraven razbit stroj za kodranje. Zalostni in nepre-mični pogled se ji je uprl na porušeno mesto.

* * *

BEOGRAD
Profesor Čarović v Narodni Enciklopediji.

Beograd je bilo vedno mesto velike važnosti. Naseljeno je bi-lo že v predzgodovinskih časih. Avalski rudniki svinca in cino-barita so se izkoriščali že v brončeni dobi. V četrtem in v tretjem stoletju pred Kristu-som so si Kelti, izkoriščujoč go-spodujoči položaj Kalimegdana zgradili svoje utrjeno mesto Singidunum. Rimske osvojitve v Srbiji so bile končane okrog Kristusovega rojstva; tedaj je prišel v njihovo oblast. V njem so daljši čas bivali oddelki če-trte Flavijeve legije (od l. 92 po Kr.); po vsem delu današnjega Beograda od Kalimegdana do Čubure nahajamo njihove spo-menike. V četrtem stoletju po Kr. je tu stanoval krščanski škof, l. 366 pa je bil tukaj zbor (Dalje na 5. str.)

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto 1942 želita

Mr. in Mrs. John Polc

Four Points Tavern
SLOVENSKA GOSTILNA
660 East 152nd St. cor. Saranac Rd.
MUIberry 9504
NIGHT CLUB — Odprto vsako noč do 2:30 zjutraj

Pri nas vam prijazno postrežemo s finim žganjem in dobrim 6% Standard pivom, ter pristnim vinom inokusnim prigrizkom. Dobra godba za ples, vsak petek, soboto in nedeljo.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim številnim odjemalcem in prijateljem!

THE LAKE ERIE BUILDING MATERIAL CO.
Ralph J. Jones, Pres.-Treas.
Office and Yard:
5459 Hamilton Avenue
One block NW of E. 55th and St. Clair Ave.
Phones: HEnderson 5080 — HEnderson 5081
Night Phone: CE 0888
All Stock Kept in Warehouse Under Roof
Grade-Marked, Quality Material,
43 Years Your Neighbor

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem

MODIC'S CAFE
6201 ST. CLAIR AVENUE
Izvrstno pivo, vino in žganje
HEnderson 9103

ST. CLAIR AVE. CAFE, INC.
Joseph Dolinar, Mgr.
Beer, Wine, Liquor — Light Lunch
6737 ST. CLAIR AVENUE
Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem prijateljem.
Se priporočamo za obilen obisk in vam bomo postregli najboljše.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem

ANTON PRIMC
985 ADDISON ROAD
HEnderson 0160
Grocerija

PETER KEKIC
6622 ST. CLAIR AVENUE
Gostilna
Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem obiskovalcem in prijateljem!
Pri nas dobite vedno dobro vino, pivo in žganje. Se priporočamo za nadaljni obisk.

ROGEL IN SIN
6526 ST. CLAIR AVENUE
Krojačnica in čistilnica oblek
Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!
Se priporočamo, da si daste obleko napraviti pri nas, kakor tudi, da se poslužite našega podjetja kadar daste obleko izčistiti ali zlikati.

KARL'S FOOD MARKET
Karl Spretnak, lastnik
1209 Norwood Road
MESNICA IN GROCERIJA
Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!
Se priporočamo, da si nakupite dobrega mesa in grocerije za praznike pri nas. Imamo veliko zalogo.

Zelimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem odjemalcem in prijateljem!

LYON DAIRY

SLOVENSKA MLEKARNA

Anton Znidaršič in Sinovi

1160 East 60th Street

Henderson 8492

V naši mlekarni boste vedno najboljše postreženi z najboljšim mlekom in smetano. Postanite odjemalec domačega podjetja, kjer je vsa oprema v mlekarni sanitarna.

J. METELKO, O. D.

PREIŠČE OČI IN DOLOČA OČALA

6417 St. Clair Avenue

v Slovenskem narodnem domu

HECKER TAVERN

1194 East 71st Street

John Sustaršič in Frank Hribar, lastnika

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim gostom in prijateljem!

Se zahvalimo za dosedanje naklonjenost in se priporočamo v bodoče.

Postregli vam bomo najboljše z dobrim pivom, vinom in žganjem ter z dobrim prigrizkom.

JOHN LADIHA

1242 East 74th Street

Endicott 4717

GROCERIJ IN MESNICA

Zelimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem odjemalcem in prijateljem!

MR. IN MRS. JOHN PAULICH

5238 St. Clair Avenue

RESTAVRACIJA

Pivo, vino in žganje

Domača kuhinja. Prijazna in točna postrežba. Rokom se priporočamo za naklonjenost.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem gostom in prijateljem!

Stari božični običaji v Kamni gorici

Božični prazniki se praznujejo posebno svečano v Kamni gorici. Medtem ko po sosednih vaseh malokdo misli na praznike, sliši v Kamni gorici prepevanje prastarih božičnih pesmi, ki so bile pred mnogo leti bogve odkod prinesene ali pa so jih zložili in uglasili domačini. Vsi napevi so prijetni, nekako svečano veseli, skoraj poskočni. Iz vseh pesmic vejeta prijateljstvo in ljubeznivost.

Zvečer, ko obstoje vodna kolesa in zaspijo kovaški mehovi, se zbirajo prijatelji, tudi starejši možaki, in se pogovarjajo, kako bodo preživeli božič, kam pojdejo po ilovico za izdelovanje pastirjev, ovčic in drugih kipov za jaslce; kako bodo kipe najboljše žgali in kam pojdejo po mah. Kasneje pa med veselimi pogovorom kažejo in presojajo svojo umetnost. Kamnogičani so zelo šegavi in navihani. Prav prijetni jih je poslušati, kako znajo kakega domišljavca potegniti in kmalu zve vsa vas, če je kdo pogodil kako nerodno.

Dolge zimske večere tlačijo, mečkajo in oblikujejo ilovico in nekateri narede prav mične kipe. Poleg hleva s sv. družino, pastirjev in ovčic so na jaslcah še druge važne osebnosti. Sveti trije kralji jahajo, oblečeni v srebrne, z zlatom obrobene halje, za vedno repatico, ki je obstala nad hlevom, kjer leži v jaslcih Božji sin in ga grejeta voliček in osliček. Sveti trije kralji pridejo na jaslce šele po božiču. Nad jaslci pa plava včasih kar po deset angelov z zlatimi krili in trobentami v ustih.

Se enkatere druge osebnosti pridejo na jaslce, tako Tirolka Bida, ki nosi v jerbasu sir Jesušku, lončar z lonci v krošnji in pa lovec, ki strelja gamze. Nad jaslci stoji mogočen grad z neštevilnimi stolpi, vrati in okni, okrog gradu pa Herodovi vojaki. Vseh bitij na jaslcah je gotovo trideset do štirideset. Ovčice se pasejo po zelenih traticah in polegajo okrog hleva. Tudi lisice in zajce je videti. Razni pastirji imajo svoja imena, in sicer jih določijo navihanci. Ako ima pastirček malo krajše nožice, ki spominjajo na kakega vaščana, takoj ga krstijo na vaščanova ime.

Od kdaj domačini izdelujejo jaslce, ni znano. Gotovo je, da že zelo dolgo. Tudi oba slavna domačina Matej Langus in Lovro Toman sta se kratkočasila z izdelovanjem ilovnatih kipov. Med najlepšimi jaslci so baš Langusove, ki jih vsak božič postavijo v zidanem znamenju pod Lipo v neposredni bližini njegove rojstne hiše.

Pa tudi drugače božič v Kamni gorici prav dostojno slavijo, sicer ne več tako svečano kakor pred leti, ko je bilo še blagostanje v danes obubožanih vaseh, ali vendar je ostalo mnogo lepih običajev.

Mnogo lepih božičnih pesmic se je pogubilo in pozabljenih je tudi dokaj lepih pravljic, ki so jih domačini tako radi pripovedovali prav v božičnih dneh. Kolodovanje, to je prepevanje božičnih pesmic na Silvestrov večer in na svete Tri kralje pred hišnimi vrati, je še v navadi, ali tudi ta lepa navada že gine z uvajanjem nbovtarji, naj si bo v cerkvi ali izven nje. Tako lepo in svečano kakor pred leti se božičnica več ne slavi. Vsa vas in ooklica sta hiteli k polnočnici in vsakdo je hotel dati duška svoji veliki sreči na sveti noči. Od daleč so seville bakle okoličanov, z vseh koncev so prihajali kmetje. Oglarji, ki morda po celo leto niso prestopili praga božjega hrama, so to noč prišli k maši. Po vasi pa so pokale pištole, nalašč pripravljene za počaščenje sv. noči. Vsa cerkev je prepevala božične pesmi, in ko

so zapeli staro veličastno božično pesem "Se lepša si kot sladki raj, pozdravljena bod vekomaj," takrat so pričeli po cerkvi žvrgoleti škrjančki in kukati kukavice. Mladina in tudi odrasli so prinesli k polnočnici razne naprave in z njim oponašali petje ptic; dajali so duška razpoloženju, ki jih je navdajalo v božični noči.

Nekoč je bilo v kamnogiški okolici slovensko bogoslužje. To priča stara cerkvena staroslovenska mašna knjiga, ki so jo našli na Lancovem v neposredni bližini Kamne gorice.

Časi se spreminjajo, jaslce izpodirva tuje božično drevo in z njim izginiva vaška poezija. Tuji so pred leti uničili blagostanje in tiho vaško srečo. Stare jaslce bodo v doglednem času le še spomin na staro vaško poezijo, kakor so danes lepe stare stavbe v Kamni gorici še spomin na nekdanje veliko blagostanje.

V sto letih umrlo nasilno z sto vodilnih državnikov

V približno sto letih je bilo ubitih čez sto vladarjev in vodilnih državnikov. Zgodovina nas torej uči, da vodilni možje v državah pač niso zavidanja vredni, ker si kaj lahko naberejo sovražnikov, ki jim potem strežejo po življenju.

Leta 1865 so ubili predsednika Zedinjenih držav Lincoln. Padel je v gledališču kot žrtev nekega igralca. Leta 1869 je bil izvršen napad na ruskega carja Aleksandra II. in na predsednika Zedinjenih držav Garfielda in MacKinleya. Leta 1894 je v Lyonu Caserio zabodel francoskega predsednika Carnota.

Srbski kralj Aleksander in kraljica Draga sta padla leta 1903 kot žrtvi zarote v kraljevi palači v Beogradu. Ko sta se

V starih časih so poznali le vodne, solne ure in peščene ure

Prvo ljudstvo, ki si je razdelilo v določene dele, so bili menda Asirci. O njih je znano iz zgodovine, da so uporabljali že ure na vodo. Bile so to kovinske posode, ki so jih polnili z vodo in je potem voda kapljala iz njih tako, da so morali vsako posodo v enem dnevu šestkrat napolniti z novo vodo.

Vse vodne ure v Ninivah so polnili istočasno na znak paznika v nekem stolpu in tropa izklicevalcev je posamezne dele dneve naznanjala po vsem mestu. Vodna ura je bila poleg solne ure, ki meri čas po dolžini sence, mnogo stoletij edina merilka časa.

V Aleksandriji so vodno uro izpopolnili s časovno razpredilnico in kazalcem. V starogrški dobi je bil Egipt velik trg za ure tedanjemu svetu. Svoje izdelke te vrste je Egipt prodal po najvišjih cenah v vse dežele.

Ob zmagoslavju Pompejevem povratku v Rim leta 62 pred našim štetjem so kot najdragocenejši plen nosili v sprevodu vodno uro iz zakladnice pontijskega kralja. Ta velikanška posoda, ki so jo napolnili le enkrat na dan, je bila vsa iz

peljala v odprtem vozu, sta padla pod streljo upornikov portugalski kralj Karlos in njegov sin prestolonaslednik. V začetku tega stoletja so bili umorjeni avstrijski cesarica Elizabeta, grški kralj Jurij in italijanski kralj Umberto I. Zadnjega je ubil anarhist Bresci.

Istotako je bila cesarica Elizabeta, ki je bila žena cesarja Franca Jožefa I., žrtev anarhista.

Leta 1914 sta padla v Sarajevu nadvojvoda Ferdinand in njegova žena. V letu 1918 pa je bil izvršen pokol ruske carske rodbine v Jekaterinburgu. Leta 1932 je padel v Parizu od krogele nekega Rusa predsednik francoske republike Paul Doumer. Ko je gledal dirke, je padel kot žrtev napada v Limi predsednik republike Peruja polkovnik Cerco. V približno istem času je bil umorjen tudi afganistanski kralj Nadir.

To je bilo leta 1933. Naslednje leto je padel v Maseillu jugoslovanski kralj Aleksander I. Žrtev tega zločina je bil tudi francoski zunanji minister Louis Barthou. Pred kratkim smo brali o umoru rumunskega predsednika vlade Calinesca.

Navedli smo le nekaj primerov nasilne smrti vodilnih mož v raznih državah, ki so padli kot žrtve političnega sovraštva in nestrpnosti. Samo vodilnejših mož je padlo v okoli sto letih mnogo nad sto. Nešteto atentatov je bilo zadnja leta izvršenih na Japonskem, v Španiji, Mehiki, južnoameriških državah in drugod. Seveda so večkrat taki napadi izvršeni tudi iz osebne mržnje in osebnega maščevanja.

Ameriški odgovor diktatorjem je proglašanje vojne pripravljenosti. Kupujte obrambno-varčevalne bonde in znamke in gradite našo obrambo.

LOUIS CIMPERMAN

1115 Norwood Road

GROCERIJ IN MESNICA

Zelimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem odjemalcem in prijateljem!

Se zahvaljujemo za dosedanje naklonjenost ter se priporočamo za v bodoče.

JAMES SLAPNIK, JR.

6620 St. Clair Avenue

CVETLICAR

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Iskreno se zahvaljujemo za dosedanje naklonjenost, ter se cenjeni javnosti priporočamo za v bodoče. Mi imamo vedno najlepše cvetlice in šopke ter vence za vsak slučaj, najsi bo vesel ali žalosten.

CENE ZMERNE

SE PRIPOROČAMO

MIKE POKLAR & SON

That Good Gulf Gas — Gulfpride Oil and Lubrication. Tube in tajeje — baterije in avtomobilske potrebščine. Ignition work

East 43rd & St. Clair Avenue

Endicott 9181

Zelimo vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem prijateljem in znancem!

MR. IN MRS. JOHN PIANECKI

SLOVENSKA PEKARIJA

6036 St. Clair Avenue

Henderson 2396

Zelimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem odjemalcem in prijateljem!

Se priporočamo, da si naročite pri nas potice in druge potrebščine. — Postregli bomo najboljše.

Zelimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem našim gostom in prijateljem.

MR. IN MRS. ANTON KOTNIK

7513 St. Clair Avenue

BEER GARDEN

Našim gostom postrežemo z različnimi likerji, 6% pivom in vinom ter sendviči. Se cenjenemu občinstvu toplo priporočamo za obilen obisk.

The present that not only is appreciated by the one who receives it, but benefits every one in America

Vesele božične praznike in srečno Novo leto
želimo vsem!

Joseph Zele in Sinovi

POGREBNI ZAVOD

6502 St. Clair Avenue

ENDicott 0583

452 East 152nd Street

Ivanhoe 3118

Avtomobil in bolniški voz redno in ob vsaki uri na
razpolago. Mi smo vedno pripravljeni najboljši postreči.

FRANK "TINO" MODIC, JR.

GOSTILNA

6025 St. Clair Avenue

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto
želimo vsem!

Z najboljšim pivom, vsakovrstnimi žganji, ter do-
brim prigrizkom postrežemo vsem obiskovalcem. Ima-
mo fino, moderno urejeno plesno dvorano, znano pod
imenom TWILIGHT BALLROOM.

LOUIS ERŠTE

BONDED WINERY NO. 156

6802 St. Clair Avenue

HEnderson 3344

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo
leto vsem našim gostom!

A. BROFMAN

DEPARTMENT STORE

Dry Goods, Ladies' and Gent's Furnishings

6806 St. Clair Avenue

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem
odjemalcem in prijateljem!

MARTIN ŠORN

6034 St. Clair Avenue

SLOVENSKA RESTAVRACIJA

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo
leto vsem našim gostom!

Z našo točno in prijazno postrežbo, ter finimi gor-
kimi in mrzlimi jedili, zadovoljimo slehernega gosta.
Obiščite nas ob priliki tudi vi. Točimo tudi fino pivo.

Imejte srce za otroke

Timoteju je bilo devet let. Bil je ubog najdenček, toda pogu-
men deček. Zaradi deklice, ki so
jo nazivali Gay, se je igral potu-
jočega viteza. Pa ne za šalo.
Gay je v resnici potrebovala za-
vetnika. Zakaj bila je zelo lepa
in šele štiri leta stara. In pustili
so jo samo na pragu sveta, ka-
kor tudi Timoteja.

Timotej in Gay sta bila v reji.
Neznani ljudje so nekaj časa
plačevali stari izprijenki v naj-
bolj zanikrni četrti Bostona, da
je pazila na otroke. Toda ko je
ta ženska umrla, ni nihče vedel
povedati, odkod da sta in tako se
pišeta rejenca, ki ju je zapustila.
Sosedje so ugibali, kam bi
zdaj z otrokoma in nazadnje od-
ločili, da ju bodo poslali v kako
sirotišnico. Naključje pa je
hotelo, da jih je Timotej slišal.
Pri priči je sklenil, da ne bo ta-
ko. Naložil je deklico kar na do-
ma stesnan voziček in jo odpeljal.
Gay ne sme v nobeni sirotišnici!
Gay mora imeti dom! Timotej
se je odpravil z njo na pot v ne-
znane kraje, ker ji je hotel naj-
ti dom.

Ustavi sta se šele, ko se je
sonce že pripravljalo, da pojde
v zaton. Zaprašen in lačna sta
obstala pred lično kmečko hišo,
ki je bila ograjena s pobeljenimi
količki in kraj katere so bili ko
na straži visoki brest. Timotej
je menil, da bi tu kar bilo za-
njo in potrkal na vrata.

V tisti na zunaj res čudni hiši
pa je bilo življenje pusto. V
njej je samotarila zagrenjena
stara gospodična Vilda Cum-
mins, ki je bila zaprtega srca.
Ko je odprla vrata in zagledala
na kamniti plošči pred hišo ta
dva begunca, so jo začeli spre-
hajati čudni občutki. Kaj neki
hočeta! Popotna otroka pa sta
jo pričakujče gledala in Timo-
tej je povprašal: "Prosim, ali
bi potrebovali tu kaj otrok?"

Kaj takega! Toda do živega
je šlo vsem, kar jih je bilo v hi-
ši. Hlapec je sodil, da bi ne bilo
narobe, če bi otroka ostala. Mis-
lil si je, da bi bila gospodična
Vilda potlej kmalu bolj človeku
podobna. Tudi deklica Ana je me-
nila, da bi bilo prav, če bi gos-
podična vzela otroka za svoja.

Toda gospodična Vilda se je
tresla od jeze in ni marala o tem
nič slišati. Sam Bog ve, odkod
sta umazana potepenca in ona
naj bi si ju navlekla na glavo!
Menda se jim meša! Ali bo torej
otroka napodila? Ne, to ravnaj-
ne. Vsak čas bo noč in beračka
sta lačna in trudna. Nič naj si
ne mislijo, da ni dobra kristija-
na in da ne ve, kaj si mora šteti
v dolžnost. Seveda bo otroka le-
po očedila, jima dala jesti in
posteljo za čez noč. Toda zju-
traj ju bo poslala v sirotišnico.
Tako je mislila gospodična Vil-
da, ko je legla spat. Toda pono-
či se je gospodični Vildi sanja-
lo.

Vsanjah je morala v slepeči
vročini na visoko goro. S težavo
se je spenjala po strmih poboč-
ju, venomer v celo, ker ni bilo
nikjer uhojene poti. Vsa upeha-
na je morala naprej med šip-
kovimi grmi, katerih veje so jo
lovile za obleko. Z vrha dol pa ji
je prišel naproti deklica, ki
je imela prav tak orbazek kakor
Gay. Ponujala ji je rokice, ko
da bi hotela k njej v naročje.
Toda gospodična Vilda jo je od-
rinila. Kako naj bi nosila otroka
ko se je samo komaj prestopala!
Ko ji je otrok znova zastavil
pot, ga je znova sunila proč in
šla spet sama proti vrhu. Toda
bila je že ob ves rogum. Vse mo-
či so jo zapustile. Ko ji je pri-
šel otrok na pot še v tretje, je
bila že preveč obnemogla, da bi
ga pahnila stran. In nekako ji
je deklica sama zlezla v naročje.

Od tistega trenutka ni gos-
podična Vilda nič več čutila son-
čne vročine. Kamni so se ji zdaj
sami koljali izpred nog. Šipki so
razmikali veje pred njo in ji
delali stezo. Zdaj je lahko zlož-
no šla na goro! Še vedela ni
kdaj je dospela na vrh!

Na vrhu gore pa je čakal an-
gel in vzgel gospodični Vildi otro-
ka. Potlej se je angel sklonil,
potegnil s prstom po prahu in
ji z njim zapisal na čelo: "Kar
koli storite enemu teh malih,
storite meni."

Kate Douglas Wiggin.

Japonski cesar sme vsako obleko le en- krat obleči

V gradu 40 vrat, kakor pravi-
vijo cesarjevi palači v Tokiu,
prebiva 124. japonski cesar. —
Ljudje ga častijo ko boga in
morajo hoditi mimo njega čisto
tiho. Najmlajši cesarjev potomec
je letos marca rojena prin-
cesa. Zdajšnja japonska cesar-
ska rodbina vlada že 2598 let.

Japonci so dolgo trepetali
zaradi prerokovanja, ki pravi,
da vladarski dom, čigar ustano-
vitelj je zasedel prestol leta 660
pred Kristusom, izumrl s 124.
vladarjem. Zdajšnji japonski ce-
sar naj bi bil torej zadnji. Toda
to prerokovanje, ki je navdaja-
lo vse podložnike s hudimi skrb-
mi, se ni izpolnilo, čeprav se je
že zdelo, da bo vladarski rod iz-
umrl.

Dolgi devet let je čakala Ja-
panska na prestolonaslednika.
Cesarica je sicer rodila tri otro-
ke, toda vse tri deklice, ki ni-
majo pravice do prestola.

Šele leta 1933 so se zjasnili o-
brazji Japoncev in vsa Japo-
nska je preživljala trenutke ra-
dosti.

Dne 23. decembra leta 1933
se je namreč rodil prestolona-
slednik Tsugu, ki bo 125. ja-
ponski cesar. Dve leti pozneje
se je rodil še drugi moški na-
slednik in Japonska je bila reše-
na vseh skrbi glede prestolona-
sledstva.

Japonci svojega vladarja ne
imenujejo z imenom in tudi iz-
raza "mikado" ne rabijo. Cesar-
ju pravijo "Njegova visokost" ali
"Sin neba". Japonski cesar
zasede prestol med svečanimi
obredi, med katerimi obvesti
svoje podanike, da je zasedel
prestol. Kronanja Japonci ne
poznajo. Znak moči japonskega
cesarja so zrcalo, samoveznica
in meč.

Kako živi bogu podobni mož
v svoji palači 40 vrat? Za ste-
nami palače so krasni vrtovi,
jezero, igrišče in razsežni trav-
niki. Cesarska palača je edin-
stveno poslopje na svetu. Ce-
sar se mudi v nji samo pozimi.
Poleti se preseli v svoj poletni
grad. V palači 40 vrat priredi
cesar vsako leto dve veliki sve-
čanosti, na kateri je povabljen
njih najmanj 7000 gostov. Ena
dvorna svečanost je v maju,
druga pa v novembru, in ta je
obnem praznik krizanten.

Šege in običaji, ki se jih mo-
ra držati japonski cesar, ga
pa prav nič ne ovirajo v nje-
govem zasebnem življenju. Zda-
jšnji japonski cesar je izbornen
plavač in jahač. Najljubša nje-
gova zabava sta fotografiranje
in proučevanje morskih živali in
rastlin.

Cesar Hirohito vstane vsak
dan ob šestih, da ima dovolj ča-
sa za izprehod na svojem pri-
jubljenem belcu. Hirohito ne
rabi alkoholnih pijač in ne kadi.
Ima svoj lasten avto, ki ga vozi
ve barve. Na vsem Japonskem
ni avtomobila enake barve. Pra-
vico imeti avto, ki ga vozi barve
si je pridržal cesar.

Omeniti je treba še nekatere

posebnosti. Japonski cesar ne
sme obleči dvakrat iste obleke.
Svoje obleke daje dvornim u-
radnikom, ki visoko cenijo ta
darila. Na vsem Japonskem ne
najdete človeka, ki bi bil slišal
svojega vladarja govoriti za ra-
dio. Nihče se ne upa cesarja fo-
tografirati, kakor je to navada
v drugih državah. Mikado ne
sme biti preveč človek, ostati
mora vedno vzvišen nad navad-
nimi zemljani in ohraniti na se-
bi pečat božanstvo.

Japonski cesar je sicer najbo-
gatejši človek na svetu, saj mu
pripada vsa država z vsem pre-
moženjem, vendar pa se nikoli
ne sme dotakniti denarja.

Obstreljevanje Beo- grada

Nadaljevanje s 3. str.

pripadnikov krščanske sekte A-
rijcev. Rimski cesar Jovijan je
bil rojen v Singidunu. Krščan-
ska občina v tem mestu je v 4.
st. dala več mučnikov. V petem
st. so mesto osvojili Atilini Hu-
ni, za njimi Sarmati in končno
Goti. Cesar Anastazij je na
ozemlju Singiduna naselil He-
rule v začetku šestega st., a ce-
sar Justinijan je mesto obnovil.

V devetem stoletju se pojavi
mesto s svojim srbskim imenom
Belgrad. Tu so sprejeli Meto-
dove slovanske pridigarje, ko so
bežali iz Moravske. Od devetega
st. se v Beogradu vnovič ome-
nja sedež škofije. L. 1124 so
Madžari porušili mesto in z nje-
govim kamenjem utrdili Zemun,
Bizantinci pa so napravili na-
robe leta 1154. V Beogradu sta
se l. 1190 sestala cesar Izak An-
gel ter Bela III. L. 1284 je Kralj
Dragutin dobil Mačvo z Beogra-
dom ter Srem, Soli in Usero v
Bosni. Beograd je bil prestol-
nica. Tedaj se je tu zlasti odli-
kovala "velika metropolitiska
zborna cerkev" s čudodelno sli-
ko Matere Božje. Od l. 1319. je
bil Beograd spet madžarski. O-
króg njega se je Dušan boril s
kraljema Karlom Robertom in
Dajošem Velikim. V srbske ro-
ke je Beograd prišel spet, ko je
zavladal despot Stevan; ta ga
je jako utrdil. Tu je imel Ste-
van svoj dvor. V 15. st. so se
zanj bile ogorčene bitke med
Madžari in Turki, v katerih se
je zlasti odlikoval l. 1456 Ivan
Hunyadi (Sibinjanin Janko). L.
1521 so Beograd zavzeli Turki.

V Carigradu in okolici so odpe-
ljali večino prebivalstva. Tako
je nastalo tam naselje "Beo-
grad."

L. 1594. v B. sežgo truplo Sv.
Save, po srbski vstaji v Banatu.
V 16. in 17. st. se B. razvija kot
trgovsko mesto z mnogimi ko-
lonijami na tujem. Imel je 12,
000 hiš. L. 1690 v njem išče za-
vetja pred turkimi maščeva-
njem ljudstvo s patriarhom Ar-
senijem III. L. 1699., po karlov-
škem miru je Beograd postal
obmejna trdnjava Turčije.

Princ Evgen Savojski je pri
Beogradu premagal Turke in
zavzel mesto. Odslej, po požar-
evskem miru l. 1718. Srbom se
je po dolgih naporih posrečila
združitev beograjske in karlov-
ške nadškofije, ki jo je Avstri-
ja po porazu pri Grocku in z
beograjskim mirom 1729 izgu-
bila. V teh vojnah je mesto mno-
go trpelo in trgovina je naza-
dovala skupno s številom prebi-
valstva.

Turkom so Srbi vzeli B. v Ka-
radžordževi vstaji l. 1806.

Želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto
vsem prijateljem in znancem!

JOHN'S HOME BAKERY

16133 St. Clair Ave.

POTomac 1876

Vedno najboljši sveži kruh in keksi.

GAY INN CAFE

LIQUOR — WINE — BEER

6933 St. Clair Avenue

ENDicott 8811

John Simcic in John Marn, lastnika

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo
vsem našim gostom in prijateljem!

Zahvalimo se za naklonjenost dosedaj in se pripo-
ročamo za bodoče.

VSAK PETEK IN SOBOTO IGRA IZBORNA GODBA

Postrežemo z dobrim pivom, vinom in žganjem ter
s prigrizkom.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem

JOSEPH GLOBOKAR

REAL ESTATE — HOUSES — LOTS AND FARMS

986 East 74th Street

ENDicott 6607

DELICIOUS CANDIES

ANTHONY USS

6502 Superior Avenue

CIGARS AND CIGARETTES — ICE CREAM
ENDicott 9711

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem

EAST 61st ST. GARAGE

FRANK RICH, lastnik

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem
odjemalcem in prijateljem!

Se priporočamo za nadaljne obiske

BONČA TRGOVINA

6005 ST. CLAIR AVENUE

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo
vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Se priporočamo. Kadar potrebujete stenski papir,
barvo ali varni se oglasite pri nas. Postregli Vam bo-
mo najboljše.

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem otvoril
vinarno (winery), kjer prodajam na kozarce, galone
in večje množine. Se priporočam.

JOHN KRAMER'S

BONDED WINERY

5303 St. Clair Avenue

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto
želimo vsem!

NEKAJ O NAŠI NARODNI PESMI

Vsa slovenska glasbena umetnost ima svojo najstarejšo in najpristnejšo obliko v narodni pesmi. Ta se je razvijala iz najstarejših časov, dokler ni dobila v zadnjih dveh stoletjih oblike, v kakršni jo poznamo danes. Slovenski narod je že po naravi muzikalen, zato je popeval in še pepeva kot malokateri drugi narod.

Da je bila glasbena vrednost slovenske narodne pesmi v prejšnjih stoletjih razmeroma visoka, sklepamo lahko po dejstvu, da je izšlo iz slovenskega naroda mnogo pevcev-glasbenikov svetovnega slovesa: tako n. pr. slavni pevec in glasbenik Gallus-Petelin (1550-1581), ki tvori vrhunec kontrapunktna polifonije (mnogoglasne pesmi). Njegove posvetne in cerkvene skladbe, ki jih je zapustil čez petsto, veljajo še danes za prave bisere svetovne glasbene literature, saj so nekatere prirejene za šestnajstoglasne zборе. Na te klasične uemtnine je brezdomno nekaj vpliva tedanja slovenska narodna pesem, ki je bila zelo razvita v času reformacije.

Malokateri narod je sorazmerno tako bogat na narodni pesmi kakor slovenski. Toda Slovenci nismo bogati samo po številu pesmi nego tudi po lepini in skladnih napevih, ki so bogat zaklad najnežnejše umetnosti. Narodne pesmi, ki jih ljudstvo poje navadno triglasno, so po veliki večini lirične, nekaj je tudi epskih pravljic, a le malo je junaških pesmi in bojnih koračnic, kar potrjuje miroljubnost slovenskega naroda, ki je raje opeval ljubezen, kakor junake in boje. Naša narodna lirika, ki je morda ena najlepših v Evropi, je zelo mnogovrstna po vsebini in obliki, poje v radosti in bolesti našega človeka, o ljubezni, o zakonu, o družini, o polju, o rožah, o vinu, o smrti, o Bogu itd. Celo vojaške pesmi imajo skoro vse liričen značaj. V splošnem izraža naša narodna lirika otožnost in odpoved, časih pa tudi šegavost.

Viharnost sedanjih časov in tudi nerazumevanje so najbrž vzrok, da se med nami prezira in zapostavlja naša narodna pesem, s katero bi se lahko bolj pronašli pred svetom; saj je ravno petje, s čimer bi se Slovenci lahko bolj skazali pred drugimi narodi. Toda kakor se nismo zavedali doma lepote naših krajev, ki so se nam zdeli vsakdanji, tako je tudi z narodno pesmijo, ki jo smatrajo mnogi za "klanfarsko" ali prostiško, kar je seveda zmotno. Mnogi celo zamenjujejo narodno pesem in umetno preporodno.

Kako drugačni so n. pr. Rusi, ki so dosegli s svojimi pesmimi toliko slave! Saj je danes ruska pesem na splošno najbolj cenjena na svetu. Pa ne mislite, da so to kakšne klasične umetnine, katerih imajo tudi Rusi mnogo in ki so prava mojstrska dela, kakoršna premorejo le še Nemci ali Italijani. Kar dela rusko pesem slavno, so preproste narodne pesmi, kakor jih prepeva rusko ljudstvo. In s tem narodnimi popevkami, ki so mnogokrat samo čisto preproste otroške igrice, se ne sramujejo nastopati pravi ruski glasbeni in pevski umetniki ter dosegajo večje uspehe kakor s težkimi modernimi skladbami. V tem pogledu bi nam morali biti Rusi za vzgled. Pa še nekaj bi se lahko naučili od Rusov, ki so v izvajanju svojih pesmi res mojstri.

Navadno nastopajo brez not; mirno kakor kipi, sledijo svojemu pevovodji (da je mnogokrat težko izslediti solopevca med ostalimi pevci) ter zgleda ves zbor kakor dobro ubran inštrument — kar tudi pripomore k dobremu uspehu.

Čeprav tu v izseljeništvu nimamo toliko in takšnih umetnikov kakor Rusi, bi s pravim prednašanjem narodne pesmi naši zbori brezdomno dosegli več uspeha, kakor ga imajo doslej. Saj je dobiti med nami rojakov, ki iz ljubezni do petja sodelujejo pri raznih društvi ter doprinašajo, v več slučajih, razmeroma velike žrtve; tudi je bilo podano mnogo prav lepih pesmi in je bilo zborov, ki so nam bili res v čast.

Na tisoče je naših narodnih pesmi. Mnogo teh pesmi, prirejanih za zборе, je tukaj med nami, a le malokrat je pri nastopih slišati te vrste pesmi. Tukaj v izseljeništvu imamo še posebno dolžnost gojiti narodno pesem, že radi rojakov nepevcev, ki jo premnogokrat zlorabljajo, ko jo "zingajo" v brezkončnost ter je zato v teh slučajih res "klanfarska" in radi nepotrebnega ponavljanja, tudi dolgočasna. Če se pa zbrane kitice te in one pesmi povežejo v šope ali venček ter bi za vsak nastop skrbno pripravili enega ali več venčkov, bi to brezdomno vplivalo tudi na nepevce, ki bi skušali posnemati in peti bolje. A dolžni smo še predvsem podati nekaj iz te naše velike in bogate zaloge tudi tujakšnim ljudem, ter pokazati lepoto in bogastvo kulture našega preprostega naroda.

Čeprav so narodne pesmi razmeroma lahke, ker jih pevci imajo v krvi, bi bilo vendar priporočati, da bi sodelovali pri zborih tudi rojaki, ki imajo nekaj več glasbene izobrazbe in več čuta za estetičen nastop. Potrebno je to predvsem za sestavljanje venčkov, pa tudi za pripravljanje nastopov, pred tujo bolj izbrano publiko, pred katero bi se morali pokazati z našimi narodnimi pesmimi vselej, kadar se nudi prilika.

I. P.

Jaslice - najstarejši krščanski božični običaj

Spet se družine zbirajo ob jaslicah, ki so otrokom neskaljeno, blaženo veselje, odraslim pa se tudi skoro milo stori ob njih. Jaslice so božič, brez njih bi bili ti prazniki mrtvi. Do Svečnice bodo ostale v hišah, ves ta čas ohranjajo božično razpoloženje.

Ta navada je med kristjani že silno stara. Že v katakombah so v skromni obliki poznali upodabljanje Kristusovega rojstva in dogodkov v Betlehemu. Vazno za praznovanje božiča in postavljanje jaslic pa je bilo l. 354 ko je bil božič prvič postavljen na dan 25. decembra — prej so ga uamreč praznovali obenem z Razglasenjem Gospodovim 6. januarja. Na ta prvi božič so v Rimu v cerkvi Santa Maria Maggiore postavili velike jaslice, pred katerimi je papež Liberius imel božično mašo. Novo pobudo za postavljanje jaslic je dal prenos resničnih jaslic iz Betlehema v Rimu, ki ga je oskrbel papež Teor I. Te sv. jaslice so v dragoceni omari postavili v cer-

kvi Marija ob jaslicah. Maria Praesapepe v Rimu in jih vsako leto ob polnočni maši pokazali vernikom.

Ljudska navada pa so jaslice postale šele mnogo pozneje in sicer jo je najbolj razširil sveti Frančišek Asiški. L. 1223 je v gozdu ob vasi Greccio postavil v naravi jaslice, pred katerimi je vernikom govoril o pomenu božičnega praznika. Upodabljanje so se vse svete osebe in pastirji, kakor jih imajo še danes vsake jaslice. Kmalu so jaslice preko Švice zašle v severne dežele. Razširile so se po vsej Evropi in so se obdržale vse do cesarja Jožefa II., ki je med mnogimi drugimi svojimi neslanimi reformami prepovedal tudi postavljanje jaslic. Vendar to navadi ni odpravilo, ker je že preveč med ljudstvom prešla k navadi božičnega praznovanja.

Največje in najbolj razkošne jaslice pa so postavljali v Italiji, predvsem v dobi renesance. Odlične meščanske družine so tekmovali med seboj, kje bodo imeli najlepše jaslice. Na nekaterih je bilo po več sto figur, ki so bile razpostavljene po krasnih pokrajinah. Tudi na dvorih so jih postavljali. Kralj Karol III. Neapeljski je dal v svoji tovarni porcelana izdelati figure iz porcelana, kraljica s svojimi dvornimi damami pa je šivala obleke za nje. Takrat se je razvila tudi navada, da so se na sveti dan sorodniki in znanci najbolj obiskovali, da so si drug pri drugem ogledali jaslice in jih občudovali.

V naslednjih dobah se je ta navada postavljanja jaslic v Italiji precej pozabila, sedaj pa spet zelo obnavlja.

V Tirolih so se jaslice razvile v celo ljudsko umetnost. Ker je tam vedno cvetelo rezbarstvo, so bile tudi figure na jaslicah iz lesa, umetno izrezljane in posebej v tirolskem duhu. Pri tem niso postavljali samo oseb, ki so v neposredni zvezi z božičnimi dogodki, ampak so upodabljali tudi dogodke iz poznejšega Kristusovega življenja.

Tako je bilo včasih na nekaterih po 100 kipev in še več. Najslavnejše tirolske jaslice, ki jih hranijo na Dunaju, imajo nad 400 kipev in 25 stavb. — Prav tako se je postavljanje jaslic razvilo v ljudsko umetnost na Bavarskem. Tudi pri nas se jaslice podejujejo od roda v rod. Vsak rod pa jim o da kako novo pridobitev in tako so vedno zanimive in žive. Doba istega domišljavega prosvetljenstva, ki je omalovažujoče zametavalo vse, kar je bilo preprostega in ljudskega, je že za nami. Povsod se spet poraja hrepenenje po nenarejeni pristnosti in preprostosti in v tem razpoloženju vstajajo tudi jaslice, najbolj otroško preprosto znamenje božičnega veselja.

Tisočletja star okameneli gozd

Blizu Butoma v Kavkazu so odkrili okamenel gozd. V tem gozdu so rastline, ki so že davno izginile s površja zemlje.

Gozd pokrivajo plasti ognjeniškega pepela, ki je omogočil, da nam je ostal ta gozd iz pradednine ohranjen.

Zavoljo kremenčeve kisline v pepelju so namreč pokopana drevesa v mnogih tisočletjih okamenela. Pri tem so se ohranila tako dobro, da imajo še vsa debla, veje in liste. Domnevajo, da bodo v okamenelom gozdu našli tudi ostanke predpotopnih živali.

L. R. MILLER COAL CO.

1007 EAST 61st STREET

Quality Coal Anytime and Anywhere

ENdicott 1032

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem odjemalcem.

ANDREW RUZIK

6704 ST. CLAIR AVENUE

Brivnica

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem obiskovalcem in prijateljem!

ANTON IN ANČKA LUZAR

6723 ST. CLAIR AVENUE

Gostilna

Pri nas dobite vse vrste dobro žganje, dobro pivo in vino in dober prigrizek. Ob priliki se oglasite pri nas.

Vesele praznike in srečno novo leto želimo vam!

ANTON STANIČ

Confectionery

1225 NORWOOD ROAD

HEnderson 9061

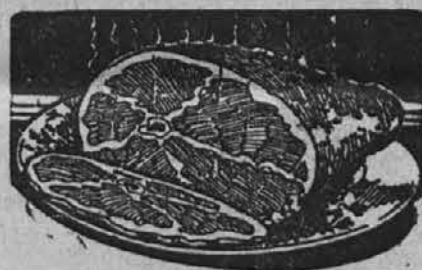
Polna zaloga grocerije in mehkih pijač, cigare, cigarete, slaščica in tako dalje. Se priporočamo za nadaljni obisk.

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem odjemalcem in prijateljem.

FRANK GERCHAR

MEAT MARKET

All Meats Fresh and Smoked

1132 East 71st Street

HEnderson 9454

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem odjemalcem in prijateljem!

Se priporočamo, da si nakupite dobro sveže in doma prekajeno meso.

Vsem trgovcem, obrtnikom in naročnikom "Enakopravnosti" želimo

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO!

JOHN RENKO

JOHN STEBLAJ

JOHN PETERKA

Zastopniki "Enakopravnosti"

Se prav lepo zahvaljujemo za dosedanje naklonjenost, ter se priporočamo še za v bodoče. Naši odjemalci so zadovoljni, kar je naše najboljšo priporočilo.

EDNA DAIRY

JOE KNAUS, lastnik

6302 Edna Avenue

SLOVENSKA MLEKARNA

HEnderson 7963

JOE ZALOKAR

911 ADDISON ROAD

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem gostom in prijateljem!

Pri nas vam postrežemo z dobrim pivom, vinom in žganjem. Se priporočamo za obisk.

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem odjemalcem in prijateljem!

KOMIN'S PHARMACY

6430 ST. CLAIR AVENUE — Vogal Addison Road
Slovenska lekarna — nasproti SND

Vsem rojakom se zahvaljujemo za dosedanje naklonjenost in se priporočamo za v bodoče.

EMERY KRIZMAN

Liquor

961 ADDISON ROAD

ENdicott 9193

Vam želi vesele božične praznike in srečno Novo leto!

FRANK GABRIEL

1383 EAST 53rd STREET

Mesnica in grocerija

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem odjemalcem in prijateljem!

Priporočamo se v bodoče

ST. CLAIR WINDOW SHADE CO.

6532 ST. CLAIR AVENUE

ENdicott 3154

Okenski zastori in stenski papir

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

ROSEDALE DAIRY

Milk From Approved Dairy Farms

1083 EAST 68th STREET

HEnderson 4926

James J. Macerol, Prop.

OLD HOMESTEAD TAVERN

1196 Norwood Road

Želimo prav vesele božične praznike vsem našim obiskovalcem in prijateljem!

Se vam priporočamo za nadaljni obisk. Postregli vam bomo vedno z dobrim pivom, vinom in žganjem ter z dobrim prigrizkom.

Želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem prijateljem in znancem!

JOSEPH PERME

15515 Waterloo Rd.

Slovenski krojač

Izdelujemo moške obleke po najnovejšemu kroju. Trpežno in fino obleko dobite po zelo zmernih cenah ter v popolno zadovoljstvo.

Prav vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem našim gostom!

SYLVIA CAFE

MR. IN MRS. MIKE PODBOY

546 East 152nd St.

Pristno žganje, sveže pivo, dobro vino. Gorka in mrzla jedila.

Kadar rabi vaša hiša barvanje, zunaj ali znotraj ali pa če hočete papirati vaše sobe, se obrnite do nas. Vedno prvovrstno delo.

VICTOR PETERCA

UNIJSKI KONTRAKTOR

17724 Grovewood Ave.

Naš telefon: IVanhoe 5693W

Prav vesele praznike in srečno Novo leto želimo vsem

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem

VALENTIN PLESEC

16901 Waterloo Rd.

Točna postrežba z najboljšim SOHIO gasolinom. Najboljše olje. Prodajamo baterije in tajerje. Se priporočamo za naklonjenost. Dajemo lepa darila za božič.

Lastujte svoj dom in živeli boste v miru in zadovoljnosti. Sedaj vam je to mogoče, ker plačate lahko samo 10% na nakup a-ostalo v 15 letih kot rent. Za pojasnilo se obrnite do nas

EDWARD F. KOVAČ

960 East 185th St.

KEEnmore 5030

Vesele božične praznike in srečno Novo leto!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem

JOHN PAULIN

GASOLINSKA POSTAJA

Vogal E. 152nd St. in Waterloo Rd.

Pri nas dobite Mobilgas. Nobene neprimlik pri stanju in ne po vožnji, ker Mobilgas je priznan kot najboljši. V zalogi imamo tudi najboljše olje.

Vino, pivo, pristno žganje, ter dober prigrizek dobite vedno pri nas. Se priporočamo in želimo vesele božične praznike in veselo Novo leto vsem našim gostom in prijateljem.

MR. IN MRS. ANTON GOMBAC

513 EAST 152nd STREET

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem

CHARM DRESS SHOP

Lingerie — Hosiery — Millinery

Silk Dresses Up to Size 52.

827 EAST 185th STREET

Kako je junaška Manca dobila moža

Fazajnarjeva Manca je bilo deklet, kakršnih ni najti devet far naokoli. Brhka, postayna, močna in rdeča, z eno besedo prava gorenjska dečva. Njena mati jo je včasih takole pohvalila:

"Naša Manca je za tri dedce pri hiši. Močna je ko slon, gara ko vol, sne ti pa cel pomik. Še bika gre spuščat, če je treba. To pa rečem, vsak ni za našo Manco. Najmanj tri grunte bo moral imeti, kdor jo bo hotel dobiti, našo Manco."

Zlobni jeziki so sicer trdili, da ni vse tako, kakor trdi Fazajnarica glede možitve, in da bi rada svojo korenjaško hčer obesila komurkoli na vrat, če bi se le oglašil kak snubec. Toda kdo bi vse verjel obrekljivim jezikom!

Resnica pa je, da je nekoč prišel snubit Manco bojzljiv ženin iz daljnih hribov. Domače je dobil prav pri kosilu. Manca je otepala žgance iz velikanske skleda, ki jo je imela pred seboj. Še zmenila se ni za snubca, dokler ni bila skleda prazna.

Pri pogledu na izredni tek svoje bodoče zakonske polovice je ubogemu ženu kar zagomazalo po telesu. Kar prešla mu je želja po ženitvi in prva beseda, ki jo je nesrečnež izustil, je bila ta, da je prišel kupovat — vola.

Joj, to je Manco pogrelo! Saj vola še nikoli imeli niso pri hiši. Nesramnež se gotovo norčuje in misli s tem nanjo! Pridušila se je prav po domače, in če bi se prestrašeni ženin ne bil umaknil skozi vrata, bi dobil skledo v glavo.

Od tistih dob so se snubci ogibali Fazajnarjeve hiše kakor sršenovega gnezda.

Fazajnarjeva Manca je obsejala, strela se in venela. Gara la je naprej, kadila ko Turek, ob poletnih večerih je vriskala po vasi kakor lačen ješihar. Še vele z domačimi fantji se je tepla. Vsi vaški fantje so se je bali, in če je šla zvečer skozi vas, so se vsi poskrili.

Ce je Manca zavriskala pred hišo takole v mesečnih nočeh, je na mah prenehalo vasovanje pod okni. Zaljubljene vaške punce so bile zavoljo tega na Manico silno gorke in so jo gledale postrani.

Blizali so se božični prazniki. Povsod so se pripravljali, da dostojno praznujejo najlepši čas v letu. Tudi Manca je šla sama vase. Pomislila je na svoje življenje in kar milo se ji je storilo. Dejala si je: "Ne, brez moža pa ne bom! Če ni drugače, si ga pa sama poiščem!"

Stara, brezzobna vaška klepetulja Sova ji je takole nasvetovala: "Na sveti večer, ko odzvo ni avemarijo, pojdi na gmajno. Tam, kjer so zare, stopi tako, da boš z eno nogo stala na domači njivi, z drugo pa na sosedovi. In glej v tla. Izvedela boš vse, kaj te čaka v prihodnjem letu. Če boš slišala harmoniko v zemlji, je to znamenje, da se omožiš. Tisti, ki bo prvi prišel mimo, bo tvoj mož. Če pa nikogar ne bo, boš morala potrpeti še eno leto. Toda postiti se moraš, ves dan ne smeš ničesar toplega zaužiti."

Manca je bila zadovoljna. Težko se je sicer zdržala jedi, pa je že šlo. Ko je odzvonilo avemarijo, si je ogrnila ruto in stekla proti gmajni. Bil je lep svetli večer, nebo jasno, luna je sijala. Snega pa še ni bilo. Pri-

šedši na gmajno je Manca vse tako storila, kakor ji je naročila Sova. Široko se jej vstopila, se sklonila v pasu in gledala v tla. Kmalu se ji je zazdelo, da sliši v zemlji godbo. Res jo je slišala, toda ne iz zemlje, ampak iz želodca. Post je bil hud in zato ji je začelo kruliti po želodcu.

"Že slišim," se je razveselila Manca. Hotela je zavriskati, pa se je premislila. Ozrla se je naokoli. Kaj ne prihaja nekdo tam po stezi čez njive? Glejte si no, možki je! "Ta bo pa moj!" je vzkliknila Manca in jo je ubrala proti neznanu.

Mož, bil je Kočar Jernač, je zagledal, da drvi nekdo proti njemu.

"Križi božji in vsi svetniki, vrag leti pome," se je prestrašil in že so ga nesle stare noge, kar se je dalo.

Manca pa za njim. Kmalu ga bi že bila dohitela, ko se je nenadno spotaknila ob zamrznjeno gradno in padla. Medtem ko se je pobirala, je zagodrnjala: "Nič ne de, ne odide mi, saj ga poznam. Jernač je, če ni drugega, bo pa ta dober."

Jernač pa je že pribežal do vasi in izginil za ovinkom.

Takoj po božiču sta se odpravili Fazajnarica in Manca k Jernaču snubit. Prileten fant je bil in nekoliko naglušen. Komaj sta mu dopovedali, po kaj sta prišli. Jernač kar ni mogel do besede. Majal je z glavo in nazadnje izustil: "Na sveti večer sem mislil, da pride vrag pome, na, zdaj si prišla pa ti, Manca."

Kaj bi vam neki še pripovedoval! Jernač in Fazajnarjeva Manca sta bila najsrečnejši par pod solncem. Stara Fazajnarica je pravila po vasi: "To ti je mož, naš Jernač! Gruntarski se naj vsi poskrijejo! Rečem vam, vse je tako, kakor Manca hoče, Jernač si še ziniti ne upa. O, naša Manca je bila in bo pridna. Gara in peha se kar naprej kakor vol: kaj vol, kakor kobila! E, pridna je naša Manca, to vam povem!"

Vinko Bitenc

Cvetje pozimi

O božiču vidimo dostikrat v izložbah cvetličarn cvetoče vejice forsitie, češnje, breskve, marelice, belega trna, brogovite in drugih grmov, ki cveto zgodaj spomladi preden ozelenijo. Priroda je namreč oskrbela popje, vseh zgodaj cvetočih grmov in dreves, že v jeseni z nastavkom cveta.

Zato ni to noben vrtnarski čudež, da vidimo že sredi zime prvo pomladno cvetje.

Kot že vsi vedo, se dajo brez izjeme vse rastline: grmi in drevesa siliti, to se pravi, z umetno zvišano toploto pripraviti, da nekaj tednov ali mesecev prej vzcveto. Ker pa je tako siljenje kolikor toliko zamotano in težja stvar, se je navadno ne postopimo in jo prepustimo vrtnarjem, ki imajo rastlinjake in priprave za to.

Za enkrat bomo pa sami poizkusili, da pripravimo k cvetju nekatere vejice cvetličnih grmov.

Ve stari ljudje vedo, da na dan sv. Barbare, 4. decembra, damo mlade vejice češnje ali breskve v kozarec z vodo, ki ga zato postavimo na toplem prostoru. Te vejice prav za božič vzcvetejo, ko je zunaj mraz in priroda brez cvetja.

Na isti način rešemo tudi mi vejice. Na spodnjem delu jin čim bolj gladko odrežemo in odstranimo vse velice, ki bi prišle v vodo. Vazo nato postavimo na omaro v bližini peči ali štedilnika. Ker bi se pa voda, če je ne bi menjali, usmradila, damo vanjo ščepec soli ali nekaj drobcev oglja. To tudi prepreči gnitje vejic.

Take vejice se ob navadni temperaturi, ki je po stanovanjih, odpro že čez 3 ali 4 tedne. Če pa toplino primerno zvišamo, seveda ne toliko, da bi se popje zaparilo (do 35° C), se vejice forsitie odpro tudi po devetih ali celo sedmih dneh. Isto tako dosežemo tudi na drugi način.

Pri tem rabimo daljšo plitvo posodo, oziroma stekleni zvonec. Posodo napolnimo z mlačno vodo, vanjo položimo vejice, ki smo jih prej narezali. Vejice ne smejo biti zmazane. Da ne zamorimo s prehitro menjavo toplote njenega popja. Posodo denemo na štedilnikovo ploščo ali v peč, kjer vodo počasi segrevamo. Ko se toplota zveša na 45° C, prestanemo s segrevanjem a temperaturo vzdržimo na tej stopnji vsaj pol ure. Nato posodo odstranimo, da se voda počasi ohladi na toplino zraka v sobi. Vejice dvignemo iz posode in jih damo v kozarec z vodo in ga postavimo na toplem prostor. Tako pripravljene "okopane" vejice se skoro za teden dni prej razcveto.

Se tretji način siljenja poznamo in to z etrom. Ker pa je stvar nevarna in precej draga, ne bomo o njej dalje razpravljali.

Vse vrste cvetličnih grmov ali dreves pa se ne odpro enako hitro. Najlepše in najhitrejše se odpro zlato-rumeni cvetovi forsitie, za njo prideta rdeča in rožnata japonska kutina, dalje vse koščičasto sadje kot češnja, višnja, sliva, breskev, marelica, mandjevce itd.

Pa ne le cvetlični grmovje, marveč tudi vse pomladanske cvetlice lahko prisilimo, da nam nekoliko prej pokažejo svoje modre, bele, rdeče in rumene glavice. Tudi to ni nikak čudež in se vselej posreči. Sedaj, ko še ni snega izkopljejo na vrto, v gozdu ali na travniku primerne pomladne cvetlice, kot: zvončke, trobentice, vijolice, božični koren, teloh, petelinčke, žafran, jeternik, torilnico, podlesno vetricno, narcise in ostalo pomladno cvetje. Izkopljejo jih previdno, da ne poškodujemo korenin, cvetnih popkov in listov. Vsadimo jih v lonček s primerno zemljo, ki ga nato postavimo na svetlo, a bolj hladnem prostor. Teh ne smemo siliti z vročino, ker tudi v naravi te rastline ne potrebujejo toliko toplote za svoj razvoj cvetov.

Ko se cvetke čez nekaj dni že zakoreninijo, jih lahko prenesejo na okno, skozi katerega si je sonce, da se okrepi in hitreje raste. Tudi te rastline cveto na ta način 1 do 2 meseca prej.

Po nekaterih kmečkih, pa tudi meščanskih hišah imajo lepo navado, da postavljajo k jasli mladito žito, ki ga sejejo na dan sv. Andreja (30. novembra) ali sv. Barbare.

Setev vsejemo v steklene skodelice, kročnike ali cvetlične podstavke. Ko žito vzklani in je za 1 dm visoko, pa potrijemo, da se lepše ozeleni. Zemlje ne potrebujemo, ker ga sejemo v žaganje ali v čisto oprano mlvko.

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO želijo vsem, ter se toplo priporočajo za naklonjenost v letu 1942 sledeči

ČEVLJARJI

HARRY GEFFEN

15707 Waterloo Road

FRANK DACAR

17308 Grovewood Avenue

FRANK MARZLIKAR

16113 St. Clair Avenue

AMERICAN SHOE REPAIR

D. Modica

642 East 185th Street

MICHAEL UREK

18509 St. Clair Avenue

FRANK ZAUBI

17436 St. Clair Avenue

MATH ZABUKOVEC

16817 Waterloo Road

TONY ZUPANCIC

524 East 152nd Street

MAX PERLMUTTER

755 East 152nd Street

Prav vesele praznike in srečno Novo leto želim vsem

FRANK IN LOUIS SKULLY, lastnika

SKULLY'S ROAD SERVICE GARAGE

15448 St. Clair Ave.

KEEnmore 3251

Body and Fender Repair and Paint

Motor Repair — Wheel Alignment

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

WELCOME TAVERN

FRANK in MARTINA HRIBAR, lastnika

984 East 222nd St.

Pri nas dobite vedno prvovrstno žganje, sveže pivo in pristno vino ter okusen prigrizek. Se priporočamo

FRANK SERSHEN IN SIN

GULF SUPER SERVICE

Vogal Waterloo Road in E. 158th St.

Damo vedno najboljše poslugo

Prav vesele božične praznike in srečno veselo Novo leto 1942 želimo vsem in se priporočamo.

John Bukovnik

PHOTO STUDIO

762 East 185th Street

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

KUPITE CVETLICE ZA BOŽIČ

Za božič smo založili našo cvetličarno z najrazličnejšim, ter najlepšim umetnim in svežim cvetjem. Priporočamo vam, da pridete k nam po vaše božične vence in šopke za okras vašega doma.

Svež šopek cvetlic je najlepši dar za ženo, mater ali dekleta. Razveselite jih!

Želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem prijateljem in znancem!

Ignac Slapnik

CVETLIČAR

6102 St. Clair Avenue

HEnderson 1126

J. KREČIČ

1054 East 61st Street

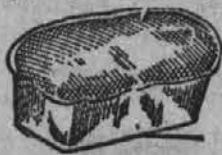
MESNICA IN GROCERIJA

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem odjemalcem in prijateljem!

FAJDIGA IN KLANČAR

Slovenska pekarija v Slovenskem narodnem domu

6413 St. Clair Avenue

Za božične praznike kupite vaše potice, kolačke, pecivo in kruh v slovenski pekarni.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

GORDON GRILL CAFE

928 East 72nd Street

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem gostom in prijateljem!

Se zahvalimo za dosedanje naklonjenost ter se priporočamo za v bodoče. Postrežemo vam z dobrim pivom, vinom in žganjem ter z dobrim prigrizkom.

FRANK TELIČ, lastnik

MOLLY'S TAVERN

7508 ST. CLAIR AVENUE

Želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem prijateljem in znancem!

Pri nas vam postrežemo z dobrim pivom, vinom in žganjem in z dobrim prigrizkom. — Se priporočamo za obisk.

J. FUCIČ, lastnik

JOE TREBEC

Meat Market

1423 EAST 55th STREET

Želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem prijateljem in znancem!

Beg rudarja Antona

Tako lepa jesen se je obetala, da ni nihče pričakoval ničesar zlega. Res so se že širile govoriče, da bo nemara vojna. Toda kdo bi bil mogel verjeti! Dnevi so se nekoliko ohladili, sonce pa je sijalo kakor bo sijalo do tistega strašnega daljnega trenutka, ko bo večnemu vseč, da utrne luč nad vesoljem in bo spet zavladala tema, kakor je vladala v davnih, davnih časih... Da, govorilo se je marsikaj po koloniji. Rudarji so jeli vnetje prebirati časopisje, poslušali so radio, nazadnje pa mahnilo z roko: "Ah, kdo bi vedel, morda so pa le laži, kakor se to večkrat izkaže..." Toda polagoma se je v duše bolj in bolj selil nemir. Tam nekje na Poljskem so začeli pokati topovi. Ni dobro, kadar izpregovorijo topovi svojo pesem. Daleč po svetu se čuje odmev njihovega rjojenja. In ni dobro, kadar teče človeška kri. Ni še bolj nevarne in lepljive tekočine. Kadar kje teče kri, je zelo nevarno, ker bo kmalu tekla še kje drugod.

Toda glej, še se vrtijo velika kolesa pri šahu, še pomoči zarijo ognji in pošastno in veličastno razsvetljujejo okolico. Tam spodaj je mesto, lepo in prijazno francosko mesto, razsvetljeno in vsako noč tako vabljivo. Tu zgoraj nekoliko na hričku pa je rudarska kolonija. Hišica se vrsti ob črni cesti za hišico. Za ograjami so vrtniki. V koloniji prebiva tudi mnogo slovenskih družin. Kaj lahko je prepoznati, kje skrbi za dom slovenska gospodinja. Vse leto so njeni vrtovi polni svoje krasne glavice, tedaj je polno sočivja, in slovenska mamka skrbno odbira pridelek, da ga pospravi za zimo. Rudarji se srečujejo in zbirajo na črnih cestah. Kadar morajo z doma, so kakor pionirji, kakor vojščaki na fronti: na glavi trd klobuk, oblečeni pa v modre platnene obleke. Tam doli spodaj v globokih šahtih je večna borba, večna fronta. Toda tega se ruadri ne strajajo. Res se pristrčno poslavljajo od žena in otrok in od staršev vselej, kadar vržejo čez ramo bisago z malico — toda za trdno vedo, da se po izmenitvi spet srečni vrnejo v dragi družinski krog.

Ali kaj, če bo vojna? Menda res bo! Po ulicah je polno plakatov s čudnimi razglasi. Slovenski rudarji umejo francoski, saj so po teh kolonijah že vrsto let, da so se nekateri že prepisali v francosko državljanstvo. Toda vsi ti razglasi, ki govore o okrepitvi v primeru izpraznitve obmejnih krajev, so tako neusmiljeno jedrnat, da jih je težko prav razumeti. Vsakdo bi rad vedel, če kaj več. Vedno in vedno prihajajo novi opomini, kako je treba urediti zavetišča, kako se skriti v primeru zračnega napada, kako je treba večer za večerom zatemnjevati okna.

Rudar Anton v gruči kameradov prebira razglase po ulici. Tako redkih besed je zadnje čase. Ne spušta se mnogo v pogovor, le tu in tam odmaje z glavno, kakor da vsega tega ne more več doumeti. Rudar Anton je že toliko tegob izkusil v življenju, da mu zdaj kar ni prav vse to, kar se plete po Evropi. Rudar Anton je zrasel tam daleč nekje na štajerskem Posavju pod zvo-

nom svojega puščajniškega patrona, ob vznemirjenosti tih, samotnih vinorodnih gor. Kdaj že se je sesula domačija! Tega je že zvrhano let, kar je odrinil na tuje. Najprej na Gornje Štajersko, potem na Nemško. Prestal je vojno, prestal mnogo trpljenja. Ali kaj mu je bilo vse to, ko je bil zdrav in trden kakor hrast. Želel je, da bi na stara leta našel kak koteček v domovini. Toda nič dobrega se mu ni obetal; bil je že doma in in spet moral z ženo in sinom vreči culo na ramo in romati v tiste črne kraje na nemškem zapadu. Ali tam je bila po vojni huda stiska in ga je zvalilo na drugo stran, v francoske revirje tik za mejo. Lepo se je udomačil in se čutil varnega kakor nikoli. Zakaj nedač pred temi francoskimi revirji so po dolgem potegnili cel venec trdnjav, ki so neki nepremagljive.

Glej, zdaj se je pa res približala pošast nove vojne. Že so tam onkraj francoske trdnjaskeske črte pripravljena tisočera in tisočera nemška letala, da pone-sejo v kraje za francosko mejno grozo in smrt. Bombe bodo padale, da bodo zagoreli veliki ognji, da bo treskalo in ubijalo, da se bodo ljudje vili v smrtnih krčih, zastrupljeni od dušičnih plinov kakor podgane od strihnina.

Rudar Anton še vedno maje z glavo. Lj ko zvečer sede z ženo in sinom k večerji, potrka nekdo na okno. Rudar Anton mu odpre in zdaj se jame nad njim zadirati nadzornik nočne razsvetljave:

"Vi, gospod, mar ne veste, da se ne sme svetiti skozi nobeno špranjo! Takoj mi zalepite, kadar še proseva na ulico. Mar naj zaradi vas propade vsa kolonija?" Rudar Anton uboga. Bil je še do včeraj čvrst in korenjaški, kakor da je pri tridesetih letih. Da, še davi, po jutrnji izmeni, je prišel iz jame zvrnan kljub prestanemu trudu, čeprav ima na hrbtu že dobršno pezo let. Toda zdaj je slab. Nič več se ne more tako pogumno zadržati kakor svoje čase. Potrpi in sključen kakor starček hiti na nadzornikov ukaz iz hiše, da pogleda, kod se vidi skozi špranjo luč, ki bi jo utegnil videti sovražni letalec. Potem jo zalepi s širnim papirjem, da je vse v redu. Mrtvaška tišina vlada po koloniji. Vse je kakor ena samo pokopališče. Ali se bo kje oglašil skovir, znanilec smrti?

Čuj, zdaj zabrni nekje sirena. Pretresljivo svarilen je njen glas. In nekdo je spet udaril po oknu. To je nadzornik razsvetljave. Pozor! Utrnite luč!... Ugasijo. Bežijo v kleti. Lepo obokane so vse te majhne kleti; komisije so rekly, da vsaj za prvo silo zadostujejo. Nekje visoko v zraku se suče sovražno letalo. Zdjaj tu, zdaj tam zalaja v noč top profiletalske obrambe. V višini tipajo reflektorji z ogromnimi dolgimi stožci zelene svetlobe. Nobena bomba ne pade. Čez pol ure je spet vse mirno, letalo je bilo pregnano, družine se vračajo iz kleti in ležejo k počitku.

Noč je mirna. Zjutraj pa so po koloniji novi razglasi. "Pripravite, kar hočete vzeti s seboj. Pripravite se na izpraz-

nitev kolonije."

In rudarske družine se mrzlično pripravljajo. Pripravlja se tudi družina rudarja Antona. Moj Bog, kako težko se je ločiti od reči, ki je tvoja, pa naj bo še tako majhna, še tako neznatna. Rudar Anton stopi k zadržkom v svojem majhnem hlevu, gospodinja pogleda za kokošmi. To so vendar tako neznatna živa bitja, ali hudo se je posloviti od njih. Bile so zveste, drage, priljudne stvarce, živele so z družino, še umirale so z njo. In zdaj jih je treba prepustiti usodi, kanonom, letalskim napadom.

Ne, zadeva je zdaj krivavo resna. Že je prtljaga pripravljena v zavoje. V cule, v košare, v nahrbtnike. In že se po koloniji oglašajo povelja. Na vlak, takoj na vlak! Treba je v vagone. Kakršnikoli so, dobri so, čeprav živinski. Vsak si poišče svoj kot, razmesti prtljago, položi svoje ude ob njo. Lokomotiva zapiska, tiho potegne proti zapadu. Zbogom ti kolonija, tik za mejo!

Vrata živinskega vagona so odprta, zadušili bi se sicer žalostni potniki, polni skrbi in joka in ugibanja o neznani usodi. Rudar Anton ždi v kotu. Naslonjen je ob visoko natovorzeno košaro s perilom in posteljno opremo. Tam zunaj bežijo mimo lepe, sanjave francoske pokrajine. Rudar Anton pa ne gleda v lepi svet in ne posluša pogovorov in tožba. Truden je, želel bi samo spati, spati...

In ure minevajo, dan beži. Že se je zunaj zmračilo. Po postajah, mimo katerih hiti begunski vlak nezadržano dalje, ne gorijo velike obločnice kakor še nedavne čase. Vse je nekam tiho, pogrebno. A večer je tako blag, tako sanjav, poln svetlih zvezd, kakor tam doli nekje v dragem kraju, po goricah okrog cerkve sv. Antona... Rudar Anton sanja, sanja.

Že daleč nekje v notranjosti velike francoske dežele se na prostrani postaji ustavi vlak. Begunci morajo po vodo, morda nakupijo vina za nadaljno pot, ki bo trajala še vso, vso noč. Vsi vstajajo, izstopajo. Dramijo tudi rudarja Antona. Toda rudar Anton se ne gane. Dvignejo ga. Sin se zgrozi. Žena zajohče... Rudar Anton je mrtev.

Vojna je vojna. Na tisoče ljudi pogubi, na milijone. Ali kdo se prav za prav zmeni za nje? Nikomur se ne stisne srce razen tistim, ki so izgubili svoje najdražje. Vojna je vojna, vsakdo misli le nase. Seveda čisto nekaj drugega je moritev na bojišču in spet nekaj drugega je, če takole na lepem izdihneš sredi mirne, preplašene, zbegane človeške družbe. Smrt rudarja Antona je tolikanj osupnila vse, da je šla novica od vagona do vagona in so izvedeli za njo tudi šprijeljalci begunskega vlaka. Vojna je vojna. Mrlič — kaj bi z njimi? In tako je bilo zapovedano, da je treba mrliča spraviti iz vagona. Odnegli so ga nekam v čakalnico, da ga od tam spravijo v mrtvašnico.

Begunski vlak je odrzdel dalje. V noč, v neznane kraje. V nekem vagonu je bilo vso noč čuti pritoženo ihtenje uboge slovenske vdove in njenega sina. Najbrž nikoli ne bosta izvedela, kje počiva njun dragi skrbnik.

Vojna je vojna... Mrakov Pavle

Kadar je kaj narobe z vašimi vodnimi cevmi, pokličite nas. Vedno garantirano delo.

MICHAEL CASSERMAN

Plumbing, Heating and Repairing

18700 Shawnee Avenue

KEnmore 3877

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem odjemalcem in prijateljem!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem

MRS. ROZI ZDESAR

687 EAST 200th STREET

KEnmore 3788W

Kuhinjske peči in radio. V naši hardware trgovini imamo polno zalogo stvari za vaš dom.

Vesele praznike in srečno Novo leto želi vsem Slovincem in Hrvatom

CARL RIHA

Krojač

15312 WATERLOO ROAD

Delamo nove obleke in popravljamo stare. Čistimo in likamo.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem

MRS. M. OVANIN

16609 WATERLOO ROAD

Vedno sveže in prekajeno meso. Grocerija. Se priporočam.

LINDBERG CAFE

JOSEPH IN MARY STARINA

689 EAST 200th STREET

KEnmore 9816

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

Tem potom se iskreno zahvaljujem vsem za naklonjenost v preteklosti in se priporočam v bodoče.

Vsem želim vesel božič in srečno Novo leto!

Westropp Radio Sales & Service

493 EAST 152nd STREET

GLenville 3980

JAKSE'S NIGHT CLUB

882 EAST 200th STREET

MARY JAKSE, lastnica

Odprto do 2:30 zjutraj. Ples vsak petek in sobota. Fino žganje, sveže 6% pivo, ter pristno vino. *Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem* Na Silvestrov večer bomo imeli pečene kokoši! Dobra godba za ples.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem

JOHN CICICH

Brivnica

491 EAST 152nd STREET

Pri nas dobite vedno prvovrstno točno poslugi. Se priporočam.

Vaše prijateljstvo nam naredi trgovsko poslovanje toliko bolj prijazno.

Zahvaljujoč se za vašo naklonjenost v preteklih tridesetih letih, vam voščimo vesele božične praznike in srečno in veselo Novo leto!

MANDEL HARDWARE COMPANY

MR. IN MRS. CHRIST MANDEL, JR.

15704 WATERLOO RD.

IVanhoe 6632

Imamo polno zalogo lepih slovenskih, hrvatskih in ameriških gramofonskih plošč kakor tudi plošče v vseh drugih jezikih. Pridite in jih igrajte v našem, zato pripravljenem prostoru.

Razbojniki v naših krajih nekdanj

Razbojništvo ki se je razpaslo po zadnji svetovni vojni, je bujno cvetelo tudi v preteklih stoletjih. Zlasti po tridesetletni vojni (1618—1648) je bila varnost v naših deželah kaj majhna. Ta vojna je preplavila Nemčijo z množico nesramne drhali. Po sklenjenem vestfalskem miru so vznemirjale take tolpe tudi avstrijske dežele. Cvetela je romantika deželne ceste, zlasti v spodnjih pokrajinah ob Dravi in Savi ter postala prava deželna nadloga. Roparji so hodili okrog preoblečeni kot romarji, menihi, turški ujetniki, vračajoči se v domovino, ter napadali samotne popotnike, voznike z otovorjenimi vozovi, plenili, ropali, požigali in morili. Potovanje ljudi in prevoz blaga sta bila brez močnega oboroženih straž nemogoča.

Uskoki in harambaše

V prvi polovici 16. stoletja so naselili Uskoki na Kranjskem okoli Zumberka in Marindola. Prignalo jih je turško nasilstvo v Srbiji, Bosni in Hercegovini, zato so iskali mirnejšega zavetja pri svojih sosedih na severu. Avstrijski vladarji in kranjski deželni glavarji so jih radi privzeli na svoje ozemlje, ker so jim nudili varen branik proti turškim vpadom. Uskoki so dobili brezplačna zemljišča, od katerih sprva niso niti davkov plačevali. Bili so močni, drzni in siloviti ljudje ter so morali biti vsak čas pripravljeni na vojno. Vdirali so tudi sami čez Kolpo in Nno na turško ozemlje ter so se pogosto vračali z obilnim plenom. V 17. stoletju pa so ponehali turški vpadi in s tem je bilo prav za prav konec uskoške obrambe naloge. Toda bojaželni Uskoki se nikakor niso mogli privaditi mirnemu in rednemu življenju. Ropanje jim je postalo nekakšna obred, zato so se združevali v razbojniških tolpe go žumberških, gorjanskih in šneperških gozdovih ter so napadali in ropali po domači okoli. Ljudje so jih imenovali hajduke. Ti so imeli svojega poglavarja, harambašo, katerega so morali brezpogojno poslušati. Za razne prestopke in upore je izrekal kazni, celo smrtne. Hajduki so imeli med kmečkim prebivalstvom svoje plačane vohune: berače, zakotne gostilničarje in razne izpričence. Ti so jih vodili po skrivnih stezah in jim poročali, kje in kdaj bi se izplačalo ropati. Po končanem ropu je haramba-

ša razdelil plen, vsak se je moral zadovoljiti z določenim deležem brez ugovora. Shajali so se najrajši v samotnih cerkvah in podružnicah. Tam so se gostili in veselili, zunaj pa so bile postavljene straže. Napadali so vasi, trge, graščine, cerkve, župnišča in celo mesta.

Valvazor poroča, da so bili ljudje zaradi hajdukov tako prestrašeni, da so pri gorjanskih podružnicah, pri sv. Miklavžu in sv. Gori, po končani službi božji vzeli s seboj vso mašno obleko in opravo, cerkveno posodo in orodje, da, celo zvonove so sneli in odpeljali s seboj, ker bi sicer vse odnesli. Valvazor jih primerja tatovom in roparjem, ki so kradli in ropali tako pri Turkih kakor pri domačih. Najhujše so plenili v 17. in 18. stoletju. Njihov največji napad je bil 29. julija 1736. na močno utrjeni kostanjeviški samostan. Napadla ga je v večernem mraku dobro oborožena tolpa razbojnikov, 40 do 50 mož. Menihi seveda niso bili nič pripravljeni na tak obisk in se jim niso mogli dovolj uspešno postaviti v bran. Le samostanski lovec je ustrelil dva razbojnika. Opat in ostali menihi so se poskrili. V boju so bili umorjeni štirje samostanski hlapi, dvanaest pa smrtno ranjenih, še več pa nevarno poškodovanih. Plen je bil zelo velik. Razbojniki so odnesli vso zlatnino, srebrnino, puške, platno, perilo itd., naložili na vozove in odpeljali s seboj. Naslednji dan so poskusili napasti samostan v Pletterjah pri St. Jerneju, kjer so bili takrat jezuiti. Ti pa so bili že pripravljeni in so napad odbili. Razbojniki so bili tako drzni, da so svoj bogati kostanjeviški plen vozili šele četrty dan po napadu ob belem dnevu skozi Črnomelj, dobro oboroženi s sabljami, puškami in dolgimi noži. Vrli Črnomalci so mislili, da so to graničarji, ki vozijo strelivo in opremo na vojno granico. Ko so zvedeli kakšne goste so imeli, je bilo že prepozno. Mnogo je pretrpelo od hajduških razbojnikov tudi Bela krajina. Tako so napadli leta 1720. Semič, kjer so popolnoma oropali župnišče, strašno mučili in umorili župnika Stariha, ter na Vinici leta 1775. vikarja Kočevarja. Celo v 19. stol. razbojniški napadi hajdukov niso popolnoma ponehali. Leta 1776. so napadli celo Koročevje in mesto oropali. Spomin na njihov napad l. 1829. na Go-

renje Vrhpolje pri St. Jerneju hrani slika v Narodnem muzeju v Ljubljani. Šele sredi preteklega stoletja je bila razbojniška zalega hajdukov na Kranjskem zatirata.

Kruci na Štajerskem

Ravno tako hudo kakor Uskoki na Kranjskem ali pa še hujše so divjali na Štajerskem Kruci. Bili so to uporni madžarski kmetje, ki so si pripeli na ramo križ (lat. crux) in se zbirali v začetku 17. stoletja v križarske čete, češ, da bodo šli nad Turke. Toda njihov poveljnik Jurij Dosa je planil nad graščine in ropal in plenil, kjer in kar se je dalo. Nato so udarili čez Muro na Štajersko stran ter opustošili okolico Ljutomer in Ormoža, kjer so oropali cerkev raznih dragocenosti za 500 gold. Proti koncu 17. stoletja je stopil na čelo tem upornikom Emerik Tököly, ki se je imenoval "kralj Krucev" ter je imel svojo krono, okrašeno z velikim dragocenim kamnom. Toda kmalu je minila njegova slava, cesarske čete so ga premagale in mu zaplenile krono, on sam si je rešil z begom golo življenje. V tem času Kruci niso prišli na Mursko polje. Prehod čez Muro jim je zabranil malonedeljski župnik Simon Pornat. Spomin na ta dogodek, starodavna slika, visi v občinskem uradu v Ljutomeru.

Tökölyjev naslednik in poveljnik Krucev je bil Franc Rakoczy. Pod njegovim poveljstvom so ti razbojniki najstrašnejše divjali po Štajerskem. Že leta 1704. so prihrumeli v velikanski množici čez Muro, se razprostrli čez vse Mursko polje in oropali vse vasi. V Ljutomeru se jim je sprva uspešno postavil v bran župan Jurij Smrekar in jih odgnal, a že prihodnji dan so se vrnili v še večjih trumah, vdrli v trg, oropali župnišče in cerkev, oplenjena poslopja pa zažgali. V oropano cerkev so postavili svoje konje. Na Razkrižju, Moti in v Braneku so imeli tabore, kamor so spravljali svojo

plen: žito, vino, moko, seno, živino. Prisilili so kmete, da so jim morali tudi sami pripeljati blago v tabore. Kruci pa se niso zadovoljili le s plenom na Murskem polju, temveč so vdirali daleč noter v Slovenske gorice. Cesar niso mogli odnesti s seboj, so zažgali ali sicer uničili. Kdor koli je še utegnil, je bežal, kolikor so ga noge nesle, proti Mariboru. Zakaj grozodejstva teh razbojnikov so bila strašna: nekaterim so porezali nosove in ušesa, drugim so odsekali roke ali noge, mnogo pa so jih do smrti mučili in postrelili. Ni čuda, da se je razlegal od Mure tja globoko v Slovenske gorice en sam klic: "Bežite, bežite! Kruci gredo!" Ko je bilo že vse končano in oplenjeno, je prišla pomoč iz Radgone. Župan Draš je pripeljal dobro oboroženo četo meščanov in kmetov ter je v zvezi z ljutomerskim županom v krvavi bitki premagal Kruce. Okrog 300 razbojnikov je obležalo mrtvih, mnogo je bilo ujetih, mnogo se jih je pa vtopilo v Muri. V bojih s Kruci se je posebno odlikoval poveljnik veržejskih strelcev, Štefan Ropoša, silno močan in pogumen človek. Nosil je baje železno srajco in se ga po ljudski veri ni prijel nobena sovražna krogla. Kakor

na Murskem polju, so divjali Kruci tudi ob Dravi, v Središču in Ormožu. Pod Jeruzalemom, v glasovitem "Babjem klancu," pa je premagal razbojnika miklavževski župnik Martin Stariha. Nekaj let so imeli Muropoljci mir pred divjimi Kruci, ki so odslej napadali le v manjših tolpah. V začetku 18. stoletja pa je začela toniti Rakoczyjeva slava, pri Muri so čuvali močne straže in Štajerska se je oddahnila od strašne razbojniške nadloge. Beseda "Kruc" pomeni onih krajih močnega, drznega in pogumnega moža, pa tudi brezobzirnega suroveža.

Sodniki, rablji in cigani

V začetku 18. stoletja se je razširilo razbojništvo po vsem Kranjskem kot posledica dolgotrajnih vojn s Turki. Razbojniki so se skrivali po temnih, nedostopnih gozdovih, odkoder so napadali samotne kmetije, pa tudi vasi ter ropali, karkoli so dobili. Tujim razbojnikom so se pogosto pridružili tudi domači potehpuhi. Cesarica Marija Terezija in cesar Jožef II. sta sicer precej odločno nastopala, toda vse skupaj ni mnogo izdalo. Zanimivo je poročilo, katero je podal v oktobru 1710 grof Maks Jožef pl. Schrottenbach notranjeavstrijski vlad. V njem navaja,

da "razbojniki napadajo uboge podložnike brez strahu v njihovi hišah z raznim orožjem, jih mučijo in cvro ob živem telesu nazadnje še ranijo, ubijajo in razsekajo, tako da niti kavalir na svojih gradovih niso več varni pred temi prostaškimi morilci." Med to sodrgo so se nahajali tudi sin ljubljanskega rajlja, njegov zet in bivši Schrottenbachov sodni sluga. Šli so na sejem v Ljubljano, zato je poslal grof svojega slugo tja, da bi jih zgrabili. Deželni glavar ga je napotil k vicedomu in mestnemu sodniku. Ta pa je odlašal z zaproseno asistenco toliko časa, dokler niso oni trije banditi zbežali iz rabljeve hiše, kamor so se bili zatekli. Schrottenbach je dolžil celo vicedoma, češ, da je pozval k sebi rablja in mu rekel, da bo pri njem stanujoče zločince dal v eni uri zgrabit, ti pa seveda toliko časa niso čakali. Nato so ujeli enega od njih, rabljevega sina, katerega so izročili lastnemu očetu v mučenje, šele pozneje, ko se je obravnava zavlekla, so ga izročili drugemu rablju.

Odlok deželnega glavarja kranjskega Volka Vajkarda grofa in gospoda pl. Gallenberga, dne 4. marca 1724 očita sodnikom nemarnost in pomiloščanje

na smrt obsojenih z denarno globo. Ubijalce oprostijo in spuščajo na prosto, če plačajo malenkostno vsoto pri bližnjih prijateljih pokojnega, sami se pa zadovoljijo s plačilom denarne globe ter ne skrbijo za vzdrževanje sodišč in zaporov. V tem patentu se je posebno poudarjalo, da se morajo cigani takoj po zgrabitvi postaviti pred cesarsko sodišče in da se mora sake tri mesece nadzorovati odno okrožje. Za najbolj nevarne razbojnike so pač smatrali cigane, zato je odredil patent notranjeavstrijske vlade v Gradcu od 11. julija 1724, kako za povratek iz dežele izgnanih ciganov je kakšna vprašanja naj se stavijo nanj. Za povratek iz dežele izgnanih ciganov je bila določena smrtna kazen. Odrejeni so bili pogosti ogledni obhodi po gozdovih. Zajete razbojnike so sodili po prekm sodu. Na glave roparjev so bile razpisane nagrade: za živega v prvem mesecu razglasitve 20 gld.; v nadaljnjih dveh mesecih 10 gld.

Na Kranjskem, Notranjem in Štajerskem

Posebno nevarno je bilo potovanje po "cesarski" cesti skozi Ljubljano v Trst. Vsak čas je bilo slišati o razbojniških napadih (Dolge na 2. str.)

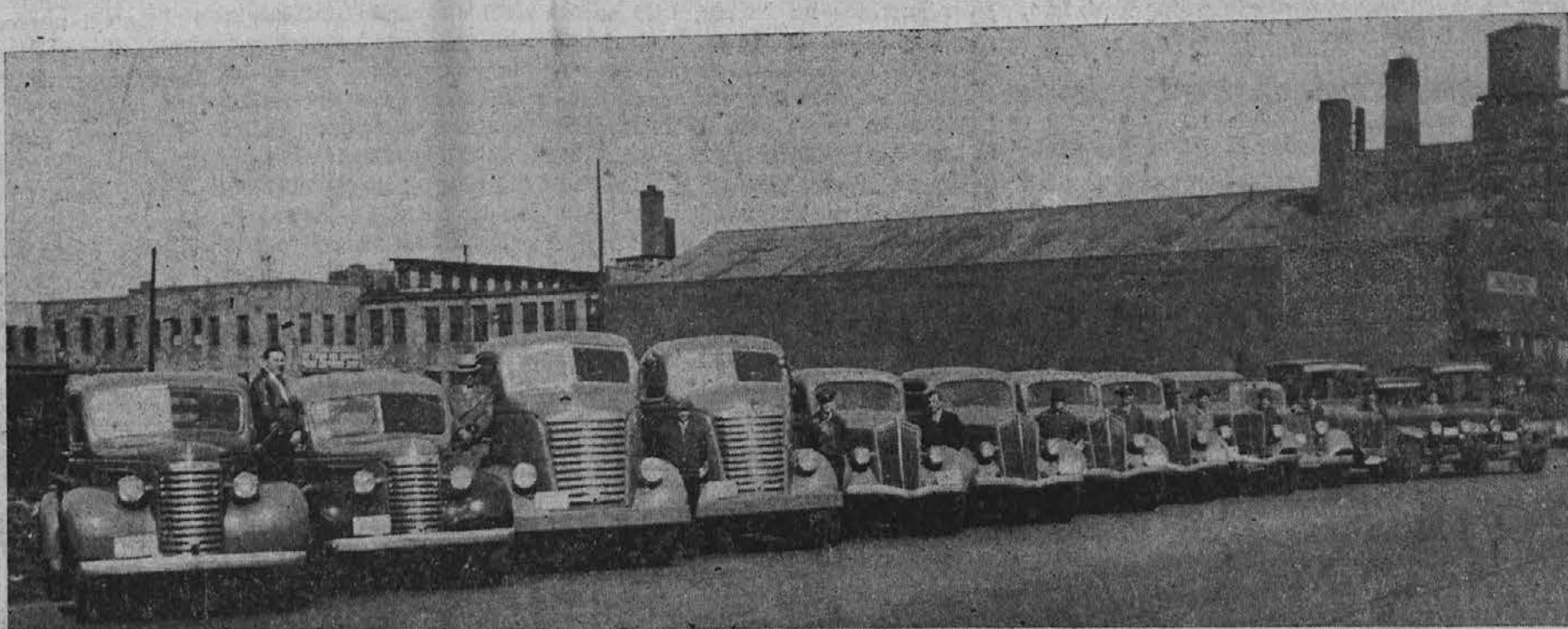
BOŽIČNO VOŠČILO

Božični prazniki so pred nami; čas, ko rajši človek misli na druge kot na sebe. V tem duhu želimo vsem polno veselja v božičnem času

Mr. & Mrs. August F. Sveclek

478 East 162nd Street

Cleveland, Ohio

Želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Double Eagle Bottling Company

IN DELAVCI

6511-19 ST. CLAIR AVENUE

Cleveland, Ohio

HEnderson 4629

Merry Christmas and a Happy New Year

CLEVELAND
TYPOGRAPHICAL UNION

No. 53

1559 EAST 17th ST.

PROspect 2965

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

EUCLID WINDOW SHADE CO.

F. A. Maver, lastnik

15621 WATERLOO ROAD
KENmore 4343

Mi izdelujemo Venetian Blinds, ki so kras vsaki hiši.

Preskrbite se s premogom, da boste praznovali božične praznike lepo na toplem. Imamo premog vseh vrst. Postrežba prvovrstna.

Prevzeli smo tudi od Poljaka tovarno za izdelavo cementnih blokov. Kadar jih potrebujete se priporočamo za nakup.

THE BLISS RD. COAL SUPPLY COMPANY

22290 St. Clair Avenue

KEnmore 0808

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

FRANK KLEMENČIČ

1051 ADDISON ROAD
Barvar in dekorator

Zahvaljujem se za dosedanje naklonjenost ter se priporočam tudi za v bodoče.

Želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem prijateljem in znancem!

ANDY RASPOR

7011 ST. CLAIR AVENUE
Cafe

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem gostom in prijateljem!

Se priporočamo, da obiščete našo gostilno. Postrežemo vedno z dobrim pivom, vinom in žganjem in pri- grizkom.

LEO ZUPANCIC

1140 EAST 67th STREET
Grocerija
HEnderson 0336

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto, ter se priporočamo v bodoče.

Želim prav vesele božične praznike in srečno Novo leto 1942 članstvu Dr. Carniola Tent, št. 1288, The Maccabees in delničarjem SND.

IVAN TAVČAR, tajnik

JERRY GLAVAČ

Klepar
1052 ADDISON ROAD
HEnderson 5779

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem! Kadar imate kakšno popravila ali druga dela, spada- joča v našo stroko, pokličite nas. Prvovrstno delo.

GLEN PARK CAFE

MARTIN IN MARY KOZAR
Gostilna
1049 East 185th Street

Želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem prijateljem in znancem!

Na razpolago imamo vsakovrstno žganje, 6% pivo in vino. Cigarete, cigarete in druge potrebščine. Se pri- poročamo za obilen obisk.

Razbojniki v naših krajih nekdanj

(Dalje s 1. str.)

dih, ropih in umorih. Obsežni, v oni dobi še neizsekani gozdovi na oGrenjskem, Notranjskem in Dolenjske mso nudili takim to- lovskim tolpom varno zavetje. Nekdanji profesor zgodovine na ljubljanski gimnaziji, dr. Oskar Gratzky, še dobro v spominu sta- rejšega našega rodu, nam je ohranil marsikatero zanimivost o razbojništvu na Kranjskem: Leta 1878, so zajeli gorenjski kmetje v Stražišču pri Kranju devet razbojnikov, katere so pri- peljali dobro oboroženi kranjski meščani v Ljubljano. Ta tolpa je ropala tudi otroke, katere je vračala staršem za odkupnino 100 cekinov. Že nekaj dni nato se je pojavila druga razbojniška četa, deset beneških roparjev, na Dobrovi pri Ljubljani. Baje so hoteli osvoboditi ujetje tovariše v Ljubljani. Zbralo se je okrog 100 kmetov, da bi šli na dnje, ker pa so bili neoboroženi, so se roparji umaknili čez neoborože- ni, so se roparji umaknili čez polhovgrajske hribe v škofjelo- ške gozdove. Še v istem letu so izropali pošto poslopje v Za- gorju na Notranjskem. Kmalu nato so napadli Lazzarinijevo graščino Jablanico. Graščakinja se je skrila v klet, razbojniki so povezali posle in nato neomteno ropali dve uri ter odnesli denar- ja in srebrne posode za 5000 gold. Neki graščak v bližini je imel za take primere zvon, s ka- terim je hotel sklicati podložne kmete na pomoč. Ko so razboj- niki napadli Jablanico in je gra- ščak to zvedel, je dal zvoniti plat zvona. Toda nobenega kme- ta ni bilo blizu. Nato je neki šalji- vec svetoval graščaku, naj sporoči kmetom, da bodo dobili na vsak tak poziv sod vina. Pr- vi naj bi ga zares tudi dobili. Koliko je ta nasvet zalegal v prihodnje, o tem kronika molči — V letu 1788, so napadli raz- bojniki, oblečeni v beneško-istr- sko nošo, v šenperških gozdovih nekega kmeta ter mu uropali 8 gold. in obleko, prihodnji dan pa dolenjskega kmeta, ki se je vozil zaradi nakupa žita v Trst, in mu odnesli 130 gold. Isti raz- bojniki so dva dni pozneje udri- li v župnišče na Premu, kjer so vse izropali in napravili škode za 490 gold. Oblasti so nato po- slale vojaške čete nad razboj- niki, ki so jih razkropile. Dva izmed njih sta se zatekla v Li- po na Krasu, kjer so ju iztak- nili pastirji. Ti so vedeli, da je razpisana nagrada 100 zlatnikov za izsleditev. Ponudili so se ji- ma, da ju bodo povedli ponoči v gostilno na dobro večerjo. Ko- map pa so vsi skupaj sedli za mizo, so prihrumeli od vseh strani kmetje, ki so bili že prej opozorjeni na to, ter tako silo- vito pretrepli oba razbojnika, da

je eden od njiju že čez nekaj ur umrl; drugi pa, nenavadno velik in omčan, bi skoro pognal 20 kmetov v beg, le stežka so ga obvladali in zvezali. — V ok- tobru 1789 so ustrelili razboj- niki na tržaški cesti med Lo- gatcem in Planino grškega popa v njegovem vozu. K vozu je pri- teklo deset razbojnikov. Njegov popotni tovariš jim je nemudo- ma izročil ključ do potnega kov- čega, iz katerega so pobrali 200 cesarskih cekinov, ostali popot- niki pa so lahko mirno odpoto- vali naprej. — V noči 4. maja 1790 je napadla tolpa razbojni- kov, okrog 10 po številu, župni- šče na Brezovici pri Ljubljani ter ga popolnoma izropala. — V maju istega leta je hotelo sedem roparjev napasti vas Sabočevo pri Borovnici. Izsledil jih je se- demleten deček, nanje streljal in dva izmed njih tako ranil, da sta obležala. Ostali razbojniki so jo popihali v Cerkniške goz- dove. Od kmetov, ki so prišli na pomoč, je bil do smrti zabo- den Jakob Uršič, čolnar iz Pod- peči, štirinajst kmetov pa je bilo laže ranjenih. — 27. novem- bra 1790 je napadlo dvanaest razbojnikov imovitega kmeta v Selcah. Bili so oboroženi z ma- jhnimi in velikimi noži, sabljami in puškami. Pobrali so mu 500 zlatnikov gotovine, 6 svilenih in 10 navadnih žepnih robcev, 10 srajc, dva zlata prstana in mno- go obleke. Neki ropar je use- kal kmeta s sabljo po levi roki, drugi pa ga je obvezal. Tretji ropar je nato prvega močno su- nil, češ, da njihov harambaša tako mučenje strogo prepovedu- je. — Laib. Ztg. iz leta 1789, piše o "strašnih razbojniških tol- lah, obstoječih iz legije hu- dičev na zemlji najrazličnejših narodnosti." Na raznih krajih so bile stražnice s stalno posad- ko. Tako je ostalo še do dan- danes ime "Rauberkomanda" pri Postojni, taka stražnica je bila tudi ob cesti iz Novega mesta vrh Gorjancev. Vlada je razpi- sala nagrade po 100 gold., po- zneje celo 300 gold., na glavo živega ali mrtvega razbojnika.

Sporočilo Valentina Vodnika

O razbojnikih v starim časih je pisal tudi Valentin Vodnik v Ljubljanskim Novicah 1798:

Sloveča soldaška vhaialca Va- lentin Klobučar ali Capek in Ju- rij Rupert oba rojena Krajna sta vjeta v soldaški Staabszape- ri terdno zakovana inu perklene- na, inu pod terdno stražo, do- kler bo pravica čez nju stekla. Nobeden ne sme k njima pridi- ti, zvezana sta, de se ne moreta ga- niti, jih pitajo soldatje od stra- že, inu per potrebah postrežejo. Ta Ponedelek perpelejo sol- datje od regimenta Alvinci pet tolovajev iz Dolenskiga, so v Lublani v soldaško zapero posa- jeni, ta dan je tudi sodba čez Valentina Klobučar ali Capek cznanena. On je obsojen z tem besedam: Ker je gmej soldat Valentin Klobučar ali Capek

pred sodbo spoznal, inu preživan bil, de je že pred štir letmi iz Lublane na ptuje pobegnil, čez tri leta spet nazaj peršel, se na kontreband z tobakam inu dru- gim blagom podal, 28. sušca letas pa vjet inu lesem v zapero perpelan bil, iz katire je 12. mali travna letas spet všel, inu potem na več krajih mnogitere silne tatvine, gerdodelanje z več ludmi, inu ropanja dopernesel, 18. majnika spet vjet, inu lesem perpelan bil:

Zraven vseh teh hudobij je Klobučar sam spoznal, inu per sodbi kriv znajden: Pervič: 22. veliki serpana 1797 je v Terbovljah berača Lovreta Noniak, ker sta se per piači zbe- sedila, z štiletem z tremi smert- nimi bodci ob življenje perpravil. Drugič je ob perložnosti, ka- der je četerti grudna po zimi v Kanneki vjet, inu lesem pelan bil, po poti blizu Cernuče na pro- sti cesti dva moža, katira sta ga pelala kakor cesarske straže, to je tobakirskega aufseharja An- žeta Dell, inu turnoviga gefreita Antona Tomec z enim per sebi skritim štiletem tako hitro inu neprevidama presunil, de je Dell za od Klobučarja prejetim po- nesreči smertnim bodcam, inu potle za enim v želodec dosežio- čim zares smertnim vbođenjam še taisti dan življenje sklenil, gefreit Tomec pa v malo dne- h tudi na svoji perjeti rani vme- rel.

Zavolo tiga zadniga na prosti cesti inu nad stražami doperne- seniga dvojiga vomrjenja ima hudodelnik Klobučar po nameri za cesarsko soldašino narejenih postav pelan biti k galgam, inu tamkaj z obešanjem od življenja k smeri djan. To je hudodelniku k njega del vrednimu pokorje- nju, drugim pa k dobri mu iz- gledu.

Lublana 2. dan mali serpana 1798.

Valentin Capek je uni četer- tek obešen bil zunaj pisaneh vrat v suhim Bajerji nad cesto uni kraj zidaniga mosta proti Rakovneki.

Pretečeni teden je obešeniga Capka tovarš Jakob Traven ali Rujavc od naše mestne gospo- ske obsojen bil na deset let k očitnim delam, sledno leto na obletnico bo prejel desetkrat s palco.

Francozi in rokovnjači

Zaradi neprestanih vojnah in napadov se ni avstrijska vla- da domala nič brigala za var- nost življenja in imetja svojih državljanov. Ceste na Kranj- skem so bile skrajno nevarne, zlasti v dobi francoskih vojn. Tolpe rokovnjačev, obstoječih iz vojaških beguncev, novincev, ki niso hoteli na vojno, raznih zlo- čincev in potepuhov, tatov in tihotapcev so se skrivale po goz- dovih in gorah, zlasti na Gorenj- skem in Notranjskem ter se vzdrževale od tatvine in ropa. Vojna doba in nemirni časi so

(Dalje na 7. str.)

SLOVENSKI ČEVLJARJI

v St. Clairski okolici, želijo prav vesele božične praz- niki in srečno Novo leto vsem svojim obiskovalcem in prijateljem.

Naše popravilo čevljev je znano po kvaliteti izbor- nega dela. Pri nas je popraviljanje resnične umetnost.

FRANK URANKAR

7226 St. Clair Ave.

RUDOLPH KOZAN

6530 St. Clair Ave.

JOE GRBEC

6026 St. Clair Ave.

FRANK LONGAR

6630 St. Clair Ave.

FRANK SKUFLANC

4126 St. Clair Ave.

JOHN HACE

6210 Bonna Ave.

JACK & JILL

5906 St. Clair Ave.

JOE POBORSSEK

1167 E. 76th St.

TISOVEC BRATJE

8014 St. Clair Avenue

MESNICA

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem odjemalcem in prijateljem!

Se priporočamo, da si nakupite doma sušenega me- sa za praznike. Postregli bomo najboljše z svežem in suhim mesom.

SKOK'S BEAUTY SHOPPE AND MASSAGE PARLOR

6917 St. Clair Avenue

HEnderson 6830

F. J. SKOK, Mgr.

Expert operators and complete for every requirement for smart grooming

Merry Christmas and a Happy New Year!

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto želita cenjenim gostom

MR. & MRS. RUDY BOŽEGLAV

Bonded Winery

6010 St. Clair Avenue

Prodajamo vino na kozarce in steklenice.

Se priporočamo.

National Beverages, Inc.

4621 Denison Ave. WOODBINE 6080

- Distributors of -

ERIN BREW - BURKHARDT - DUQUESNE - PORTER - ALE HALF & HALF

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

JOE PULZ

ZAKRAJŠEK FUNERAL HOME CO.

POGREBNI ZAVOD

6016 St. Clair Avenue

ENdicott 3113

Zahvaljujemo se vsem za dosedanje naklonjenost ter želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto 1942!

ANTON KOROŠEC

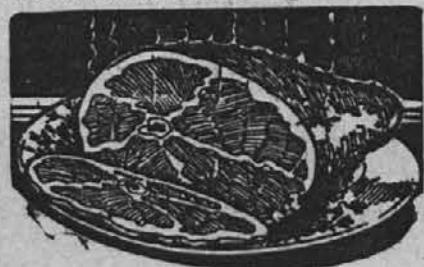
BONDED WINERY

6629 St. Clair Avenue

Se priporočamo, da si nabavite za praznike dobro vino pri nas.

Dobro sveže meso, fine prekajane šunke, kakor tudi drugo vsakovrstno meso dobite pri nas.

Nottingham Meat Market

LOUIS R. WESS, lastnik

18620 St. Clair Avenue

KENmore 6777

Vesele božične praznike in srečno Novo Leto!

CHAS. WICK & SIN

Texaco Service Station

920 EAST 185th STREET

KENmore 5797

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

ANTON GROSEL

15606-08 HOLMES AVENUE

Gostilna in slaščičarna

Dobro pivo in vino in grocerija

MR. & MRS LOUIS SABATOVICH

6911 St. Clair Avenue

GOSTILNA

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim gostom in prijateljem!

Se zahvalimo za dosedanje naklonjenost in se priporočamo za v bodoče.

Postregli vam bomo najboljše z dobrim pivom, žganim in vinom ter s dobrim prigrizkom.

Pri nas dobite okraske in luči za božično drevesce. Polna zaloga lepih igrač za Miklavža.

KOVIC HARDWARE

17218 GROVEWOOD AVENUE

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

MOLK

V naše živahno razgovorjanje je vzkročil molk, kakor se to včasih pripeti. Nenadoma je bil tu, in mahoma smo se vsi zavedli tega molka, te tišine. Vsem je postalo polagoma neprijetno, ko da nam je slabo v želodcu, v zadregi smo zrl v tla, vendar ni bilo nobenega izhoda.

Tedaj se je dobri Damjan pri srčno zasmel in vsi smo se začeli grohotati. Mora je odjenjala.

"Čudna reč je takšnole molčanje," je dejal Damjan nato. "Kot bi mignil, pride, vzame slehernemu besedo, skoraj bi rekel, da tudi misel — čudna reč!"

Nekateri so prikimali, češ, res je tako — Damjan pa se je zresnil in je nadaljeval:

"Da vam odkrito povem, velik sovražnik sem takšnega molka. Strašen je molk, ki človeka ohromi, ki je mahoma tu, ki zaduši razgovor, nenadoma odseka truš, glasno dejanje. Ne maram ga —, pa mogoče le zato, ker so z njim v vzezi hudi spomini.

Najprej se spomnim vojne. Takrat sem večkrat doživel takšno hipno molčanje, ki je nadomestilo za besneče divjanje, ki se je ko s čarobno palico priklicano, mahoma uleglo na nas in nas kar morilo. To se je primerilo, ko je nastal kratek odmor po kakem bobnečem streljanju, ali tisti trenutek, ko se ti bliža tank, ali ko sovražnik plane na napad.

Najprej sem ta molk doživel pri Arrasu. In nikoli ga ne bom mogel pozabiti. Angleži so bobnali neprestano štiri dni in štiri noči. Nekateri od vas bodo že vedeli, kaj to pomeni: en dan ima štiri in dvajset ur, vsaka ura šestdeset minut, vsaka minuta šestdeset sekund, ki utegne sleherna prinesiti smrt.

In zjutraj zarana četrte noči, točno ob štirih pa štirideset minut, je nenadoma umolknil ta divji orkan, grmenje, treskanje, eksploziranje, tuljenje, ves ta nori peklenški truš. Kar nenadoma je bila tišina — tišina, ki nam je hrumela v ušesih, ki se je v svoji nepričakovani nenadnosti ulegla na nas kakor neznosno breme, ki je bila bolj strašna, bolj pošastna kakor prejšnje divjanje. Trajala je le nekaj sekund, a vedeli smo, da se bo zdaj nekaj zgodilo. In prišlo je iz sivega mrča proti nam in vendar — zakopneli smo po bojnem trušu, po koncu te strašne tišine, te molčeče grožnje...

Dolgi Damjan je utihnil in se zamislil.

"In potem?" je vprašal nekdo.

"In potem —, potem smo se borili, kakor smo se ondi dan na dan vojskovali, za jarke, za razstreljeno zemljo. — Pa saj sem hotel omeniti le ta molk, samo to."

Po kratkem resnem premolku se je obraz dolgina polagoma razvedril. Smehlja se, je dejal:

"Strašno je bilo. Pa vendar — pa če mi verjamete ali ne —"

pred več leti, še pred vojno, sem doživel takšen nenaden molk, ki je bil še bolj moreč kot ta, ki sem o njem pravkar govoril. Ta molk je bil — v šoli!

Vidim, da mi ne verjamete, kar je jako razumljivo. Moje tedanje doživetje je treba relativno presojati, potem je nemara moči razumeti tisti vtis name.

Takrat sem bil tretješolec. Imeli smo matematiko. In sicer profesorja Iksa, ki se ga je vse balo, ker je bil neizrečeno strog. Nekaj je pač bilo na njem, da smo vsi trepetali pred njim. — Brez dvoma nismo bili angeli, toda pri profesorju Iksu smo bili! Pri njem smo kar klecnili in pazili na vse pretege.

Ure je bilo konec in imeli smo odmor. Z drugimi tovariši sem takoj odšel iz razreda, pa sem se, ne vem že, zakaj, kmalu spet vrnil. Ko sem stopil v razred, sem zagledal okrog sprednje klopi gručo dijakov. Pripomniti moram, da je večidel mojih tovarišev nosilo takrat že dolge hlače. — Videl sem torej malo skupino, videl sklonjene postave, videl tako napete hlače... nisem se mogel premagati! Enemu sem jo moral prisoliti, moral, pa — pika! Pa čeprav bi se nato še tako stegli. — In že sem spazil posebno napeto, že malo oguljene hlače, ki so se na vso moč tesno oprijemale zadnje plati. Nihče me ni opazil in tako sem pljunil v roke, na daleč zamahnil in — na ves glas je plosnil udarec na nič hudega slutečo zadnjo plat. S krikom, z obema rokama na sedalu, se je zasukala moja žrtve. —

Damjan je utihnil in se začel smehljati. Mi smo skušali razumeti smisel njegovih besed.

"Namreč, stvar je bila ta," je nadaljeval, "da tisti, ki se je zasukal, ni bil nihče drugi kot — profesor Iks!"

Vsi smo se zagrohotali. Damjan pa se je zresnil.

"Smejete se — seveda. A jaz! — Tu je stal strašni profesor Iks in se je drgnil po zmrcvarjeni zadnji plati, gledal me je široko razprtih oči in je — molčal. In tudi jaz sem molčal — in vsi drugi so molčali... vsi so molčali, molčali tako strašno in moreče in grozno.

In teh nekaj sekund pošastnega molka je v mojem spominu zasekanih kot najstrašnejše sekunde, ki sem jih do današnjega dne sploh kdaj doživel. Bil sem kakor pogreznjen v dušee jezero molka, iz katerega ni bilo nobene rešitve.

Sicer pa se je profesor Iks kar dobro izmazal iz tega dogodka. Sprevidel je, da ni bila hudobija, da je bila pomota — videl je grozo na mojem obrazu. Moral sem se skloniti, in potem mi je dal eno na zadnjo plat, ki ni bila iz slabe družine.

Pa me razumete zdaj, kaj občutim, kadar nastane molk?"

Prikmali smo. Tako približno si to lahko predstavljali.

Prispevajte vaš del za ohranitev ameriškega načina življenja. Investirajte regularno v obrambno-varčevalnih bondih in znakmah.

Na 1000 moških pride 888 žensk

Po najnovejših statistikah imajo ženske na Kubi največ nade, da se poročijo, kajti na vsakih 1000 moških jih odpade tam 888. Na najslabšem pa so v tem pogledu na Kitajskem, kjer jih ni nič manj nego 1139 na 1000 moških.

Več ameriških vseučiliških docentov je hotelo sestaviti statistiko zakonske sreče in so s tem namenom sedem let opazovali 526 zakonskih dvojic tako rekoč v njihovem najintimnejšem življenju. Uspeh tega opazovanja je ugotovitev, da se znajo ženske bolje prilagoditi zahtevam skupnega življenja nego moški. Posebno ženske, ki so se pred poroko udejstvoval v kakšnem poklicu, se izkazujejo kot zelo prilagodljive.

Glavni vzrok zakonskih sporov predstavlja gmotni položaj. Med tistimi zakoni, ki so imeli težave s financami, je bilo 50 odstotkov "zelo nesrečnih," a niti eden ni bil "zelo srečen." Nasprotno je bilo v zakonih brez materialnih sporov 61 odstotkov "zelo srečnih" in samo 3 odstotki so bili "zelo nesrečni."

Po uradni ameriški sodni statistiki za prvih devet mesecev lanskega leta počenjajo ženske manj zločinov nego moški, zato pa več težjih. Med aretiranimi je bilo samo 7.5 odstotka žensk, a med tem ko so izmed 1000 prijetih moških samo 11 obtožili umora, je bilo med tisoč ženskami 16 morilk. Telesnih poškod je bilo obdolženih med 1000 moškimi 55, med 1000 ženskami pa 66.

Pes je odšel sam v bolnišnico

Nekoliko začudeno so pred kratkim ljudje v Spezi v Italiji opazovali mladega lovskega psa, ki mu je šlo očito slabo, kako je stopil skozi vrata neke bolnice, se priključil ljudem, ki so stopali v hišo, in se vsedel končno na hodnik, ki vodi do postaje za prvo pomoč.

Ko je neki strežnik opazil psa, ga je hotel odpoditi, žival pa je bolešno zatulila in se dvignila, da odšanta. V tem trenutku je prišel službujoči zdravnik, ki je takoj spoznal, da si je pes po kakšni nesreči, morda zavoljo kakšnega avtomobila, zlomil nogo. Sklenil je, da mu pomaga. Dal ga je prenesti na operacijsko mizo, ga omamil in mu zlomljeni ur položil v mavce.

Ko se je pes po operaciji prebudil, je z vnetim mahanjem z repom in veselim cvilenjem izkazoval pomočniku svojo hvaležnost. Psa so obdržali začasno v bolnici, da se oglasi morda njegov lastnik. Radi bi tudi izvedeli, po kakšnih izkušnjah se je mogla žival tako pametno vesti.

Vesele božične praznike želi vsem

Edward J. Kovačič Councilman 32. varde

Se iskreno zahvaljuje vsem slovenskim državljanom, ki so mu dali zaupnico s tem, da so ga izvolili za svojega zastopnika v 32 vardi mestne zbornice.

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem odjemalcem in prijateljem!

DIXIE BEDDING MFG. CO.

6631 ST. CLAIR AVENUE
HEnderson 1196Reliable Renovating Service
We Clean Rugs and Carpets

MR. & MRS. ANTON NOVAK

6218 ST. CLAIR AVENUE
Slovenska pekarija

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim številnim odjemalcem in prijateljem!

Se priporočamo, da si nakupite pri nas dobrega peciva.

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem našim gostom!

MR. & MRS. MATH KUČER

481 EAST 152nd STREET
Liberty 9577

Točimo legalno žganje, dobro vino in sveže pivo. Se priporočamo

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem

ZLATE'S MEAT MARKET

704 East 140th St. MULberry 9160

Pri nas dobite vedno najboljše, sveže in prekajeno meso. Se priporočamo vsem Slovencem in Hrvatoma.

THE SEASON'S GREETINGS

From

ARROW RULING AND BINDING CO.

Posiljamo Vam vesele pozdrave in novoletna voščila!

Zahvaljujemo se vam za vašo naklonjenost v letu 1941 ter želimo, da bi še nadalje uživali vašo naklonjenost v letu 1942.

Imamo tisoče različnih stvari, pripravnih za darila. Krasne zavočke Candy-ja, Kodaks, parfuma, itd. Zdravniške recepte izvršujemo natančno in točno.

JOHN E. CASS

DRUGGIST

Vogal Cherokee Avenue in E. 185th St.

Telefon: KEnmore 2877

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem odjemalcem in prijateljem in se priporočamo tudi za v bodoče

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

JOHN SUSNIK & JERRY BOHINC

6104 St. Clair Ave. 819 E. 185 St.

ENDicott 3634

KENmore 5700

Imamo stotine stvari pripravnih za božična darila, ki bodo služile leta in leta.

Pridite in oglejte si jih.

Pri nas dobite vedno dobro sveže pivo, kakor tudi okusno pripravljena mrzla in gorka jedila.

MR. & MRS. ARKO

1178 Babbitt Road

IVanhoe 9612

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem gostom in prijateljem!

Vaš dom bo lepši, trpežnejši, ako je barvanje na njem res dobro delo. Mi vam napravimo prvovrstno delo, zunaj in znotraj. Dekoriranje znotraj je naša posebnost. Delo garantirano.

A. PLUTH & SINOVI

21101 Recher Avenue

Pokličite, da vam damo proračun brezplačno
IVanhoe 2261-M

Želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem prijateljem in znancem!

WATERLOO RECREATION

15721 Waterloo Road

Joseph Pozelnik, lastnik

IVanhoe 9595

Vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem!

MR. & MRS. JOE BIZJAK

1410 EAST 66th STREET

HEnderson 3244

Gostilna

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem obiskovalcem in prijateljem!

Se priporočamo, da nas obiščete. Postregli vam bomo najboljše z dobrim pivom, vinom in prigrizkom.

NOTTINGHAM WINERY

THOMAS KRASOVEC, lastnik

17721 Waterloo Road

Se zahvaljujemo za naklonjenost v preteklosti in se priporočamo za nakup vsakovrstnega domačega, pristnega vina. Imamo tudi sladka vina.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem!

RAZMERE V LJUBLJANI IN OKOLICI

Dopisniški urad jugoslovanskega poslanstva v Washingtonu pošilja spodaj navedene vesti iz Ljubljane in okolice, povzete iz poročila nekega očividca:

Nemci so zasedli mnoge kraje na Gorenjskem, ki leže ob desnem bregu Save. Meja med nemškimi in italijanskimi zasedenimi kraji je tako zastražena, da je prehod nemogoč. Pretrgan je vsaka zveza med obema deloma Slovenije. Ljubljanski hišni posestnik, ki ga je vojna zalotila štiri kilometre od Ljubljane, že sedem mesecev zaman poskuša vrniti se v Ljubljano. Ostal je brez sredstev, kajti najemnine mu čez mejo ni mogoče poslati. Slično je žena nekega ljubljanskega inženirja, ki jo je zasedba presenetila blizu Domžal, morala tam čakati vse do oktobra, ko se je njenemu možu izjemoma in z velikimi težavami posrečilo dobiti dovoljenje za njeno vrnitev v Ljubljano. Pokojnine, ki so se v Ljubljani izplačevale osebam, bivačim v neposredni bližini mesta, ki se je zasedli Nemci, čakajo že pol leta, a nihče ne more ponje. Draginja je taka, da plača državnih nameščenecv komaj zadostuje za hrano in za kurjavo.

Italijanske oblasti imajo dela čez glavo z ljubljansko univerzitetno mladino, ki več časa posveča patriotskemu delovanju, kakor pa učenju, in vsako priliko izkorišča za vprižarjanje nemirov in izgrediv. Mnogi ljubljanski dijaki so zapleteni v tržaško veleizdajniško gibanje. Večje število mnoge obljubljače mladine se nikdar ni vrnilo iz Srbije in Bosne, kjer so bile njihove vojaške edinice ob izbruhu vojne. Z velikimi zamudami in po mnogih ovinkih prihajajo vesti o smrti tega in drugega pogrešanca v borbah na strani srbskih četnikov. V italijanski del zasedene Slovenije vračajo tiste, Slovence, ki so pred izbruhom vojne bili v državni službi v Srbiji, a jim zdaj nemške oblasti ne zaupajo. Italijanske oblasti so izročile nemškimi spiskem vseh oseb, ki so jih imele že od prej na črni listi, bivajočih v delih Slovenije, ki jih je zasedla Nemčija. Vse take osebe so izginile, kakor da bi se vdrle v zemljo. Odpor vsega prebivalstva proti Italijanom je tolik, da je treba samo iskre. Italijani se tega zavedajo in se v svojem strahu izogibajo izživljanjem.

Ljubljanska univerza in slovenski narod je izgubil dva sloveča učenjaka, člana Akademije znanosti v Ljubljani. Oba sta si pridobila nevenljive zasluge za razvoj slovenske pravne znanosti in za vzgojo slovenskega pravniškega naraščaja.

Dr. Matija Dolenc, ki smo žalostno vest o njegovi smrti prejeli že pred meseci, je bil učnjak svetovnega slovesa in najbolj priznani poznavalec zgo-

dovine slovenskega običajnega prava. Med mnogimi njegovimi deli, knjigami in znanstvenimi publikacijami naj omenimo samo njegove izčrpne "Zgodovino slovenskega prava" ter prevod Novakovičeve izdaje "Dušanova zakonika."

Pred kratkim je prišla vest, da je preminul dr. Rado Kušej, predavatelj cerkvenega prava na univerzi v Ljubljani. Pokojni dr. Kušej je, kakor dr. Matija Dolenc, spadal med najstarejše in najodličnejše slovenske pravnike. Spisal je edino slovensko učno knjigo o cerkvenem pravu in s svojimi znanstvenimi razpravami sodeloval pri mnogih evropskih pravnih revijah. Njegov sin dr. Gorazd je prav tako profesor na pravni fakulteti v Ljubljani.

V Bijeljini v Bosni je pri obrambi domovine padel mladi gozdarski inženir štefan Sušec, sin edinec znanega slovenskega finančnega strokovnjaka banovskega višjega svetnika g. Štefana Sušeca.

Na Jesenicah na Gorenjskem je neznano kam izginil poštni upravnik in narodni delavec g. Gabrijel Marušič in njegova žena. Rdéči križ zaman poizveduje o njegovi usodi.

Polarni kuhar je umrl

Adolf Lindstrom, "polarni kuhar," ki je umrl pred kratkim, je učakal častljivo starost 80 let. Polovico teh let je prebil v večnem ledu in je bil dragocen tovariš velikih polarnih raziskovalcev Nansena, Amundsena in Sverdrupa. Do leta 1910 se je udeležil približno vsake norveške odprave na severni tečaj. Čeprav je ostal ves ta čas skromen ladijski kuhar, si je sčasoma pridobil toliko meteoroloških in mornarskih spretnosti, da je bil raziskovalcem v veliko zaslombo. Sicer je naloga "polarnega kuharja," kakor je Lindstrom stalno zatrjeval, dosti težja kakor naloga kakšnega kuhinjskega mojstra v velikem hotelu. Pri svojem delu je bil namreč navezan v bistvu na špiritov kuhar in konserve, iz tega pa naj bi napravil ljudem okusne jedi, da bodo zadovoljni.

Adolf Lindstrom se je udeležil že tiste zgodovinske vožnje Nansenovega "Frama," ki je šla leta 1893 okrog severnega tečaja in se je srečno končala šele leta 1896. Udeleženci so tedaj ponovno trpeli zavoljo hudega pomanjkanja živil. Toda Lindstrom je znal v svoji mali kuhinji izčarati vedno kaj dobrega, pri čemer ni svojih skrivnosti nikoli nikomur izdal. Nekoč so dejali v šali, da je raziskovalcem v največji sili postavil na mizo pečene vlačilne pse za sanoi. Z Roaldom Amundsenom se je 1903 do 1906 udeležil potem slovitega severno-zapadnega prehoda.

Kuhinja v mali jahti "Gjoa," kjer je vršil svoje delo, je sličila prej kuhinji za lutke. Toda to delo je opravljal skoraj tri

leta tako izvrstno, da je postal ljubljeneц velikega raziskovalca in njegovih spremljevalcev. Če je stvar postala kdaj res kritična, tedaj je kuharjeva neizčrpna dobra volja pomagala možem spet do poguma. Pozneje je Lindstrom spremljal Amundsen na tudi na južni tečaj. Ljubil je večni led in ko so se mu v poznejših letih zavoljo njegove izvrstne zunanosti vedno znova čudili, je imel navado, da je dejal z nasmehom: "Saj veste: led konservira. Nisem bil zaman toliko let na ledu."

VEVERICE IN OREH

Basen

Pozno jeseni sta dve veverici pod nekim orehom skakljali sem in tja in si iskali hrane. Veter je pognil in na tla je padel lep oreh. Hitro sta skočili obe za njim. Obe bi ga bili radi imele.

"Moj je," je rekla prva, "jaz sem ga prva zagledala."

"Moj je," je trdila druga, "jaz sem ga prva pobrala."

Tako sta se kregali in se tepli za oreh.

Kmalu pa je prišla mimo tretja veverica in ju vprašala: "Prijateljci, kaj pa se tako prepirata?"

Obe naenkrat sta ji začeli tožiti. Govorili sta vse križem, da tretja veverica ni mogla ničesar razumeti. Ko je naposled le ugotovila, za kaj je šlo, je rekla: "Meni dajta oreh hraniti, potem pa naj vsak posebej pove svojo pravdo. Tako bom jaz najlažje razsodila, da bo za obe prav!"

Ko je tretja poslušala tožbi, je oreh razklala na dva dela, in med prižganjem obeh veveric jedre pojedla. Pravda se je končala tako, da je veverica vrgla vsaki pol prazne orehove luščice. O jedrcu pa jima je rekla, da ga je sama pojedla za plačilo.

ZGODBA ZAPUSČENEGA OTROKA

Saj več ne vem, kako se je zgodilo, da v sveti noči sva ostala sama. Ko je polnočnica je povsod zvonilo, bedel sem sam pri tebi, mrtva mama.

Šele ob zori so prišli ljudje, ki so na zadnji poti te spremili. Kot bi bolelo moje jih gorje, vso pot zvonovi glasno so zvonili.

Ko te sprejela jama je globoka, na krsto dež je žalostno rosil, potem pa kot bi tkala nežna roka, tvoj grob je z belim prtom sneg prekril.

Ameriški odgovor diktatorjem je proglašenje vojne pripravljenosti. Kupujte obrambno-varčevalne bonde in znamke in gradite našo obrambo.

Kupujte obrambno-varčevalne bonde in znamke. S tem hranite denar zase in obehem pomagate k obrambi te republike.

Prav vesele božične praznike in sreče in zadovoljstva

polno Novo leto 1942 vam želim vsem

in vas pozdravljam

John E. Lokar

Osební tajnik župana mesta

Cleveland-a

JOHN E. LOKAR

MRS. ROSE FRANK & SON

1301 East 54th Street

Gostilna

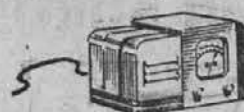

DINE & DANCE

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem obiskovalcem in prijateljem!

Zahvalimo se vsem za dosedanja obisk ter se priporočamo za v bodoče. Postregli vam bomo z dobrim pivom, vinom in žganjem ter s dobrim prigrizkom.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim številnim odjemalcem in prijateljem!

ACME HARDWARE & RADIO

7002 ST. CLAIR AVENUE

ENDicott 3880

Zeli svojim odjemalcem kakor tudi vsem drugim vesele božične praznike in srečno Novo leto!

JOHN PAVLI

Plastering — Brick and Cement Work
Izvršujemo vsa dela v zidanski stroki

18614 KILDEER AVENUE

IVanhoe 6952-W

STURM'S MEAT MARKET

678 EAST 185th STREET

KENmore 1881

Za praznike si privoščite kaj boljšega! Mi trgujemo samo z dobrim mesom, ki je mehko, sveže in okusno.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem JOSEPH STURM, lastnik

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem prijateljem.

BOŽIČNI NAKUPOVANJI

GLAVNI STAN

TAYLOR VARIETY

5c IN 10c TRGOVINA

6714 St. Clair Avenue

TRGOVINE S PRAVIČNO CENO

STANDARD WELDING CO.

Welding on Tools, Dies and Fixtures
Commercial and Industrial

5364 St. Clair Avenue

HEnderson 2412

Evenings KENmore 2512-J

Louis J. Vargo

Vesel Božič in srečno Novo leto želim vsem odjemalcem, prijateljem in znancem!

MR. & MRS. JOHN RENKO

955 East 76th Street

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem odjemalcem in prijateljem!

Se priporočamo, da nas obiščete. Postregli vam bomo z dobrimi slaščicami, cigarami, cigaretami in grocerijo. Se priporočamo za obilen obisk.

Vesele božične praznike in srečno, blagoslovljeno novo leto vsem našim odjemalcem, prijateljem in sorodnikom želi

OBLAK-OVA TRGOVINA S POHIŠTVOM

6612-14 St. Clair Avenue

Tel.: HEnderson 2978

Prisrčno se zahvaljujemo vsem našim dragim odjemalcem za prijazno naklonjenost v tekočem letu ter se obenem toplo priporočamo cenjenemu občinstvu za blagohotno naklonjenost v novem letu.

Oglejte si našo najlepšo razstavo najbolj pomembnih daril za Božič in Novo leto.

LOUIS OBLAK, lastnik

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem odjemalcem in prijateljem!

HOEDL'S MUSIC HOUSE

7412 ST. CLAIR AVENUE

Električne potrebnosti za dom in muzikalni instrumenti. Prvovrstno muzikalna šola. Razprodaja novih in starih harmonik. "Spinets" in Grand pianov po najnižjih cenah. Na razpolago godba za vse prilike.

Telefon: HEnderson 0139

GEO. KOVACIC

6314 ST. CLAIR AVENUE

Brivnica

Želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem prijateljem in znancem!

Se zahvalimo vam za dosedanj naklonjenost in se priporočamo za v bodoče.

Prav vesel božič in srečno Novo leto 1942 želi vsem

FRANK'S SERVICE

FRANK BARTOL, lastnik

351 East 156th ST. and ARCADE AVENUE

High Speed gasolin — Najboljše olje
KENmore 4381

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

MR. & MRS. A. KALAN

Slov. pekarija

863 EAST 185th STREET

Prav vesel božič in srečno Novo leto 1942 želi vsem

STOPAR HI SPEED SERVICE

Frank Stopar, lastnik

EAST 185th ST. vogal SHAWNEE AVENUE

Se priporočam

Praznujte božič v lepo, toplo zakurjeni sobi. Pri nas dobite vedno premog najboljšje vrste

PHILIP ŽELE, lastnik

ZELE COAL CO.

18325 BUFFALO AVENUE

IVANhoe 2525

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem

ART'S TEXACO SERVICE STATION

494 East 152nd Street

Corner Westropp Avenue
Gas, Oil, Lubrication and Car Washing
Service is Our Quality

MARFAK LUBRICATION — 75c

We Pick Up and Deliver Cars

We Give Eagle Stamps

Liberty 9497

DRŽAVLJANI POVSOD

Ameriški državljani je državljani v vsaki državi naše Unije ter se sme svobodno preseljevati iz države v državo. Tako se glasi nedavna odločba vrhovnega sodišča Zedinjenih držav.

Soglasna odločba najvišjega federalnega sodišča je zopet potrdila civilne svoboščine Amerikancev, zajamčene jim od konstitucije in istočasno naglasila razliko med načinom življenja in civilnim suženjstvom totalitarne Evrope in ameriški naličji.

Gre za svobodo poedincev, da se smejo v mejah Združenih držav gibati, kamorkoli se jim ljubi; take pravice redkoma uživajo ljudje v totalitarnih državah, kjer je svobodna selitev sploh prepovedana ali pa dopuščena le pod policijskim nadzorstvom.

Pravda, v kateri je vrhovno sodišče izdalo to dalekosežno odločbo, se je tikala nekega prebivalca države California, ki se je z avtom podal v Texas in od tam pripeljal v Californijo svojega brezposelnega svaka, da bi si on poiskal delo na pacifični obali. Po nekem zakonu države California je človek, ki pride v državo človeka oziroma mu pomaga priti, ako je ta prebivalec druge države in brez posla in sredstev, podvržen zaporu. Dotični prebivalec države Californije je bil zato zaprt in kaznovan po obravnavi na šest mesecev zapora; kasneje je bila obsodba suspendirana. To se je zgodilo na podlagi državnega zakona, ki je bil uveden v državi California, ko je hotela zabraniti vstop brezposelnim poljedelcem, takozvani Okies, ki so bili izgubili vse vsled prašnih viharjev l. 1930, in so romali proti skrajnemu zapadu za delo in kruh.

Sodnik vrho v n e g a sodišča James J. Byrnes, ki je spisal svojo prvo odločbo, odkar ga je predsednik Roosevelt imenoval vrhovnim sodnikom, je med drugimi naglasil, da poskus s strani poedince države, da bi se izolirala od skupnih težav s tem, da bi zabranila vstop ljudi ali lastnine, je odločno proti konstituciji.

Najvišji sodnik William O. Douglas, ki je spisal posebno odločbo, je bil še ostrejši in je potrdil, da ima vsak državljani pravico iti, kamorkoli hoče, da je ta zakon države Californije proti štirinajstemu amendentu konstitucije in da nikaka država nima pravice sprejeti zakon, ki bi omejeval svobodo državljanov. Naglasil je, da taki zakoni ne le da so razredna legislacija, naperjena proti revnim in osiromašenim, ampak bi privedli do sistema kast med ameriškim ljudstvom. Dejal je, da bi taki zakoni ožigosali revne ljudi, ki jih kaka država samovoljno naziva kot potepuhe in reveže, kot nek inferijoren razred in preprečevali, da bi si človek, ki je prišel v stiske, poiskal priložnost za zaslužek kje drugje.

Posebno pa je ta sodnik poudaril, da ne le državljani, ampak tudi inozemci imajo pravico do neomejene selitve od države do države.

Nikaka država, rekel je, nima pravice omejevat pravice človeka, da bi se podal v drugo

državo za stalno ali začasno, zato ker je dotičnik revež. Gmotno stanje državljan je ravno tako malo merodajno, kot plemo, narodnost, veroizpovedanje ali barva državljan.

Vsled te velevažne soglasne odločbe vrhovnega sodišča so bili razveljavljeni enaki omejevalni zakoni 27 drugih držav, ki so: Alabama, Colorado, Connecticut, Florida, Georgia, Illinois, Indiana, Iowa, Kansas, Kentucky, Maine, Massachusetts, Minnesota, Michigan, Mississippi, Nebraska, Nevada, New Hampshire, New Jersey, New York, Rhode Island, South Dakota, Vermont, Washington, West Virginia, Wisconsin in Wyoming.

Nekateri izmed teh državnih zakonov so jaki stari. Oni države California je 41 let star. Te zakone pa je malo držav dejanski uveljavljalo, dokler ni depresija prisilila ljudi na preseljevanje v velikem obsegu. — Common Council — FLIS.

ODMEVI IZ RAZKOSANE JUGOSLAVIJE

Po poročilih v dnevnem ameriškem tisku in revijah, je izmed vseh dežel, ki so jih zasedle sile osišč, Jugoslavija najbolj uporna. Četniki, pod vodstvom polkovnika Draže Mihajloviča, povzročajo Nemcem in Italijanom toliko nepravil, da so nemške oblasti v Jugoslaviji razpisale za njegovo glavo deset milijonov dinarjev nagrade.

List "New York Times" poroča med drugim, da je v Srbijo pribežalo nad 200.000 Slovencev, ki so pobegnili pred nemškimi in italijanskimi grozovitostmi iz svoje domovine. Med temi je 4.000 otrok, katerih starši so bili poslani v štetiljo. Po Sloveniji se širi aktivni odpor proti nemški in italijanski brutalnosti in slovenski begunci v Srbiji se pridružujejo četnikom za ekspedicije proti silam osišč v Sloveniji.

Dalje poroča omenjeni list, da je četniški sistem, pod vodstvom polkovnika Mihajloviča, država v državi. Ta režim, ki operira s sodelovanjem jugoslovanske vlade v Londonu, tiska svoje lastne bankovce ter ima policijsko silo, ki se more meriti z nemškim Gestapom, kadar gre za postopanje z zavojevalec ali proti komur koli, ki bi bil pripravljen stopiti v dogovor s sovražnikom. V vrste polkovnika Mihajloviča vstopajo vsak dan novi rekruti, med katerimi so tudi vojni begunci, ki prinašajo s seboj svoje orožje.

List "Life", v izdaji z dne 24. novembra, priobča pod naslovom "Nevidna vojna v Jugoslaviji", med drugim sledeče:

Jugoslavija je v plamenu. Nemci pravijo, da so tam upor, toda tam ni uporov; tam je vojna. To ni odprta vojna in ne nerredna borba, temveč neka nova vrsta vojne, ki jo vodi in pripravlja neki nevidni generalštab. Pri nerednih borbah delujejo posamezne edinice samostojno brez zveze med seboj. V nevidljivi vojni, ki se sedaj vodi v Jugoslaviji, pa se vse delovanje vodi iz enega središča. Premične radijske postaje omogočajo zvezo po vsej pokrajini. Mreža te zveze, ki spaja posamezne edinice nevidne vojske,

pojasnjuje, kako prihaja do majhnih uporov v skrajnih severnih delih, da bi se odvrnila pažnja Nemcev na večje gibanje, ki se pripravlja nekje v južnih predelih.

Nemogoče je boriti se proti vojski, ki je ne vidite; in Nemci se tega zavedajo. Zato je nemška vojska sklenila v oktobru začeti z mirovnimi pogajanjmi, prvič v sedanjí vojni.

V noči 5. oktobra je general Jura Dokić, kvizling št. 2, stopal v spremstvu dveh višjih nemških častnikov po samotni stezi v gorovje južnozahodno od Beograda. General Dokić je bil posebni odposlanec kvizlinga št. 1, generala Milana Nedića. Ob nemška častnika sta zastopala svojega poveljnika generala von Dankelmana.

Ob enajstih zvečer so vsi trije prišli na kraj, o katerem so se že prej dogovorili predstavniki nemške in nevidljive srbske vojske. Nenadoma je iz noči skočilo deset oboroženih Srbov v uniformah redne jugoslovanske vojske. V nemščini jim pojasne, da jih bodo odpeljali v glavno poveljništvo in da jim zato morajo zavezati oči. Z zavezanimi očmi so vse tri odposlance posadili v avtomobil.

Skoraj dve uri je trajala divja vožnja avtomobila po najstrašnejših potih. Ko so prišli na cilj, so oba nemška častnika in generala Dokića pripeljali v neko hišo. Sneli so jim obveze z oči in njihovi pogledi so se srečali s pogledom poveljnika nevidne vojske, s človekom, ki bo — če bo vojna uspešna — prišel v zgodovino skupaj z narodnimi junaki, kakor so Juarez, Bolivar in Atatürk.

Poveljnik nevidne srbske vojske je polkovnik Draža Mihajlović, človek 47-ih let, oženjen, oče petih otrok. V prostem času igra na gosli in prepeva srbske narodne pesmi. A najbolj je znan kot eden med najboljšimi srbskimi častniki. Leta 1912 se je boril proti Turkom, leta 1913 proti Bolgarom, 1914-18 proti Avstrijcem in proti Nemcem, a v tej vojni proti Nemcem in proti Italijanom. Od prejšnje svetovne vojne do današnje je bil najmlajši častnik jugoslovanske generalnega štaba, kjer se je posebej izuril za bojevanje nevidne vojske, za slučaje, da bi glavne sile jugoslovanske obrambe bile uničene.

Nemški polkovnik je prvi spregovoril: "Imam ukaz svojega poveljnika, naj najodločnejše izjavim, da je vaša akcija protizakonita in da se pri ravnanju z vašimi vojaki ne moremo ravnati po odredbah mednarodnih dogovorov. Sprejeli smo predajo vojske in zato z nadaljevanjem boja nikar ne kršite besede, ki jo je dal vaš vrhovni poveljnik. General von Dankelmann nas je pooblastil, naj se z vami pogajamo. Pripravljen je razmišljati o vseh pogojih za mir, ki bi jih vi postavili. Upamo, da se bomo sporazumeli in da bo to kratko premirje začetek stalnega mira v vaši zemlji."

Polkovnik Mihajlović je odgovoril: "Ne bom načenjal vprašanja, če ima sploh kakšen nemški častnik pravico protestirati proti prekršenim obljubam. Želim pa poudariti, da jaz nikdar nisem prekršil besede, ki sem (Dalje na 8. strani)

NEKAJ IZ NAŠE ZGODOVINE OB 38-LETNICE

Bilo je 3. decembra 1903, ko je šel glas po nasebini: ANTON GRDINA JE ZACEL TRGOVINO. Od tedaj je minilo 38 let. Precej dolgo je že od takrat. S skromnostjo je bila pričeta na zaupanju v svoj narod in na svoje roke. Blag je bil namen, s katerim je bila pričeta; ta namen jo je spremljal vse skozi in po temu namenu je dosegla napredek in dobro ime.

Lastnik, ki piše te vrstice, jo je pričel; njegov namen je bil ta, da narod potrebuje lastne domače trgovine, katera bo njemu (narodu) v korist. Tiste čase so bili naši rojaki odvisni od samih tujcev (od tujih trgovin); tujci so se drenjali za našimi ljudmi, kateri so bili sami poštenji in so smatrali za take tudi tuje trgovce. Zato so našim ljudem lahko prodajali vse od kraja, ker niso vedeli o kakovosti cen in blaga. Še danes tuji ustanavljajo svojo gnezda najraje tam, kjer biva slovenski živelj.

Naše podjetje je v tistem času prišlo ravno prav za pomoč našim ljudem. To so bili časi, ko so ljudje v trumah prihajali v Ameriko, toda, bili so revni, zaslužek je bil majhen, če je sploh bil; potrebovali so pa vsega, da so si ustanovili dom in družino. Naše trgovsko podjetje jim je bilo v veliko oporo, ker je ljudem nudilo: Prvič, v zmernih in zanesljivih cenah, drugič pa na lahka odplačila. Mnogi še danes povdarjajo z besedami: "Nikoli ne bom pozabil, da sem dobil v Grdinovi prodajalni vse na kredit, dasi me niso poznali nič več kakor to, da sem domač rojak."

Namen, s katerim smo pričeli trgovsko podjetje, je bil ta, da bo to podjetje služilo narodu, in da bo delilo dobiček z narodom. To se pravi, da smo bili zadovoljni sodelovati tako, da bodo rojaki dobili vse, kar potrebujejo in to, bilo na kredit ali za gotov denar, po zmernejših in zanesljivih cenah kakor drugod. Naš namen je bil tak, da smo zadovoljni da pri tem radi delamo 18-urno delo vsak dan, in da bomo lahko trgovino vodili z narodom tako, da bo odgovarjala v potrebah, kar narod potrebuje. Nikoli ni bil namen, da bi s trgovino bahali ali delali posebne dobičke, kakor so navadno tuje trgovine večino s špekulacijo ustanovljene in obratovane. Naša, kakor večino vse slovenske trgovine, so le iz namenja, da se naredi življenje in uspeva z narodom za svoj obstanek.

Radi tega smo vedno delili z narodom tudi še od tega, kar je bil preostanek. Podpirali narodne in verske ustanove, katere potrebuje narod za svoje hrame. V takemu duhu se je pričela in je vse leta tudi uspevala naša trgovska in potem s tem tudi pogrebni zavod. Mi smo vedno upoštevali to, namreč, da tisti, kateri z nami deluje, naš rojak, ni nič več ali nič manj vreden spoštovanja kakor mi. "Kar sam nimam rad, to ne stori drugemu." Vedno smo bili veseli domačih odjemalcev in smo zanje vselej radi storili vse za v pomoč, kjer in kadar koli nam se je nudila prilika.

Od početka do danes smo letno izdajali svoje kalendarje in mnoga druga darila v namenu, da je dolžnost upoštevati tudi svojega odjemalca. S tem namenom in duhom sodelujejo in bodo sodelovala naša podjetja tudi v bodočnosti, dokler bodo sledila Grdinovim imenom.

Iskrene čestitke k božičnim praznikom in Novemu letu. V imenu naših trgovskih podjetij kakor tudi pogrebnega zavoda.

ANTON GRDINA, trgovec in pogrebnik.

Za firmo

A. Grdina in Sinovi
Cleveland, Ohio

MR. & MRS. JOHN KERN

1273 EAST 55th STREET

Gostilna

Želimo vsem našim obiskovalcem in prijateljem prav vesele božične praznike in srečno Novo leto ter se priporočamo še za v bodoče.

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem

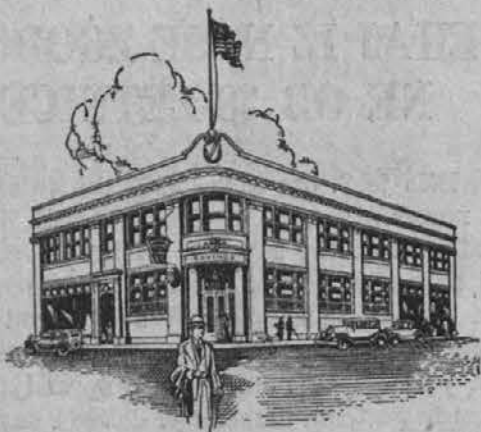
F. J. RACE ST. in SINONI, lastniki

448 EAST 158th STREET

Se zahvaljujemo vsem za naklonjenost v preteklosti; se priporočamo v bodoče.

IVANHOE 5191

Vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem!

St. Clair Savings & Loan Co.

6235 St. Clair Avenue

HEnderson 5670

NAZNANILO

Vsem cenjenim Slovincem in Hrvatom naznanjamo, da smo prevzeli od Joseph Kne

GOSTILNO

na 16901 Grovewood Avenue

Postregli bomo vedno našim gostom z dobrim svežim pivom, pristnim vinom in žganjem ter okusnim prigrizkom. — Odprto do 2:30 zjutraj.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

JOSEPH & FRANCES KERN

A. MARTINCIC

5914 Prosser Avenue

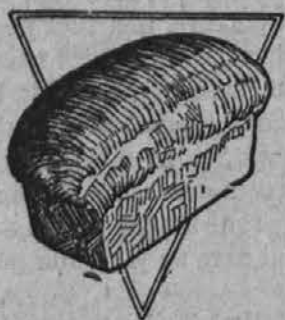
Grocerija in mesnica

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Se priporočamo, da si nakupite dobre grocerije in svežega in suhega mesa. Postregli vam bomo najboljšo.

Collinwood Baking Co.

IVanhoe 7526

Želi vsem Slovincem in Hrvatom prav vesel Božič in srečno polno Novo leto 1942!

NAZNANILO

Cenjenemu občinstvu naznanjamo, da smo prevzeli gostilno od dobro poznanega Franka Grebenca na 1297 E. 55 St.

Od sedaj naprej vam bomo dobro postregli z dobrim 6% pivom, žganjem in vinom ter z dobrim prigrizkom. Se toplo priporočamo za obilen obisk starim in novim odjemalcem.

Obenem želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem!

FRANK PRIMOŽIČ

1297 East 55th Street

ENDicott 9692

JEANETTE'S RESTAURANT

1022 EAST 63rd STREET

Vedno postrežemo z najboljšo domačo hrano in 6% pivom ter vinom. Se priporočamo za obisk.

Prav vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim cenjenim posetnikom!

SIRENA

Po končani seji so se sodniki zbrali v posvetovalnici, da bi slekli svoje uradne halje, se malo oddahnili in se nato odpeljali domov h kosilu. Predsednik, postaven možakar goste brade, je bil v eni od obravnavanih zadev izrekel posebno mnenje in se je zdaj usedel za mizo, da bi to brž napisal. Okrožni sodnik Milkin, mlad človek krotkega, sanjavega pogleda, ki so ga imeli za filozofa in ki ni bil zadovoljen s svojim poklicem in je iskal smoter življenja, je stal pri oknu in je žalostno gledal na dvorišče. Drugi okrožni sodnik in eden od častnih prisednikov sta bila že odšla. Pričujoči častni prisednik, zabuhel, težka sopeč debeluhar, in pristav prokurature, mlad človek bledečastega, susičnega obraza, sta sedela na zofu, da bi se skupno odpeljala h kosilu. Pred njima je stal tajnik Žilin, možiček z redko bradico krog ušes in z izrazom sladkosti na obrazu. Medtem ko je medeno-sladko pogledoval debeluharja, je polglasno govoril:

"Vsi bi šli zdaj radi jest, ker smo od dela utrujeni in pa ker je že štiri popoldne. A to, Grigorij Savič, to še ni pravi appetit. Pravo, volčjo lakoto, tako, da bi človek svojega lastnega očeta požrl, takšno lakoto občuti človek samo po telesni utrujenosti, na primer, po lovu, ali pa če si se venomer sto vrst peljal s pošto. Seveda je pri tem velikega pomena moč domisljije, hm. Če bi vam jed teknila, tedaj ne smete imeti nikdar pametnih misli v glavi. Vse, kar je pametno in učeno, ti vzame tek do jeli. Saj sami veste; filozofi in učenjaki so glede na jed poslednji na vrsti, in slabše kot ti ljudje, ne žro — oprostite — niti prašiči. Ko se pelješ domov, se moraš potruditi, da so v glavi le misli na steklenico in pa na prigrizek. Nekoč sem med tako vožnjo zanižal in si predstavljal pečenega prašička z redkvicami — pa sem od samega apetita dobil kar živčni napad. No, in ko se peljete domov in se zapeljete nad vorišče, tedaj mora iz kuhinje že po nečem dišati, na primer, po..."

"Pečene gosi so mojstri v dišanju," je težko sopeč dejal častni prisednik.

"Ne recite tega, Grigorij Savič, dragi moj, race ali jerebičice morejo dati goskam kar deset točk vnaprej! V šopku gosjega dišanja manjkata nežnost in finesa. Najbolj zanimivo diši prav mlada čebula, veste, ko se vprav začneja pražiti in ko se skozi vso hišo, razumete, sliši cvrčanje... N-no, in ko nato stopite v hišo, mora biti miza že pogrnjena. In ko se usedete — daste koj prtiček za ovratnik in sežete z roko prav počasi po steklenici z žganjem. Žganja pa ne nalijete v šilce, ampak v kakšen prav, prav star kozarec — nemara iz srebra — in ga ne izpijete na dušek, ampak najprej zavzdihnete, si pomagate roke, hkrati pogledate v strop, in potem, veste, pa brez naglice približate kozarec k ustnicam in — kot bi trenil

planejo iskre iz želodca skozi vse telo."

Obraz tajnika je izražal blaženo sladkost.

"Iskre..." je ponovil in zanižal. "In čim ste izpili, hop, na prigrizek!"

"Slišite," je dejal predsednik in je dvignil pogled k tajniku. "Govorite bolj tiho! Zaradi vas sem pokvaril že drugo polo papirja."

"Oh, oprostite, Peter Nikola-jič! Saj bom prav tiho..." je odvrnil tajnik in je napol šepe-taje nadaljeval.

"N-no, in prigrizek, srce moje, Grigorij Savič, je treba vzeti s pametjo! Treba je vedeti, v kaj človek ugrizne! Najboljši prigrizek je, odkrito rečeno, slanik. Ko ste ga že košček čebulo in z gorčico pojedli, nato pa koj, dragi moj, dokler imate še iskre v sebi — hop na kavijar, samega, ali pa, če vam je drago, z malce limone — nato redkvico s soljo — nato spet slanika — a najboljšo, dragi moj so srovke, mlečne gobice, prav na drobno sesekljane s kavijarjem, in to s čebulo, razumete, z oljem... to ti je žrtje! Toda jetra menka — to je žaloigra!"

"Hm — da..." je prisednik miže pritrdil. "Za prigrizek so jako dobre tudi... ocvrte bele gobe."

"Da, da, da — seveda — s čebulo, veste, z lovorjevimi listi in z različnimi dišavami. Odkriješ kozico in iz nje ti puhne sopara, dih gob... časih te kar solze oblijejo! N-no, čim privlečejo, pasteto iz kuhinje, je treba kar precej zvrniti drugo šilce vase."

"Ivan Gurjič!" je predsednik spregovoril z jokavim glasom, "zaradi vas sem pokvaril že tretjo polo papirja!"

"Lej ga vraga, na samo žrtje ti misli!" je zabrundal filozof Milkin in se je zaničljivo namrdnil.

Ali ni razen gobic in pastet res nič važnega na svetu?"

"N-no, torej, pred pasteto šilce žganja," je tajnik polglasno nadaljeval. Tako je bil že ves prevzet, da ni, kakor slavček, razen svojega glasu ničesar slišal. "Pasteta mora biti slastna, nesramna, gola, da te omami. Od strani ji pomežikneš, si jo odrežeš velikanski kos, in jo od same blaženosti kar s prsti božaš. In jo ješ in presno maslo kaplja iz nje kakor solze, in nadev je masten, sočnat, z jajci, z mesom, s čebulo..."

Tajnik je zavijal oči in raztegnil usta do ušes. Prisednik je s hripavim glasom huknil in je gibal s prsti, videč v duhu pasteto.

"Vrag vedi, kaj je to..." je zabrundal okrožni sodnik in je pristopil k drugemu oknu.

"Pojedel si dva kosa, a tretjega prihraniš za k ohrovtovi juhi," je tajnik nadaljeval, kot bi bil zamaknjen.

"Komaj je pasteta pojedena, dajte si koj prinesiti ohrovtovo juho, da se vam tek ne zatakne... Ohrovtova juha mora biti vroča, žareča. A najboljša, dragi moj, je juha boršč na maloruski način, taka z jastogovo gnatjo in s klobasicami. Zraven

seveda, kislja smetana in svež petršiljček s kumino. Prekrasna je tudi juha iz kislih kumaric in mladih ledvic. Toda — če hočete zares imenitno juho, tedaj je brez dvoma najboljša zelenjadna juha: iz korenja, be-lušev, cvetače in tako dalje — iz vseh mogočih drobnarij..."

"Da, da, prekrasna reč..." je zavzdihnil predsednik in je pogledal iznad papirja, pa se je koj osvestil in zaječal: "Ali nimate nobene vesti!? Potem takem ne bom do večera dokončal tega spisa! Že četrto polo sem pokvaril!"

"Saj ne bom, saj ne bom! Lepo vas prosim, ne zamerite!" se je opraščal tajnik in je šepe-taje nadaljeval: "In ko ste pospravili juho, dalje koj prinesite na mizo ribo, dragi moj. Med ribami najboljša — je pečen krap v kisli omaki. Vendar, da dobi pravo fino, je treba prej, da štiri in dvajset ur plava v mleku, še živ."

"Dober je pa tudi jeseter, tako v obročkih..." je mežikaje zamrmral prisednik, a je ne-pričakovano planil s stola, obrazil mu je postal ves živalski in k predsedniku obrnjen, je zavpil: "Peter Nikolajevič, ali bo kmalu? Jaz ne morem nič več čakati! Ne morem!"

"Tak dalje, da spišem do konca!"

"No, pa se odpeljem sam! — Naj gre vse k vragu!"

Debeluhar je divje zamahnil z roko, pograbil je klobuk in je brez pozdrava zdrvil iz sobe. Tajnik je zavzdihnil in je tik ušesa pristava prokurature polglasno nadaljeval:

"Dober je tudi krap v paradiznikovi in gobovi omaki. A z ribo se človek ne nasiti. Stefan Francijič, to ni nobena bistvena jed. Pri kosilu ni najvažnejša riba in ne omaka, temveč pečenka! Katerega ptiča najbolj obožujete?"

Pristav prokurature je s kisljim obrazom zavzdihnil, rekoč:

"Zal, vam ne morem slediti, ker imam želodčni katar."

"Ne zmenite se zanj, ljubi gospod! Želodčni katar so si zdravniki izmislili! Ta bolezen izvira bolj iz svobodomiselnosti in iz napuha. Nito opaziti ga ni treba! No, pa recimo, da se vam ne ljubi jesti, da vam je slabo. Požvižgajte se na to in vseeno jejte. Če pridejo na mizo, recimo, jerebičke in zraven še par debelušastih prepeličk, potem — častna beseda! — pozabite na vse želodčne katarje! In pečen puran? Če je bil, masten, sočnat, veste, takšen kot nekakšna vila..."

"Zares, to bi dišalo," je spregovoril pristav s klavnim nasmeškom. "Purana bi nemara jedel."

"Moj Bog, pa raco? Če vzamete mlado raco, takoj, ko jo je ohladila prva slana, in jo spečete na pekači s krompirjem, in če je krompir lepo na drobno narezan, in se krompirjeve rezine začno pražiti in so lepo rjave, in če so pri cvrenju skozi in skozi prešinjene z račjo mastjo in če..."

Filozof Milkin je dobil živalski obraz, hotel je nekaj reči, (Dalje na 7. strani)

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem

DR. J. V. ZUPNIK

ZOBOZDRAVNIK

6131 St. Clair Avenue

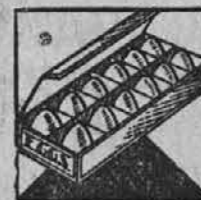
vhod iz 62. ceste

Dr. Zupnik vam nudi kompletno zobozdravniško postrežbo, pa najsi potrebujete malo zalitje, izdiranje ali kako drugo zobozdravniško delo in ne glede na to, kako veliko je to delo. Vselej boste prijazno postreženi in dr. Zupnik, ki vam je dolgo let zvesto služil, vam bo hvaležen. Ne glede kje delate ali stanujete, vedno vam bo priklonjen dr. Zupnik ob vsakem času, ki je prikladen za vas. Ni treba nobenega dogovora poprej.

LUDVIK METLIKA

1151 Addison Road

GROCERIJA

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem odjemalcem in prijateljem!

MR. & MRS. JOHN SIMONČIČ

6524 St. Clair Avenue

GOSTILNA

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem gostom in prijateljem!

Se zahvalimo vsem za dosedanje naklonjenost ter se priporočamo za v bodoče. Postregli bomo z dobrim pivom, žganjem in vinom ter prigrizkom. Po naročilu vam pripravimo tudi večerjo.

Vesele božične praznike in zadovoljnosti polno Novo leto, želi vsem

FRANK LAURICH

15601 Holmes Avenue

SLOVENSKA SLAŠČIČARNA
COMPLETE FOUNTAIN SERVICE

CANDY AND TOBACCO

MUIberry 9467

Voščimo vesele božične praznike in srečno Novo leto, rojakom širom Amerike in tudi v stari domovini!

BRIDGE TAVERN

694 East 152nd Street

MUIberry 9455

V naši restavraciji dobite vedno najboljša domača jedila in dobro pivo. Veliko prostora za veselice, svatbe in domače zabave.

MR. IN MRS. JOSEPH M. PLEVNİK, JR.

Merry Christmas and a Happy New Year!

ANNIE'S BEAUTY SHOP

6528 ST. CLAIR AVENUE

HEnderson 9559

Anne (Cirnski) Schuster, Owner and Operator

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim odjemalcem, prijateljem in znancem!

RACE'S DAIRY & ICE CREAM CO.

1028 EAST 61st ST.

HEnderson 1786

STORES:

815 East 185th Street

IVanhoe 9505

17002 Grovewood Avenue

IVanhoe 9668

Vesele božične praznike in srečno Novo leto vam želi

GRDINA HARDWARE

6127 St. Clair Avenue

Imamo veliko zalogo božičnih daril in igrače za otroke. Pridite in oglejte se jih.

Vam želi vesele božične praznike in srečno Novo leto!

ANTON BARAGA

15322 Waterloo Rd.

BONDED WINERY NO. 113

Imamo polno zalogo legalnega vina, dobro, pristno kapljico, ter se priporočamo za nakup društvom in posameznikom.

LOGAR'S BEAUTY SHOPPE

Complete Beauty Service by Expert Operators

Permanent Waving Hair Dyeing

17216 GROVEWOOD AVENUE
KENmore 0645Wishing You All a Merry Christmas and a
Happy New YearVsem Slovencem in Hrvatom želim prav vesel božič
in srečno novo leto.**FRANK STRUMBELY**

Stavbeni kontraktor

Bishop Road-Tel.: Hillcrest 140 W 6

Zakaj bi plačevali rent? Mi vam preskrbimo HOLC
Government Loans ter napravimo hišo od \$3,500 na-
prej. Plačate pa manj kot rent in še dom bo enkrat vaš.
Pokličite nas, da vam damo več pojasnila.**Janko N. Rogelj**

6208 Schade Avenue

ENdicott 0718

POSTREŽBA

je popolna in zadovoljiva.

ZAVAROVALNINA IN BONDI

Vesel božič in novo leto!

**Razbojniki v naših
krajih nekdanj**

(Dalje iz 2. str.)

bili rokovnjačem v prid. Take razmere so bili še v dobi francoske okupacije. Maršal Marmont, guverner Ilirskih provinc, piše v svojih spominih o rokovnjačih: "Razuzdanost teh tatov in razbojnikov je bila tolika, da si prebivalci niso upali iz mest, če se niso prej vsako leto z razbojniki pogodili, koliko jim bodo plačali, več ali manj, kakor so bili pač imoviti. Če se je kdo hotel takega davka oprostiti, poškovali in opoštošili so mu razbojniki njegovo posestvo. Moja dolžnost je bila, da to zlo odpravim. Toda moral sem najprej premagati pomisleke in odpor prebivalstva, ki je bilo prestrašeno, ko je slišalo, da se bo moralo zameriti razbojnikom ter se je balo za svoja posestva in za svoje življenje, če javna oblast zoper razbojnike ničesar ne opravi, kakor se je že poprej večkrat zgodilo."

Francozi so takoj skrbeli za to, da iztrebijo in očistijo dolenske in notranjske gozdove razbojnikov. Toda kmetje so jih sprva sami prikrivali, ker so se bali maščevanja. Francoske oblasti so s posebnimi okrožnicami opozarjali kmete, da jih brani močna roka in se jim ni treba bati tolovajev, z njihovo pomočjo jih bo kmalu dohitel meč pravice. Kot posebno nevarni sta bili označeni tržaška in reška cesta, ker so prebivalci ob teh cestah podpirali zločince. Nato je amiral Marmont izdal 24. marca 1810 poseben ukaz na vse občine. Občine ob teh cestah so odgovorne za javno varnost; občine so odgovorne za vse blago, ki se s silo odvzema popotnikom ter se jim mora poyrniti od občin, odškodnino dobijo občine od razbojnikov, katere naj zgrabijo in privedejo pred sodišče; za razbojništvo ali umor se bo zaprlo v občini, kjer se je to zgodilo, dvojno število občanov, kolikor je bilo popotnikov oropanih ali umorjenih, sedeli bodo na tržaškem krađu toliko časa, dokler ne dobe zločincev v pest; zločince bo sodilo vojno sodišče ter jih obešalo ob glavni cesti pri vходу v vas za nedolžen čas. Prebivalci jih bodo mo-

rali stražiti šest mesev; če truplja zginje z vešal, mora občina plačati 1000 frankov globe. Ta ukaz je bil tiskan v slovenskem in italijanskem jeziku, v vsaki župniji oklican s pržnice tri nedelje zapored in nabit na cerkvena vrata. To je sicer mnogo zaleglo, vendar pa tudi Francozi razbojništva v naših krajih niso mogli popolnoma zatreti. Saj nam pripoveduje zgodovinar Dimitz, da leta 1812, nočni napadi in ropi celo v Ljubljani na javnih cestah in ulicah niso bili nič nenavadnega, zato so francoske oblasti uvedle posebne varnostne legitimacije, ki so jih morali imeti vsi prebivalci. Stroge francoske naredbe so bile posledica strašnega razbojniškega napada na francoski vojaški transport pri Sv. Ožboltu pod Trojanami. Tu so bili ubiti generalni adjutant maršala Marmonta, kapitan Boissac, njegov tajnik in tolmač Vernazz ter še več francoskih oficirjev in vojakov. Vseh krivcev je bilo 5. Bili so nahujskani od sodnika galembeske graščine, domačega župnika in dveh učiteljev, ki pa so pravočasno popihali čez mejo na Stajersko. Francozi so ujeli 11 kmetov, od katerih je bilo šest od obtožbe oproščenih in takoj izpuščenih. Pet kmetov, katerim je bilo razbojništvo dokazano, pa je bilo obsojenih na smrt. Sodbo je izreklo dopoldne 30. januarja 1819 posebno vojno sodišče "le conseil de guerre special" pod predsedstvom barona Rousella. Ze isti dan ob treh popoldne so bili ustreljeni za pokopališkim zidom pri sv. Krištofu ob navzočnosti velikanske množice radovednežev. Štiriindvajset kmetov se je odtegnilo obsodbi z begom čez mejo. Sodba in njena izvršitev je bila nato natisnjena v 600 izvodih v francoskem, slovenskem in nemškem jeziku ter razdeljena med ljudi. Slovenski prevod je oskrbel Valentin Vodnik.

Tudi po odhodu Francozov avstrijska vlada še dolgo časa ni mogla popolnoma zatreti rokovnjačev in razbojnikov. Take razmere so trajale vso prvo polovico 19. stoletja, odkoder se niso z ustanovitvijo orožništva leta 1850. izdatno zboljšale in uredile.

Rudolf Dostal.

SIRENA

Nadaljevanje s 6. str.

**VELIKA IZBERA
moških
BOŽIČNIH
DARIL**Moške Shpely srajce
\$1.95 — \$1.65Moške kravate
55c — 2 za \$1.00Moške Mallory klobuki
\$5.00 — \$4.00Moški Royal Lumber jackets
\$5.95 — \$4.95Deške dolge hlače
mere 12 do 20
\$3.50 — \$2.95\$12.50 Leather coats
\$9.75Moški fingertip coats
\$12.50 — \$8.95Moške pajamas
\$1.75 — \$1.98 — \$2.29

Kupite božična darila pri

JOHN MOČNIK

772 E. 185 St.

Vesele božične praznike in
srečno Novo leto!

in pri tem dobi človek takšne janjarske misli, kakor da ste, na primer, vrhovni general, ali da ste oženjeni s prvo lepoticco sveta ...

"Peter Nikolajč!" je zastokal pristav.

"Tako je," je nadaljeval tajnik. "Ko ste pokadili smotko, primete škrice svoje domače halje skupaj in — hušk, hušk! — posteljico! Tako lepo na hrbet, veste, s trebuškom navzgor pa še časopis malo v roke. Ko začno oči lesti skupaj in je že v vsem telesu dremavica, takrat je prijetno, da začneš brati o politiki. Lej no, tamle je Turčija ustrelila kozla, tamle Francija ni nekaj prav storila, tu spet se je v Aziji nekaj podrla, — bereš in lepo ti je."

Predsednik je poskočil in je zagnal pero v kot in je oboroženo pograbil za klobuk. Pristav je prav tako, ne glede na svoj katar, planil kvišku in je od nestrpnosti kar gineval.

"Pojdiva!" je kriknil. "Peter Nikolajč, kaj pa vaš dodatek?" je tajnik prestrašeno viknil. "Kdaj ga boste napisali? Saj se morate ob šestih odpeljati v mesto!"

Predsednik je brezupno pomahal z roko in je planil k vratom. Pristav je prav tako pomahal, pograbil aktovko in je izginil za predsednikom. Tajnik je zavzdihnil, očitačo pogledal za njima in je začel urejevati papirje.

**PESEM IZSELJENCEVE
ŽENE**

V urah večernih čakam nate in sonce že spi, pa še molim zate Tja preko morja. Tja preko morja, se ti moje ree smehlja, tja preko morja ti moja misel šušlja;

"Prazen je dom in vsa domačija ko podrtja vame zija.

Jaz sam sem prazen, ne čutim krvi, morda mi zvalovi, ko prideš ti!

O, da bi ne bilo morja, vsak večer bi k tebi šla, vse bi ti razodela, kako sem trpela brez tebe.

Pridi, pridi, saj ti se ne bojiš morja, pridi, pridi, jaz ne prenesem več gorja!"

Jan Plestenjak.

**LOOK NO FURTHER
FOR
Her
GIFT**

Makes 4 Delicious
Good Sized Waffles
At One Time

**Sunbeam
WAFFLE BAKER**

All Automatic!
No delay! No waiting!

Four delicious, good-sized, crispy-tender waffles at one baking. Serve four people at once. Twice as large baking area as ordinary waffle-bakers, yet the Sunbeam occupies but little more space. All automatic too. Red indicator light tells you "when" \$17.25

**KALAN'S
HARDWARE**

6421 St. Clair Ave.

Vesele božične praznike in
srečno Novo leto želimo vsem
prijateljem in odjemalcem.**WITH
Sunbeam
MIXMASTER**

Does the tiring arm-work of cooking, baking, getting the meals. Makes every recipe doubly-delicious. Gives you EVEN MIXING and GREATER AERATION—The "success secret" of most every recipe—cake making particularly. \$23.75 complete with juicer.

Has the EXCLUSIVE MIX-FINDER DIAL that enables you to "tune in" the correct mixing speed for every need, just like your radio.

ZAVASKY HARDWARE

6011-13 St. Clair Ave.

ENdicott 5141

Mi dajemo Eagle znamke za poseben prihranek.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo
vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Vesele praznike in srečno novo leto želimo vam!

Popolna zaloga pohištva za vaš dom
Oprema za vse sobe, preproge, linoleum
Electrolux električna ledenice
Magic Chef in Grand kuhinjske peči
Maytag pralni stroji in električni likalniki
R.C.A. Radios in Victrolas

Vedno najboljše blago — nizke cene

KREMZAR FURNITURE

Trgovina v Clevelandu Trgovina v Lorainu

6405 St. Clair Ave. 3063 Pearl Ave.

v S. N. Domu Lorain, Ohio
ENdicott 2252 LORain 7147Prav vesele božične praznike in radosti polno novo leto
1942 vam želi**GLOBOKAR'S SUPER
SERVICE**

John J. Globokar, lastnik

1075 E. 185th St. Cor. Chapman Ave.

Mobilgas — Mobiloil — Graco Motor Vitalizer
Mi imamo najmodernejšo pripravo, da namažemo
vaš avto, da bo tekkel brezhibno.
Auto Repairs and Ignition Work

Veselejše božične praznike ter srečnejše Novo leto želi
vsem odjemalcem in prijateljem in se priporoča**DANIEL STAKICH**

JOHN ROZANCE, prodajalec

Insurance Agency and Real Estate
Fire, Auto, Tornado, Plate Glass, etc.
15813 WATERLOO ROAD
KENmore 1934

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo
vsem našim odjemalcem in prijateljem!

V naši mlekarni boste vedno najboljše postreženi z naj-
boljšim mlekom in smetano. Postanite odjemalec doma-
čega podjetja, kjer je vsa oprema v mlekarni sanitarna.

NICK SPELICH

6210 White Avenue

SLOVENSKA MLEKARNA HENDERSON 2116

Anthony Drenik:

Puške že pokajo!

Vojna! Prišla je novica med nas, ne kot navadna novica, ampak kot nekaj, kar nam je leglo na srce, nekaj, kar smo vsi pričakovali z neko negotovostjo, nekaj, kar je spremenilo v ojašano suknjo v nekaj "svetega," katero suknjo je častno nositi, nekaj, kar je pod strogo vojaško postavo in kar je naredilo iz navadnih vojaških novincev resne vojake, pripravljene prijeti za orožje in se podati na fronto...

Štejem si v srečo, da lahko pišem od vojakov, v vojnem stanju ene najlepše armade na svetu. Da, tukaj sem, z milijonom drugih mladih fantov, kateri so pripravljeni, da gredo, kamor jih kliče dolžnost. Vem, da je hudo vsem našim doma, vem da vi, ko to citate, čutite z nami, in vem, da vsi vi, ki imate sina, brata ali kogarkoli pri vojakih, težko čakate novice od njega. Nisem nič drugega, kot eden izmed vojakov, ampak toliko pa vam lahko povem, da vsi mi tukaj ne bomo toliko trpeli kot boste vi doma. Zato bom še pisal, kot sem obljubil vsem, ki so me prosili ob času mojega do-

pusta, da naj še pišem, kako se imamo pri vojakih. Obljubil sem, da bom pisal, in pisal to, kar je res, in ne bom pretiral, kot nisem dosedaj. Sedaj pa še toliko bolj, ko bo vse zanimalo, kako se imamo pri vojakih. Da, prav rad bom pisal, ako bom imel čas, priliko in pa ako bom smel. Znano mi je, da ga ni nikogar, ki se ne bi zanimal, kaj vse se godi vojakom, in še posebno v sedanjem času.

V nedeljo popoldne, dne 7. decembra 1941, sem sedel v čitalnici in pisal. Kar nekdo odpre radio in prišla je novica, da so Japonci napadli ameriške otoke. Ubili so nad sto naših vojakov in naredili dosti druge škode. Ni bilo pet minut zatem, ko je prišel ukaz iz glavnega stana, da naj se takoj pokliče kompanijskega komandirja, kateri živi s svojo družino v bližnjem mestu. On pa je bil nazaj v taborišču še prej, predno so ga mogli poklicati, ker je slišal o japonskem početju potom radia. Seveda mi smo dobili ukaze: prvo, da moramo ostati v taborišču, drugo, da od sedaj naprej ne sme nihče več nositi civilne obleke, in, tretje, da naj bo vsak pripravljen. Kmalu zatem smo bili postavljeni v službo in šli smo na vse strani za vojaki, kateri so bili po mestih. Potem smo bili vsi okoli radia in poslušali nadaljne novice. Še tisti večer smo podvojili našo stražo, in vse, kar je potrebno v vojnem času, ker vedeli smo, da sedaj je vojna napoved neizogibna.

V ponedeljek zjutraj nismo

dobili še nič novih ukazov. Opol-dne nam je bilo povedano, da naj ne gre nihče na delo, ker bomo poslušali našega vrhovnega poveljnika predsednika Roosevelta. Ko je on vprašal kongres za vojno napoved, smo se deli vsi skupaj: Od bataljonskega komandirja pa doli do najmlajšega in najnižjega vojaka. Potem, ko je bilo uradno potrjeno, da smo v vojnem stanju, nas je komandir poklical ven, postavili smo se v "pozor," in nam je z očetovsko in obenem z vojaško besedo povedal tole: "Fantje, slišali ste pred par minutami besede, katere je izrekel naš najvišji komandir, komandir še nikdar premagane armade. Sedaj je naša naloga, da izvršimo njegovo povelje. Dosedaj ste se izkazali, kot eni najboljših vojakov, sedaj pa vas prosim, da izvršite vam odkazano delo po vaši najboljši moči, in tako bomo zmagali, kot smo še vedno do sedaj. Morda bomo imeli dosti nadurnega dela, morda ne, ampak to naj nas ne moti, mi bomo delali roka v roki, in ob koncu bomo prišli ven zmagoviti. Sedaj ste vojaki in upam da boste vojaki tudi ob tem času, ko je demokracija v nevarnosti."

Tako nam je govoril naš poveljnik ob uri, ko je bila napovedana vojna. Ne smete misliti, da sedaj bomo šli kar takoj v vojno in da bomo trpeli, kot trdijo vojaki v starem kraju. Res, sedaj se je pričelo, in, ako čitate ameriške časopise, boste videli, da je ameriška javnost tako

rekoč komaj čakala, da pride, kar je neizogibno. Dobrovoljci se prijavljajo, kar po sto naenkrat, in vstopajo v armado. Kadar armada želi iti v vojno, ni taka vojna nikdar izgubljena. Čeprav smo v vojnem stanju, pa gremo lahko v mesto, toda moramo nositi uniformo. To je zato, da vedo v slučaju nevarnosti kdo je kdo, in da nas lahko pokličejo nazaj v taborišče. Zvečer smo prosti, kolikor se lahko imenujemo proste v tem času. V primeri z drugimi armadami pa vseeno lahko rečemo da smo svobodni. Da, res je, da smo na straži vsak tretji dan, res je, da ne puste več civilnega prebivalstva v našo kampo, ampak vse to je samo zaradi špijonov in pa v našo protekcijo. Amerika se ne šali, kadar se gre zares, in to ve vsak, ki je pri vojakih, in v tem času bo dosti neprijateljev te države zvedelo, kaj se pravi biti proti belemu kruhu! Najmanj devetdeset odstotkov vsega vojaštva je pripravljenega, da gre kamor koli je treba. Kolikor jaz vem dosedaj o Ameriki in o ameriškem vojaštvu, je vredno iti v vojno za tako državo.

Moj brat Ivan je bil v oficirskih solah v Jugoslaviji. Ko sem zadnjič slišal od njega leta 1939, je bil častnik pri vojaški godbi v Kragujevcu, Jugoslavija. Kje je sedaj ne vem, ampak kjer je, je na naši strani. Morda je še vedno v Srbiji, kjer Srbi delajo toliko škode in preglavic Nemcem. Jaz sem bil vedno ponosen na njega, in, kadar je prišel na dopust, ko sem bil še doma, sva bila vedno skupaj. Večkrat sem si želel, da bi bil jaz na njegovem mestu. No, sedaj pa se mi je želja izpolnila, in še več, jaz sem pri največji in še nikdar premagani armadi. On je bil kot rojen vojak, in je ljubil vojaško življenje, in, ako bi on sedaj vedel, da tudi jaz služim državo, vem, da bi bil vesel. Želim si, da bi imel priliko, da bi mu lahko povedal, da ni sam, pač pa da ima brata.

Bližajo se božični prazniki. Umevno je, da letošnji ne bodo taki, kot so bili druga leta. Dosti mater bo mislilo s solzami na svoje sine, kateri ne bodo imeli prilike, da bi prišli domov za praznike; dosti bo fantov, kateri bodo stali s puškami v rokah na straži na božični večer, v mrazu v nevarnosti; a čeprav

bomo mi stali na straži, naša srca in naše misli bodo z našimi svojci in prijatelji doma. Jaz morda ne bom mogel voščiti vsakega posameznemu vesele božične praznike, zato pa nikar ne mislite, da sem pozabil na moje prijatelje, ne, pač pa se jih sedaj spominjam še toliko bolj, in upam, da mi ne bodo zamerali. Naj vedo, da bom o praznikih mislil na vse, in ob uri, ko bodo povsod zapeli: Tiha noč blažena noč... bom voščil vsakemu posameznemu in vsem skupaj vesele božične praznike in srečno novo leto 1942.

"Nova Doba"

ODMEVI IZ RAZKOSANE JUGOSLAVIJE

(Nadaljevanje s 5. strani)

jo dal ali obljube koga od mojih prepostavljenih častnikov. Res je, da se je jugoslovanska

vojska predala. Toda to je bila jugoslovanska vojska in ne srbska vojska. Predali smo se pod pogojem, da bo Jugoslavija ostala to, kar je bila. Navzlic temu ste vi razkosali našo zemljo takoj po zasedbi."

Po dvehurnem razgovoru je Mihajlovič izzivalno odgovoril nemški grožnji: "Ne morem vam reči, kako dolgo se bomo še mogli bojevati, lahko pa vam povem, kdaj bomo odnehali. Odnehali bomo tistega dne, ko se bo Nemčija brezpogojno predala zaveznikom ali pa takrat, ko bo zadnji nemški vojak umrl. Nima pomena govoriti o pogojih za mir. Vi se hočete boriti do končne nemške zmage. Mi se bomo borili do končne zmage naših zaveznikov."

Z zavezanimi očmi so vsi trije odposlanci iz Beograda zapustili kraj.

MOŽ, KI BI BIL MORAL ARBITRIRATI DAIMLERJA

V Lorchu v Nemčiji je praznoval svojo 90-letnico neki Johannes Sieger. Bil je leta 1892 tisti policist, ki bi moral arbitrirati izumitelja eksplozijskega motorja, Gottlieba Daimlerja, ki so ga bili osumili ponarejanja denarja.

Daimlerjevi sosedji so bili postali pozorni na stalno razbijanje, nabijanje in ropotanje, ki so ga slišali iz njegove delavnice in ki ni prenehalo niti ponoči. Niso si ga znali drugače razlagati, nego da izdeluje mož denar. Pri nočni preiskavi je policija, ki jo je vodil Sieger, našla model Daimlerjevega eksplozijskega motorja. Leto dni pozneje je izumitelj ta model izdelal v naravni velikosti in začel se je zmagoslavni pohod avtomobilizma.

Iskreno pozdravljam vse rojake širom Amerike ter vam voščim vsem vesele božične

praznike in srečno Novo leto!

Frank J. Lausche

ZUPAN MESTA CLEVELAND-A

For Beauty and House Beautiful

SEE

**OLGA'S
BEAUTY SALON**

15302 WATERLOO RD.
KENmore 1772

**JELERCIC
FLORIST**

15302 WATERLOO RD.
KENmore 0195

**FRANK
JELERCIC**

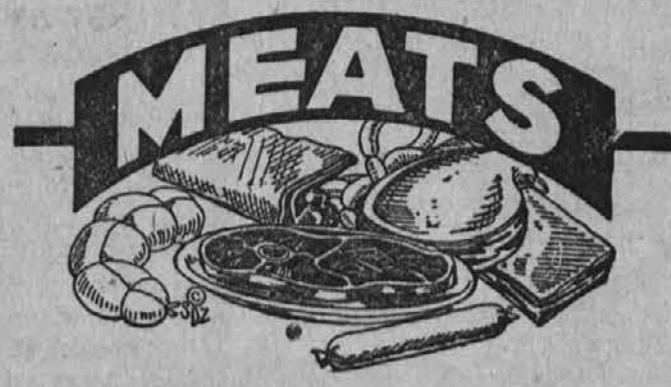
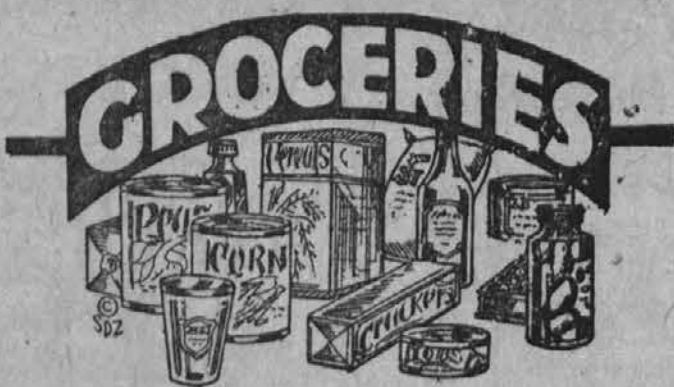
Wall Paper Store
15230 WATERLOO RD.
KENmore 3311

Vesele božične praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

Člani slovenskega grocerijskega in mesarskega kluba v Collinwoodu

žele vsem svojim odjemalcem vesele božične praznike
in srečno novo leto 1942!

Vsi klubovi člani vam nudijo k praznikom znatno znižane cene na groceriji in mesu. Izberite si bližnjega trgovca in kupite pri njemu vse, kar rabite za vašo kuhinjo.

JOHN ASSEG
15638 Holmes Ave.
VICTOR BERNOT
16001 Holmes Ave.
BLAŽ BOLDIN
14401 Thames Ave.
FRANK CEBUL
14615 Sylvia Avenue
CERGOL & OGRINC
412 East 156th St.
JOHN DOLENC
573 East 140th St.
BLAŽ GODEC
16903 Grovewood Ave.
JOE JANZEVICH
542 East 152nd St.
FRED JAZBEC
821 East 222nd St.
FRANK KASTELIC
19300 Shawnee Ave.
JOHN KAUSEK
19313 Keewanee Ave.

LEO KAUSEK
15708 Saranac Road
JOE KUCHAR
15607 Waterloo Rd.
FRANK KUHEL
16321 Arcade Ave.

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE, KER
ONI PODPIRAJO VAŠA PODPORA, KULTURNA IN PROSVETNA DRUŠTVA TER NARODNE DOMOVE

JOE METLIKA
14516 Sylvia Ave.
JOE MODIC
315 East 156th St.
JOHN MULLEC
16811 Waterloo Rd.

JOE PETRICH
27919 Lake Shore Blvd.
LUDWIG RADDELL
15802 Waterloo Rd.
J. SETINA
777 East 185th St.
JOHN SIVEC
16016 Parkgrove Ave.
JOHN SKOFF
1170 East 174th St.
SOBER & MODIC
544 East 152nd St.
MRS. MARY SPEER
16226 Arcade Ave.
ANTON TEKANCIC
19302 Chickasaw Ave.
JOHN TOMAZIC
16821 Grovewood Ave.
LOUIS URBAS
17305 Grovewood Ave.
JOHN VIDENSEK
486 East 152nd St.